

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Vesna Markoč

Supervizija na področju socialnega varstva na Socialni zbornici Slovenije:
Koncept, izobraževanje, licence in podpora

Magistrsko delo

Ljubljana, 2017

PODATKI O MAGISTRSKEM DELU

Ime in priimek: VESNA MARKOČ

Naslov magistrskega dela: Supervizija na področju socialnega varstva na Socialni zbornici Slovenije: Koncept, izobraževanje, licence in podpora

Kraj: Ljubljana

Leto: 2017

Število strani: 155

Število prilog: 6

Število literature: 33

Število e-virov: 14

Število tabel: 23

Število grafov: 4

Mentorica: izr. prof. dr. GABI ČAČINOVIČ VOGRINČIČ

Študijski program: Socialno delo

Modul: Supervizija

Deskriptorji: supervizija, supervizorji, socialno varstvo, Socialna zbornica Slovenije, koncept, izobraževanje, licence, podpora

Povzetek: Supervizija se je izkazala in uveljavila kot pomembna, nujno potrebna metoda pomoči in podpore strokovnjakom na področju socialnega varstva. Pri tem je imela in še ima pomembno vlogo Socialna zbornica Slovenije. V magistrski nalogi raziskujem vlogo in pomen Socialne zbornice Slovenije pri superviziji na področju socialnega varstva, njen koncept v zvezi z izvajanjem supervizije, urejenost izobraževanja za supervizorje, sistem licenc za izvajalce supervizije in način nudenja podpore supervizorjem. Metodološki del je sestavljen iz kvalitativne in kvantitativne analize podatkov, pridobljenih z odprtim intervjujem s strokovnim delavcem in dokumentarnim gradivom Socialne zbornice Slovenije, anketnimi vprašalniki za supervizorje in pravnimi viri. Raziskava je pokazala, da je Socialna zbornica Slovenije referenčna, strokovna in uveljavljena organizacija pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva. Naloga omogoča razumevanje novega vidika supervizije na področju socialnega varstva, ki še nima raziskovalne zgodovine, kar predstavlja podlago za nadaljnje raziskave.

The Title of Master's Thesis: The Supervision on the Field of Social Welfare at the Social Chamber of Slovenia: Concept, education, licenses and support

Studying Program: Social Work

Module: Supervision

Descriptors: supervision, supervisors, social welfare, Social Chamber of Slovenia, concept, education, licenses, support

Summary: Supervision has been proven and established as an important, indispensable method of assistance and support from experts in the field of social welfare. Social Chamber of Slovenia had and still has an important role. The Master's thesis is exploring the role and importance of the Social Chamber of Slovenia for supervision in the field of social welfare, its concept with regard to the implementation of supervision, regulation of training for supervisors, a system of licensing for providers of supervision and mode of providing support for supervisors. Methodological part consists of a qualitative and quantitative analysis of data obtained through open interviews with professional worker and documentary materials of Social Chamber of Slovenia, survey questionnaires for supervisors and legal sources. The research showed that the Social Chamber of Slovenia is referential, professional and established organization in the implementation of supervision in the field of social welfare. The thesis provides a new understanding of the perspective of supervision in the field of social welfare without research history, which forms the basis for further research.

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Vesna Markoč

Supervizija na področju socialnega varstva na Socialni zbornici Slovenije:
Koncept, izobraževanje, licence in podpora

Magistrsko delo

Mentorica:
izr. prof. dr. Gabi Čacinovič Vogrinčič

Študijski program:
Socialno delo

Ljubljana, 2017

PREDGOVOR

V okviru podiplomskega študijskega programa Socialno delo v študijskem letu 2014/2015 sem izmed treh možnih modulov izbrala modul Supervizija, kar je tudi vplivalo na odločitev, da bo tema mojega magistrskega dela povezana s supervizijo.

Supervizija kot metoda trajnega učenja in podpore strokovnjakom, ki delujejo na področju socialnega varstva, se je izkazala kot pomembna in potrebna za osebni in strokovni razvoj strokovnjakov ter za zagotavljanje kvalitetnih storitev za uporabnike.

Po pregledu izvedenih raziskav o superviziji na področju socialnega varstva sem ugotovila, da se vse nanašajo na potrebe po superviziji na določenih delovnih področjih in na učinke supervizije. Zato sem ob pregledu tem glede supervizije ugotovila, da je ena od strokovnih institucij, ki opravlja določene naloge v zvezi s supervizijo na področju socialnega varstva, Socialna zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica). Pri razvoju in vzpostavljanju supervizije na področju socialnega varstva v Sloveniji je imela in še vedno ima pomembno vlogo.

Ker ni raziskav in teoretičnih podlag o zbornici v povezavi s supervizijo na področju socialnega varstva, sem se po pregledu zakonodaje in spletne strani zbornice odločila, da bo predmet raziskave v okviru magistrskega dela Supervizija na področju socialnega varstva na Socialni zbornici Sloveniji: Koncept, izobraževanje, licence in podpora.

V tem magistrskem delu uporabljeni izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske.

Zahvala:

Zahvaljujem se mentorici izr. prof. dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič s Fakultete za socialno delo za strokovne usmeritve in potrditve pri pisanju mojega magistrskega dela.

Vodstvu Socialne zbornice Slovenije se zahvaljujem za odobritev opravljanja raziskave v njihovi organizaciji, predvsem mag. Tei Smonker, svetovalki za področje supervizije in izobraževalno dejavnost na področju socialnega varstva, ki si je vzela čas in bila pripravljena sodelovati.

Ne nazadnje gre zahvala tudi vsem supervizorjem z licenco, ki so z izpolnjenimi vprašalniki doprinesli nov vidik v supervizijo na področju socialnega varstva.

Možu Mihaelu se zahvaljujem za vso podporo in pomoč v teh študijskih letih na podiplomskem magistrskem študiju, ki mi ju je namenil, ter za vse lepe trenutke in navdih.

VSEBINA

PREDGOVOR	4
1 TEORETSKI UVOD	9
1.1 Supervizija kot metoda trajnega učenja in razvoja strokovnjaka	9
1.1.1 Modeli in vrste supervizije	11
1.1.2 Pogoji za supervizijo	13
1.1.3 Supervizijski proces	14
1.1.4 Supervizijska dokumentacija	15
1.1.5 Supervizor	17
1.2 Področje socialnega varstva	19
1.2.1 Obseg in oblike izvajanja socialnega varstva	20
1.2.2 Delavci na področju socialnega varstva	22
1.3 Razvoj supervizije na področju socialnega varstva v slovenskem prostoru	23
1.4 Socialna zbornica Slovenije	25
1.4.1 Predstavitev zbornice	25
1.4.2 Naloge zbornice glede supervizije	26
1.4.3 Koncept zbornice	27
1.4.4 Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev	28
1.4.5 Sistem licenc	30
1.4.6 Nudenje podpore supervizorjem	31
2 PROBLEM	33
3 METODOLOGIJA	37
3.1 Vrsta raziskave	37
3.2 Merski instrument ali viri podatkov	37
3.3 Opredelitev enot raziskovanja – populacija in vzorec	38
3.4 Zbiranje podatkov oziroma empiričnega gradiva	39
3.5 Obdelava in analiza podatkov	40
4 REZULTATI IN RAZPRAVA	42
4.1 Koncept zbornice	42
4.1.1 Sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami	42
4.1.2 Sprejem pravnih aktov v zvezi s supervizijo	43
4.1.3 Priporočila zbornice v zvezi z izvajanjem supervizije	45
4.1.4 Razvoj supervizije na področju socialnega varstva	48

4.1.5 Vloga in pomen zbornice pri izvajanju supervizije	54
4.1.6 Spremljanje supervizije	56
4.2 Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev	58
4.2.1 Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	58
4.2.2 Dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev	62
4.3 Sistem licenc	64
4.4 Nudenje podpore supervizorjem	68
4.4.1 Vloga in pomen zbornice pri nujenju podpore supervizorjem	68
4.4.2 Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	72
4.4.3 Metasupervizija	73
5 SKLEPI	76
6 PREDLOGI	79
7 UPORABLJENA LITERATURA IN E-VIRI	81
7.1 Uporabljena literatura	81
7.2 Uporabljeni e-viri	84
8 PRILOGE	86
8.1 Vodilo za intervju s strokovnim delavcem zbornice	86
8.2 Intervju s strokovnim delavcem zbornice	88
8.3 Vprašalnik za supervizorje	98
8.4 Kvalitativna analiza intervjuja	100
8.4.1 Določitev enot kodiranja	100
8.4.2 Postopek odprtega kodiranja	106
8.4.2.1 Pripisovanje kod relevantnim delom izjav	106
8.4.2.2 Združevanje kod v kategorije	111
8.4.2.3 Postopek osnega kodiranja	119
8.5 Kvalitativna analiza anketnih vprašalnikov	123
8.5.1 Določitev enot kodiranja	123
8.5.2 Postopek odprtega kodiranja	131
8.5.2.1 Pripisovanje kod relevantnim delom izjav	131
8.5.2.2 Združevanje kod v kategorije	139
8.5.2.3 Postopek osnega kodiranja	150
8.6 Kvantitativna analiza	154

Kazalo tabel:

1. Tabela št. 3.1: Število vrnjenih vprašalnikov	38
2. Tabela št. 4.1: Cena supervizije	45
3. Tabela št. 4.2: Število supervizantov	47
4. Tabela št. 4.3: Pogostost posredovanja mnenj in predlogov	48
5. Tabela št. 4.4: Vsebina posredovanih mnenj in predlogov	50
6. Tabela št. 4.5: Upoštevanje mnenj in predlogov s strani zbornice	51
7. Tabela št. 4.6: Razvoj supervizije na področju socialnega varstva	52
8. Tabela št. 4.7: Vloga in pomen zbornice pri izvajanju supervizije	54
9. Tabela št. 4.8: Izobrazba supervizorjev	59
10. Tabela št. 4.9: Izobrazba supervizorjev in doprinos	60
11. Tabela št. 4.10: Vključitev v dodatno izobraževanje in usposabljanje	62
12. Tabela št. 4.11: Pogostost nudenja podpore supervizorjem	69
13. Tabela št. 4.12: Vsebine potreb po podpori	70
14. Tabela št. 4.13: Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	72
15. Tabela št. 4.14: Metasupervizija	73
16. Tabela št. 8.1: Določitev enot kodiranja – intervju	100
17. Tabela št. 8.2: Pripisovanje kod – intervju	106
18. Tabela št. 8.3: Združevanje kod – intervju	111
19. Tabela št. 8.4: Osnovno kodiranje – intervju	119
20. Tabela št. 8.5: Določitev enot kodiranja – anketni vprašalniki	123
21. Tabela št. 8.6: Pripisovanje kod – anketni vprašalniki	131
22. Tabela št. 8.7: Združevanje kod – anketni vprašalniki	139
23. Tabela št. 8.8: Osnovno kodiranje – anketni vprašalniki	150

Kazalo grafov:

1. Graf št. 4.1: Pogostost posredovanja mnenj in predlogov	49
2. Graf št. 4.2: Upoštevanje mnenj in predlogov s strani zbornice	51
3. Graf št. 4.3: Vključitev v dodatno izobraževanje in usposabljanje	63
4. Graf št. 4.4: Pogostost nudenja podpore supervizorjem	69

1 TEORETSKI UVOD

1.1 Supervizija kot metoda trajnega učenja in razvoja strokovnjaka

Supervizija je proces specifičnega učenja in razvoja, pa tudi metoda podpore pri profesionalnem reflektiranju, ki strokovnjakom omogoča, da osvojijo nove profesionalne in osebne vidike kot lastno izkušnjo. Strokovnjakom pomaga, da praktične izkušnje integrirajo s svojimi teoretičnimi znanji in da pridejo do svojih lastnih rešitev problemov, s katerimi se srečujejo pri delu, da uspešno obvladajo stres in gradijo svojo profesionalno identiteto. Cilji supervizije so usmerjeni tako na strokovni – profesionalni razvoj kot na osebni razvoj. Osebni in strokovni razvoj sta neločljivo povezana in supervizijski proces omogoča strokovnemu delavcu ob učenju za strokovno ravnanje tudi, da se osebnostno razvija (Kobolt in Žorga 1999: 59–88).

V. Milošević Arnold s sodelavci (1999: IX – uvod) navaja, da je supervizija nujni pogoj za kvalitetno strokovno delo v poklicih, katerih cilj je pomoč sočloveku in kjer je odnos bistvena sestavina delovnega procesa. Supervizija je metoda trajnega učenja, ki je namenjena strokovnjaku in mu je v neposredno pomoč, posredno pa je v pomoč tudi uporabnikom, saj jim zagotavlja kvalitetne profesionalne storitve.

Supervizija je strokovnjaku hkrati:

- a) proces učenja in razvoja, kako ravnati v profesionalnem odnosu in pri spoznavanju samega sebe, kar je nujni sestavni del kvalitetnega strokovnega dela,
- b) opora ali support pri prenašanju obremenitev v odgovornem strokovnem delu, sodelovanju pri sprejemanju uporabnikovih odločitev, pri postavljanju meja, profesionalne distance, preprečevanju otopelosti in pregorevanja,
- c) usmerjanje profesionalnega ravnanja, pri čemer strokovnjaka usmerjajo drugi strokovnjaki z več znanji in izkušnjami – supervizorji, ki imajo tudi pedagoške sposobnosti in so praviloma iz iste stroke (Milošević Arnold s sodelavci 1999: 3–4; Kobolt in Žorga 1999: 59–88).

Po G. Čačinovič Vogrinčič (2015: 1) lahko supervizijo opredelimo kot edinstven proces učenja, ki služi strokovni rasti strokovnjaka. Supervizija zagotavlja varen prostor za zelo osebno raziskovanje lastnega dela, ovir, zastojev, uspehov in dilem. Dober izid je vsakokrat opolnomočenje strokovnjaka v strokovnem delu tako, da v zelo konkretnih delovnih situacijah lahko odkriva svojo kompetentnost, razvija nova znanja na svoj, poseben način. Strokovnjaki potrebujejo visoko kvalificiran, a osebni stil ravnanja pri svojem delu. Ne gre zgolj za krepitev strokovnih kompetenc, gre tudi za razvoj strokovne in osebne identitete.

Nadalje G. Čačinovič Vogrinčič (2015: 4) razvija idejo, da je osrednji prostor, v katerem se dogaja supervizijsko učenje, pogovor. Supervizor zagotavlja odnos in pogovor, v katerem se vedno pridruži supervizantu – strokovnjaku praktiku, saj ga posluša, preveri, ali ga je slišal, in mu odgovori zelo konkretno, vsakokrat na edinstven način, ki omogoča novo učenje in osebno rast. Strokovnjak se uči iz izkušenj in soustvarja lastne rešitve za konkretne probleme.

Sodobni jezik socialnega dela govori, da procese pomoči soustvarjata uporabnik, ki je ekspert iz izkušenj, in socialni delavec, ki je njegov spoštljiv in odgovoren zaveznik. V povezavi s tem izhaja posebna naloga supervizije v socialnem delu nudenje podpore pri dosledni uporabi sodobnega jezika socialnega dela, saj strokovnjaki pogosto potrebujejo podporo in pomoč za disciplinirano vztrajanje v delovnem odnosu soustvarjanja rešitev (Čačinovič Vogrinčič 2015: 4).

V socialnem delu govorimo jezik nove paradigme, pojasnjuje G. Čačinovič Vogrinčič (2015: 5), jezik, ki je utemeljen na etiki udeležенosti. Socialni delavci se pogosto srečujejo z nerazumevanjem in pritiski drugih strokovnjakov: tema sodelovanja z drugimi strokovnjaki je pogosta na supervizijskih sestankih. Gre za krepitev socialnih delavcev, da bi imeli znanje in vztrajali v dialogu in zagotovili prispevek socialnega dela v procesih raziskovanja in pomoči.

V. Milošević Arnold s sodelavci (1999: 5) povzema Munsona (1995: 13–14) glede različnih perspektiv gledanja na supervizijo:

- ~ osebnostna perspektiva, kjer se upoštevajo značilnosti in specifične lastnosti, ki jih supervizant prinaša v supervizijo,
- ~ situacijska perspektiva, kjer se upoštevajo specifične okoliščine in problemi, s katerimi se soočajo supervizanti oziroma ostali člani supervizije,
- ~ organizacijska perspektiva, kjer gre za poudarek na funkciji organizacije in na učinkovitem zastavljanju ciljev,
- ~ interakcijska perspektiva, ki je usmerjena na interakcijo med supervizorjem in supervizantom.

1.1.1 Modeli in vrste supervizije

Načini dela v superviziji se običajno med seboj razlikujejo glede na to, kateremu modelu določene stroke ali terapevtskemu modelu pripadajo člani supervizijske skupine in/ali supervizor (Milošević Arnold s sodelavci 1999: 11). Modele supervizije lahko delimo na tiste, ki so usmerjeni predvsem v neposredno zagotavljanje kvalitetnih storitev strokovnega delavca in skrb za uporabnika, ter druge, kjer je pri superviziji v središču pozornosti proces supervizantovega profesionalnega učenja ter šele posredno tudi uporabnik in njegova dobrobit (Žorga 2002: 13). A. Kobolt in S. Žorga (1999: 186) ugotavljata, da ni enovitega objektivnega pregleda oziroma razdelitve supervizijskih modelov, saj se je uporaba supervizije razširila na različna poklicna področja (socialno delo, pedagogika, psihoterapija, zakonska in družinska terapija, šolstvo, zdravstvo in druga interdisciplinarna področja), zato je prišlo do integracije različnih spoznanj, teorij in metod dela, značilnih za posamezna poklicna področja, v supervizijske procese ter posledično do diferenciacije supervizijskih modelov. Avtorici prav tako poudarjata (1999: 186), da ostajajo skupni imenovalci različnih modelov, predvsem cilji in osnovni nameni supervizije, ki se jih lahko strne kot refleksija opravljanja poklica: rast poklicne kompetence, pridobivanje in iskanje novih poti in načinov opravljanja poklicnih nalog, razumevanje odnosov, ki se med opravljanem poklicnega dela pojavljajo in spreminjajo.

Na področju socialnih dejavnosti je med najbolj uveljavljenimi razvojno-edukativni model ter modeli različnih terapevtskih šol (transakcijska analiza, realitetna terapija, relacijska družinska terapija, kognitivno-vedenjska terapija, Kemplerjeva družinska terapija).

Poznamo več vrst supervizije oziroma delovnih oblik supervizijskega procesa:

- a) individualna supervizija, kjer gre za sistematično delo z enim samim strokovnjakom, supervizor se supervizantu bolj poglobljeno posveča, za individualno supervizijo je značilna delovna intenzivnost in intenzivnost odnosa, pomanjkljivost te vrste supervizije pa je, da ni možnosti učenja drug od drugega, primerjave izkušenj in različnih pogledov,
- b) skupinska supervizija, ki je najbolj pogosta, je ekonomična, večja je možnost za aktivno učenje in izmenjavo izkušenj, procesi skupinske dinamike omogočajo mrežo socialnega učenja in medsebojne podpore med supervizanti, v supervizijsko skupino je vključenih od 4 do največ 12 supervizantov,
- c) timska oziroma supervizija delovne skupine, v katero so vključeni člani ene delovne skupine, ki so medsebojno tesno povezani pri opravljanju delovnih nalog in v supervizijskem procesu razrešujejo vprašanja v zvezi z njihovim skupnim delom,
- d) intervizija oziroma vrstniška supervizija kot metoda dela in učenja, pri kateri majhna skupina kolegov s podobno stopnjo strokovne usposobljenosti, znanja in delovnih izkušenj sama brez supervizorja oblikuje supervizijski proces,
- e) diadna supervizija poteka v paru, kjer strokovnjaka, ki opravljata podobno delo, drug drugemu nudita supervizijo, saj se redno srečujeta ter sproti rešujeta probleme in iščeta rešitve (Milošević Arnold s sodelavci 1999: 13–15; Kobolt in Žorga 1999: 159–182).

Ena od oblik supervizije, ki je namenjena izključno supervizorjem, je tako imenovana metasupervizija. Kot pravi D. Glišovič Meglič (2004: 265), supervizorji v procesu metasupervizije dobijo podporo in pomoč za vodenje supervizijskih sestankov, kar jim omogoča uspešnejše in učinkovitejše delo s supervizanti. »Metasupervizija je proces, v katerem supervizor analizira in reflektira poteke v svojih supervizijskih skupinah z namenom korektnega in etično primerne moderiranja supervizije in iskanja odgovorov na svoja vprašanja.« (Kobolt 2004: 57)

A. Kobolt in S. Žorga (1999: 132) ugotavljata pomembnost vključenosti supervizorja v lasten supervizijski proces, saj se s pomočjo tega zave svojih potreb, šibkosti, slepih peg in sposobnosti.

1.1.2 Pogoji za supervizijo

Za uspešno in kvalitetno supervizijo morajo biti zagotovljeni določeni pogoji, s strani supervizanta, supervizorja in delovne organizacije: usposobljen supervizor, ki ima primerno znanje, ustrezne delovne izkušnje in pedagoške sposobnosti; motiviran supervizant; povezanost med praktičnim delom in učenjem; zagotovljena varna klima; vnaprej določen in zagotovljen čas; primeren prostor, ki omogoča nemoteno delo; opredeljen institucionalni okvir s supervizijskim dogovorom med supervizorjem, supervizanti in vodstvom delovne organizacije; potrebna finančna sredstva za plačilo honorarja supervizorju. Supervizija je lahko učinkovita in uspešna, če poteka redno in skozi določeno obdobje kot kontinuiran učni proces (Milošević Arnold s sodelavci 1999: 15–17; Kobolt in Žorga 1999: 127).

Na področju socialnega varstva je najpogostejša skupinska supervizija (Socialna zbornica Slovenije 2012: Informacije za naročnike supervizije na področju socialnega varstva), zato je treba na tem mestu predstaviti pogoj glede velikosti skupine. A. Kobolt in S. Žorga (1999: 166) navajata, da mora velikost skupine omogočati posamezniku razvidnost in prostor, podporni vidik ter intenzivnost odnosov, kar naj bi zagotavljala skupina s 3 do 12 člani. Avtorici pri velikosti skupine navajata Athertona (1986: 183), ki kot splošno pravilo za supervizijsko skupino predlaga, da se jo sestavi tako majhno, kot je le možno (Kobolt in Žorga 1999: 125).

Zbornica kot strokovno združenje na področju socialnega varstva priporoča velikost skupine do 6, vendar največ 10 supervizantov, saj je z večjim številom supervizantov težje uresničiti cilje supervizije (Socialna zbornica Slovenije 2012: Informacije za naročnike supervizije na področju socialnega varstva).

1.1.3 Supervizijski proces

V. Milošević Arnold s sodelavci (1999: 23–29) navaja, da supervizijski proces poteka v več fazah:

- a) V predhodni fazi gre za pripravo na supervizijo. Tu udeleženci zbirajo informacije ter se nato odločijo glede vstopa v supervizijski odnos. Pomembni so podatki o superviziji, o samem poteku procesa, o supervizorju kot strokovnjaku in o uporabljenem modelu. V tej fazi se supervizor sam odloča, ali bo sodeloval naprej ali ne. Vsi udeleženci se poskušajo uskladiti glede časa in pogojev izvajanja supervizije. Če se dogovor o sodelovanju sklene, je naloga supervizorja ta, da priskrbi vse potrebne pogoje za prvo srečanje.
- b) Začetna ali uvodna faza je zelo pomembna, saj vpliva na ves nadaljnji proces. Najpomembnejši cilj v tej fazi je sprejem supervizijskega dogovora, ki mora biti sklenjen v pisni obliki, v katerem se določijo podrobna pravila sodelovanja. Supervizijski dogovor podpišejo vsi udeleženci. Pomembno je tudi medsebojno spoznavanje članov, saj se s supervizijskim procesom začneja sodelovanje, ki bo intenzivno in dlje časa trajajoče.
- c) V delovni ali srednji fazi se vprašanja, ki so bila zastavljena v začetni ali uvodni fazi, bolj podrobno in poglobljeno obravnavajo. Učenje v tej fazi je izjemno intenzivno.
- d) Vmesna ali srednja evalvacija je zelo priporočljiva, saj je namenjena pregledu vsega, kar so se do sedaj v superviziji že naučili supervizanti, in evidentiranju tistega, kar je še ostalo. Razrešujejo se tudi morebitna nesoglasja.
- e) Sklepna faza traja dlje časa, saj se supervizijski proces zaključuje postopoma, kar traja 3 do 4 srečanja. Gre za analizo tistih vsebin in vprašanj, ki so bila že obravnavana. V tej fazi ni prostora za odpiranje novih vsebin in vprašanj. Pomembno je, da supervizor vsakemu supervizantu nakaže pot za nadaljnje učenje brez supervizije. V tej fazi se podajajo tudi dokončne ocene o delu supervizijskega procesa.
- f) Pri sklepni evalvaciji gre za ocenjevanje končnih dosežkov. Vsak od udeleženihi mora pripraviti pisno poročilo, v katerem predstavi nova znanja, ki jih je pridobil o sebi in o svojem strokovnem delu.
- g) Slovo v superviziji pomeni še zadnjo priložnost, da udeleženci še enkrat povedo tisto, kar jim je bilo v procesu pomembno. Svoje mnenje podelijo vsi sodelujoči.

Supervizijsko srečanje je sestavljeno iz naslednjih elementov:

- ~ osvetlitev trenutne situacije in počutja sodelujočih,
- ~ razprava o prejšnjem srečanju,
- ~ dogovor o vsebini srečanja,
- ~ predstavitev in obravnava konkretnega vprašanja,
- ~ refleksija srečanja,
- ~ dogovor o naslednjem srečanju (Milošević Arnold s sodelavci 1999: 34–35).

A. Kobolt in S. Žorga (1999: 123–124) navajata, da supervizijski proces zajema najmanj 15 do 20 srečanj, ki si sledijo na dva do tri tedne in ki trajajo od ene (kadar gre za individualno supervizijo) do treh ur (kadar gre za skupinsko supervizijo). Glede pogostosti in dolžine supervizijskih srečanj ne moremo postavljati pravil, ki bi bila za vse optimalna. Dobro je, da ima vsak strokovni delavec zagotovljeno možnost za supervizijo, vsaj v skladu s »strokovnim minimumom«, ki ga predvidevajo strokovna združenja.

1.1.4 Supervizijska dokumentacija

Pred začetkom supervizije, med njenim potekom in po njenem zaključku nastaja določena dokumentacija, in sicer supervizijski dogovor, vmesna poročila o poteku supervizijskega procesa in končno supervizijsko poročilo.

Supervizijski dogovor opredeljuje pravila sodelovanja in konkretizacijo vseh pogojev za izvajanje supervizije ter mora biti sklenjen pred začetkom supervizije med supervizorjem, strokovnim delavcem in delodajalcem (naročnik, ki je najpogosteje tudi plačnik supervizije). Dogovor, sklenjen med vsemi navedenimi subjekti, je pogoj za uspešno in kvalitetno supervizijo. V praksi je najpogostejša supervizija, ki je v interesu delovne organizacije, in poteka s prostorsko, finančno in organizacijsko podporo delodajalca. V primeru, ko strokovni delavec sam plača supervizijo in jo obiskuje izven delovnega časa, zadostuje sklenjen supervizijski dogovor med supervizorjem in supervizantom.

A. Kobolt in S. Žorga (1999: 122) navajata, da naj bi supervizijski dogovor obsegal naslednje elemente:

- ~ namen supervizije oziroma teme in področja, ki bodo predmet supervizije,
- ~ kraj sestajanja,
- ~ čas sestajanja, ki je lahko določen zunaj delovnega časa supervizanta ali znotraj njega,
- ~ pogostost sestajanja,
- ~ trajanje posameznega supervizijskega srečanja,
- ~ število supervizijskih srečanj oziroma trajanje supervizijskega procesa v celoti,
- ~ način komuniciranja in usklajevanja vseh udeleženi izven supervizijskih srečanj,
- ~ obveznosti supervizorja in ostalih udeležencev pri pisanju evalvacijskih poročil.

Supervizijo strokovnega dela na področju socialnega varstva ureja Pravilnik o načrtovanju, spremljanju in izvajanju supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva, sprejet leta 2003 (v nadaljevanju: pravilnik), ki v 14. členu določa, da se supervizija prične s sklenitvijo tripartitnega supervizijskega dogovora med supervizantom (posameznim strokovnim delavcem ali skupino), supervizorjem in delodajalcem. Prav tako pravilnik v istem členu določa, da se s supervizijskim dogovorom supervizant in supervizor dogovorita o pogojih, načinu in trajanju supervizije ter temeljnih ciljih supervizije.

Supervizant mora biti jasno seznanjen z morebitnimi ocenjevalnimi kriteriji in posledicami ocenjevanja ter stopnjo zaupnosti, na katero lahko računa v supervizijskem odnosu, saj imata tako supervizor kot supervizant svoja lastna pričakovanja o vlogi, funkciji, zaupanju, vključenosti in pripravljenosti za samorazkrivanje ob vstopu v supervizijski proces. Medsebojno dogovarjanje omogoča zavzeto sodelovanje pri izgrajevanju supervizijskega odnosa (Kobolt in Žorga 1999: 135).

Vmesna poročila o poteku supervizijskega procesa ter drugo delovno gradivo so namenjena refleksiji, spremljanju in evalvaciji ter predstavljajo pomemben element za doseganje namena in ciljev supervizije. V. Milošević Arnold s sodelavci (1999: 36) poudarja, da je reflektivno zapisovanje izjemnega pomena za učenje v superviziji in nujna sestavina celotnega supervizijskega procesa.

V. Milošević Arnold s sodelavci (1999: 28, po Kaslowu 1977: 78) smatra, da je zadnji korak zaključka supervizijskega procesa priprava pisne supervizijske evalvacije oziroma evalvacijskega poročila, ki ga prejme supervizant in delovna organizacija. Skladno s 15. členom pravilnika mora supervizor vsako leto najkasneje do 30. novembra tekočega leta zbornici oddati poročilo o izvajanju supervizije. Navedeno poročilo se pripravi na obrazcu zbornice in ne predstavlja zaključnega evalvacijskega poročila.

1.1.5 Supervizor

V. Milošević Arnold s sodelavci (1999: 15, po Hawkinsu in Shohetu 1990: 34) pravi, da »supervizor potrebuje za opravljanje svojega dela primerno znanje, ustrezne delovne izkušnje, določene osebne kvalitete in tudi pedagoške sposobnosti«. Različni avtorji so enotnega mnenja, da supervizor potrebuje posebno usposabljanje za opravljanje te vloge.

A. Kobolt in S. Žorga (1999: 128) navajata več poti do supervizijskih znanj. Neposredni izvajalci supervizije so strokovnjaki različnih profilov in šol (socialni delavci, psihologi, socialni pedagogi, specialni pedagogi, sociologi, zakonski in družinski terapevti, psihoterapevti), ki se vključijo v šolanje oziroma usposabljanje za izvajanje supervizije. Izobraževanje za supervizorja lahko poteka kot samostojen študijski program ali pa je del določenega izobraževalnega programa. Strokovnjaki različnih terapevtskih smeri lahko v okviru svojega šolanja kot najvišjo stopnjo strokovne usposobljenosti dosežejo naziv supervizor. Ti supervizorji pri izvajanju supervizije uporabijo teorije in metode tiste terapevtske smeri, ki ji pripadajo (transakcijska analiza, realitetna terapija, relacijska družinska terapija, kognitivno-vedenjska terapija, Kemplerjeva družinska terapija idr.).

Torej bi lahko rekli, da je supervizor strokovnjak s področja supervizije, hkrati pa ima v idealnem primeru tudi ustrezne delovne izkušnje in strokovno znanje s področja, v okviru katerega izvaja oziroma opravlja supervizijo (Kobolt in Žorga 1999: 128).

Vloge supervizorja in funkcije supervizije so različne, s čimer mora supervizor za uspešno opravljanje supervizije kombinirati in integrirati pridobljeno znanje, s katerimi bo lažje obvladoval številne spretnosti pri izvajanju supervizije (Žorga in Tancig 1996: 99–100; Leskovec 2011: 84–85, 91).

Supervizor se lahko znajde v vlogi:

- ~ svetovalca ali učitelja, ki daje oporo in svetuje supervizantu, ki mu nudi pomoč pri učenju in osebnem razvoju,
- ~ vodje, ki nadzoruje delo supervizanta, drži strukturo supervizije in pazi, da supervizija ne izgubi svojega namena,
- ~ podpornika, ki posluša, razbremenjuje in spodbuja supervizanta, kar je pomembno predvsem z vidika izgrajevanja občutka varnosti in odkrivanja slepe pege pri supervizantih (Žorga in Tancig 1996: 99–100; Leskovec 2011: 84–85, 91).

Iz navedenega izhajajo tri funkcije supervizije:

- ~ edukativna ali formativna, ki je usmerjena predvsem v razvoj poklicnih spretnosti in znanj, supervizor pomaga supervizantu pri razumevanju uporabnika in njegovega odnosa z njim (ozaveščanje reakcij, konflikt/kontrakonflikt),
- ~ podporna, ki je osredotočena na pomoč pri soočanju in premagovanju stresa, supervizor je usmerjen v to, sliši in razume supervizanta, njegove dileme ter mu nudi varen prostor,
- ~ vodstvena ali menedžerska, za katero je značilno zagotavljanje kontrole kvalitete in standardov pri delu z ljudmi (v ospredju je nadziranje, usmerjanje in vrednotenje dela supervizantov) (Žorga in Tancig 1996: 99–100; Leskovec 2011: 84–85, 91).

Spretnosti supervizorja najboljše opisujejo naslednje lastnosti:

- ~ komunikacijske (vzpodbujanje medsebojnih odnosov, aktivno poslušanje, razumevanje govorice telesa, empatija, spraševanje),
- ~ asertivne (razlikovanje asertivnega, pasivnega in agresivnega vedenja; dajanje in sprejemanje konstruktivne kritike; ustrezno izražanje čustev; prepoznavanje in obvladovanje stresa),
- ~ kooperativne (vzpostavljanje tima, iskanje konsenza, reševanje konfliktov, skupinsko delo, vodenje skupine) (Žorga in Tancig 1996: 99–100; Leskovec 2011: 84–85, 91).

1.2 Področje socialnega varstva

Ustava Republike Slovenije (1991) določa pravico do socialne varnosti, ki zajema zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavarovanje za primer brezposelnosti, družinsko varstvo ter socialno varstvo. Področje socialnega varstva je eden od sklopov socialne varnosti in temelji na socialni pravičnosti, solidarnosti ter na načelih enake dostopnosti in proste izbire oblik. Temeljno izhodišče ukrepov na področju socialnega varstva je zagotavljanje dostojanstva in enakih možnosti ter preprečevanje socialne izključenosti (Vodnik MISSOC 2012: 4–5).¹

Socialno varstvo je mreža storitev, programov in ukrepov države, namenjena preprečevanju in reševanju socialne problematike prebivalstva. S socialnim varstvom se rešujejo socialne stiske in težave posameznikov, družin in drugih skupin, ob tem pa se poskuša delovati v smeri socialne preventive, to je preprečevanja socialne ogroženosti. Dejavnost socialnega varstva ima s socialnovarstvenimi storitvami in dajatvami osebam ali skupinam oseb, ki so potrebne pomoči, preventivne ali kurativne učinke (Vodovnik 2009: 189).

Temeljni zakon za področje socialnega varstva je Zakon o socialnem varstvu, sprejet leta 1992 (v nadaljevanju: ZSV) ter do danes večkrat dopolnjen in spremenjen. Socialnovarstvena dejavnost, kot jo opredeljuje ZSV, obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva. Temeljni nosilec dejavnosti socialnega varstva je država, ki zagotavlja in razvija delovanje socialnovarstvenih zavodov, ustvarja pogoje za zasebno delo v socialnovarstveni dejavnosti ter podpira in spodbuja razvoj samopomoči, dobrodelnosti, oblik neodvisnega življenja invalidov ter drugih oblik prostovoljnega dela na področju socialnega varstva (2. člen ZSV).

¹ Evropski vzajemni informacijski sistem o socialni varnosti – MISSOC (Manual Information System on Social Protection) je bil vzpostavljen leta 1990 kot osrednja podatkovna zbirka o sistemih socialne varnosti v državah članicah EU, treh državah Evropskega gospodarskega prostora in Švici. MISSOC vsebuje opisne, tematsko zbrane in analitične podatke o socialni varnosti.

1.2.1 Obseg in oblike izvajanja socialnega varstva

Namen in cilji socialnega varstva se dosegajo s storitvami in ukrepi, zagotovljenimi s strani države in občin, ki se v praksi izvajajo kot socialnovarstvene storitve, socialnovarstveni programi in javna pooblastila ter naloge po zakonih.

Izvajalci socialnovarstvene dejavnosti so:

- ~ javni socialnovarstveni zavodi (centri za socialno delo, domovi za starejše, varstveno-delovni centri, zavodi za usposabljanje, posebni socialnovarstveni zavodi),
- ~ koncesionarji (pravne in fizične osebe, ki z državo ali občino sklenejo koncesijsko pogodbo za izvajanje določenih storitev),
- ~ zasebniki in pravne osebe, ki za opravljanje socialnovarstvenih storitev pridobijo dovoljenje za delo,
- ~ nevladne organizacije, ki so v večini organizirane kot društva, zavodi, humanitarne organizacije, invalidske organizacije, zaposlitveni centri.

ZSV razlikuje med socialnovarstvenimi storitvami, ki so namenjene preprečevanju socialnih stisk in težav (socialna preventiva), ter storitvami za odpravljanje socialnih stisk in težav (prva socialna pomoč, pomoč družini za dom, pomoč družini na domu, socialni servis, institucionalno varstvo, vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji, pomoč delavcem v podjetjih, zavodih ter pri drugih delodajalcih). Socialnovarstvene storitve, razen socialnega servisa in pomoči delavcem, se izvajajo v okviru javne službe.

Socialnovarstveni programi dopolnjujejo javno službo na področju socialnega varstva in jih v pretežni meri izvajajo nevladne organizacije. Država uvaja ter spodbuja nove dopolnilne programe in preko javnih razpisov zagotavlja njihovo sofinanciranje. Temeljni pravni akt za izvajanje socialnovarstvenih programov je nacionalni program socialnega varstva, ki ga kot strateški dokument za področje socialnega varstva pripravi ministrstvo, pristojno za socialno varstvo (v nadaljevanju: MDDSZ)² in sprejme Državni zbor Republike Slovenije (2. člen ZSV). Nacionalni program določa mrežo socialnovarstvenih programov v Sloveniji glede na posamezna področja oziroma posamezne ciljne skupine uporabnikov: preprečevanje nasilja, pomoč žrtvam nasilja in delo s povzročitelji nasilja; področje zasvojenosti; področje

² MDDSZ – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

duševnega zdravja; pomoč brezdomcem; pomoč otrokom in mladostnikom, prikrajšanim za primerno družinsko življenje, ter otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju; pomoč starejšim osebam; podpora za neodvisno življenje invalidov; psihosocialna pomoč otrokom, odraslim in družinam; socialno vključevanje Romov; podpora umirajočim in njihovim svojcem ter žalujočim; preprečevanje in odpravljanje socialnih stisk ranljivih skupin prebivalstva (prosilci za mednarodno zaščito, begunci, ekonomski migranti in njihovi družinski člani, bivši zaporniki, osebe v postopku deložacije ...) (MDDSZ 2014: Mreža socialnovarstvenih programov in programov v podporo družini).

Javna pooblastila in naloge izvajalcem socialnega varstva nalagajo zakoni ter predstavljajo pomemben segment socialnega varstva, predvsem na področju varstva družine in otrok.

Na področju socialnega varstva javna pooblastila in naloge na podlagi zakonov izvajajo centri za socialno delo, in sicer na podlagi več kot 50 zakonov. Na tem mestu jih bomo omenili samo nekaj: Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, Zakon o preprečevanju nasilja v družini, Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti, Zakon o duševnem zdravju, Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (Skupnost centrov za socialno delo Slovenije 2015: Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo).

Po ZSV javna pooblastila in naloge na področju socialnega varstva kot strokovna združenja izvajajo tudi Skupnost socialnih zavodov Slovenije, Skupnost centrov za socialno delo Slovenije, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo in zbornica.

1.2.2 Delavci na področju socialnega varstva

Ker je supervizija kot metoda trajnega učenja in podpore namenjena strokovnjakom pomagajočih poklicih, bom v zvezi s področjem socialnega varstva še predstavila strukturo delavcev, ki izvajajo socialnovarstveno dejavnost. Na področju socialnega varstva so prisotni različni pomagajoči poklici, širok razpon izobrazbenih profilov glede na vrsto in stopnjo izobrazbe, kar je tudi pričakovano, če upoštevamo obseg področja socialnega varstva.

Po ZVS socialnovarstveno dejavnost izvajajo strokovni delavci, strokovni sodelavci in drugi delavci. Strokovni delavci so kvalificirani in usposobljeni za opravljanje zahtevnejših strokovnih nalog in del na področju socialnega varstva, zato tudi zakon določa zahtevnejše pogoje za pridobitev tega statusa. Strokovni delavci so delavci, ki imajo doseženo ustrezno izobrazbo, opravljeno pripravništvo ali pridobljene delovne izkušnje s področja socialnega varstva in opravljen strokovni izpit za strokovno delo na področju socialnega varstva (69. člen ZSV). Za strokovne delavce na področju socialnega varstva je skladno z 69. členom ZSV zahtevana pridobljena izobrazba iz socialnega dela, iz psihološke smeri, pedagoške smeri in njenih specialnih disciplin, upravne, pravne, sociološke, zdravstvene smeri – smer delovna terapija in teološke smeri z ustrezno specializacijo.

Strokovni sodelavci na področju socialnega varstva so delavci, ki so usposobljeni za opravljanje manj zahtevnejših nalog na posameznih področjih dela. Strokovni sodelavci so delavci, ki so končali družboslovne programe izobraževanja (višješolske, visokošolske ali univerzitetne stopnje) ter imajo opravljeno pripravništvo in strokovni izpit na področju zaposlovanja, šolstva, zdravstva, pravosodja, javne uprave ter imajo ustrezne strokovne reference in delovne izkušnje za področje socialnega varstva, ali delavci, ki so opravili preverjanje usposobljenosti za strokovne sodelavce na zbornici (4. člen Pravilnika o določitvi vrste in stopnje programov izobraževanja za strokovne sodelavce v socialnem varstvu 2001).

Razvoj dejavnosti socialnega varstva zahteva druge delavce in nove poklice, kot so delovni inštruktor, družinski pomočnik, animator, skupinski habilitator, individualni habilitator, socialni oskrbovalec na domu, osebni asistent idr. Prav tako so pod vodstvom strokovnega delavca v izvajanje socialnovarstvene dejavnosti vključeni prostovoljni delavci.

1.3 Razvoj supervizije na področju socialnega varstva v slovenskem prostoru

Metoda supervizije v socialnem varstvu se je v slovenskem prostoru začela uporabljati v drugi polovici 70. let prejšnjega stoletja. Pri tem V. Milošević Arnold ugotavlja, zakaj se je metoda supervizija pri nas uveljavila šele takrat in ne prej. Do spremembe družinske zakonodaje leta 1976 se strokovno socialno delo dejansko ni uveljavilo, ampak so strokovna spoznanja podpirala upravnopravni način reševanja socialne problematike. Zato tudi ni bilo izrazite potrebe po superviziji. Nadalje avtorica navaja, da je vzporedno z novo opredeljenimi strokovnimi kompetencami centrov za socialno delo in vlogami strokovnih delavcev na področju socialnega dela z družino začelo dokaj sistematično usposabljanje nekaterih strokovnih delavcev in spremljanje njihovega dela z aplikacijo metode supervizije. Pri tem je imela pomembno vlogo psihologinja Azra Kristančič, ki je izvajala usposabljanje za svetovalno delo in supervizijsko spremljanje ter takratna Visoka šola za socialno delo, na kateri je pod vodstvom izr. prof. dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič in doc. dr. Bernarda Stritiha potekala supervizija za strokovne delavce – vodje regijskih didaktičnih skupin (Milošević Arnold s sodelavci 1999: IX – uvod, 8).

Pomemben korak k sistematičnemu vključevanju supervizije na področje socialnega varstva predstavlja ZSV. Z zakonom je zbornica prejela javno pooblastilo, da na področju socialnega varstva vzpostavi model supervizije, ki bo strokovnim delavcem omogočil uveljavljanje z zakonom pridobljene pravice do supervizije. S tem je supervizija dobila ustrezno mesto na področju socialnega varstva, strokovni delavci pa možnost, da supervizijo koristijo kot obliko pomoči za kvalitetnejše opravljanje strokovnega dela in za osebni razvoj (Milošević Arnold s sodelavci 1999: IX, X – uvod).

Zbornica je ob začetku izvajanja z ZSV poverjene naloge, da načrtuje, spremlja in izvaja supervizijo strokovnega dela strokovnih delavcev na področju socialnega varstva, prišla do ugotovitve, da ni veliko usposobljenih supervizorjev s prakso v socialnem varstvu. Na pobudo viš. pred. spec. Vide Milošević Arnold, Doris Metelko Erzar in Marte Vodeb Bonač, ki so pred tem opravile dvoletno usposabljanje iz supervizije na Nizozemskem po razvojno-educativnem modelu supervizije, je zato izpeljala raziskovalni projekt z naslovom Uvajanje supervizije na področju socialnega varstva v Sloveniji ter projekt Usposabljanje

supervizorjev za področje socialnega varstva I. Raziskovalni projekt je potekal ob materialni podpori MDDSZ. Po zaključku projekta, namenjenega usposabljanju supervizorjev za področje socialnega varstva, je z drugo stopnjo usposabljanja pričela takratna Visoka šola za socialno delo v Ljubljani (Brišar Slana 1997: 4–5). Pri tem velja omeniti, da je leta 1998 z izobraževanjem supervizorjev v okviru specialističnega programa začela Pedagoška fakulteta v Ljubljani (Žorga 1999: 16).

Supervizija se je uveljavila kot pomembna in nepogrešljiva metoda strokovne podpore in pomoči za pomagajoče poklice na področju socialnega varstva, kar se odraža tudi v določenih pravnih in drugih dokumentih. Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (2010) določa obveznost supervizije pri opravljanju socialnovarstvenih storitev. Za izvajalce socialnovarstvenih programov je obveznost vključitve v supervizijo opredeljena v javnih razpisih za sofinanciranje programov (Socialna zbornica Slovenije 2012: Informacije za naročnike supervizije na področju socialnega varstva).

Supervizija je opredeljena kot etična dolžnost delavcev v socialnem varstvu. Kodeks etike socialnih delavk in delavcev Slovenije (2006) navaja, da se socialni delavec vključuje v supervizijske oblike dela ter tudi sicer po potrebi sodeluje s svojimi kolegi in tudi z drugimi strokovnjaki.

Podobno Kodeks etičnih načel v socialnem varstvu (2014) v 20. členu določa: »Delavci v socialnem varstvu izpolnjujejo svoje strokovno znanje ter razvijajo svojo osebnost in čut za sočloveka v stiski. Pri tem se vključujejo v supervizijo in druge oblike strokovne pomoči, ki jim pomagajo krepiti strokovni in človeški pristop do uporabnikov.«

1.4 Socialna zbornica Slovenije

1.4.1 Predstavitev zbornice

Zbornica je bila ustanovljena leta 1993 in je osrednje strokovno združenje na področju socialnega varstva, v katerega se prostovoljno vključujejo izvajalci s področja socialnega varstva in drugi izvajalci, ki želijo prispevati k razvoju področja. ZSV vsebuje posebno poglavje o zbornici, v katerem med drugim določa, katere naloge zbornica opravlja kot javna pooblastila.

Zbornica skrbi za povezanost, razvoj in strokovni dvig socialnovarstvene dejavnosti ter kot javna pooblastila opravlja naslednje naloge:

- ~ določa programe usposabljanja, ki jih določa zakon,
- ~ za strokovne delavce in strokovne sodelavce načrtuje in organizira stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje,
- ~ določa vrste in stopnje programov izobraževanja za strokovne sodelavce v socialnem varstvu in določa, v katerih primerih je treba preizkusiti usposobljenost pred začetkom opravljanja posameznih storitev in nalog na področju socialnega varstva,
- ~ določa pogoje in način opravljanja pripravništva, spremlja pripravništvo ter nadzoruje njegovo izvajanje,
- ~ določa vsebino, pogoje in način opravljanja strokovnega izpita ter organizira in izvaja preverjanje znanja za pridobitev strokovnega izpita na področju socialnega varstva,
- ~ pripravlja in sprejema kataloge potrebnih znanj in preverja usposobljenost za opravljanje posameznih storitev in nalog na področju socialnega varstva,
- ~ načrtuje in organizira supervizijo strokovnega dela strokovnih delavcev in sodelavcev,
- ~ rešuje oziroma preizkuša ugovore zoper opravljeno storitev zasebnika,
- ~ organizira in izvaja inštruktažno svetovanje,
- ~ upravlja in obdeluje imenike podatkov zunanjih sodelavcev za namene vodenja in odločanja v postopkih po tem zakonu ter za namene varstva in pomoči izvajalcem na področju socialnega varstva in zagotavljanje strokovnega dela (77. člen ZSV).

Zbornica opravlja tudi druge naloge, zlasti pa:

- ~ sprejme kodeks etike delavcev na področju socialnega varstva, promovira ter nadzira njegovo izvajanje in ukrepe ob njegovem kršenju,
- ~ daje mnenja v postopkih podelitve koncesije in dovoljenj za delo,
- ~ spremlja in izvaja projekte supervizije dela strokovnih delavcev,
- ~ izvaja usposabljanje strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev,
- ~ sodeluje pri pripravi zakonskih predpisov in pri pripravi strokovnih podlag za socialnovarstvene programe,
- ~ predlaga člane strokovnega sveta za socialno varstvo,
- ~ vodi evidenco o javno verificiranih socialnovarstvenih programih,
- ~ vodi postopek strokovne verifikacije socialnovarstvenih programov (77. člen ZSV).

1.4.2 Naloge zbornice glede supervizije

Z ZSV je bilo zbornici poverjeno javno pooblastilo, da načrtuje in organizira supervizijo strokovnega dela strokovnih delavcev in sodelavcev. Za izvajanje javnega pooblastila je zbornica sprejela pravilnik. V okviru javnega pooblastila, da načrtuje in organizira supervizijo strokovnega dela strokovnih delavcev in sodelavcev, zbornica izvaja naslednje naloge:

- ~ razpisuje javne razpise za pridobitev licence supervizorjev na področju socialnega varstva,
- ~ podeljuje licence supervizorjem na področju socialnega varstva in jih tudi odvzema,
- ~ objavlja in sproti ažurira javno objavljeno listo supervizorjev,
- ~ spremlja izvajanje supervizije na področju socialnega varstva,
- ~ rešuje pritožbe zoper izvajanje supervizije na področju socialnega varstva,
- ~ priporoča ceno za supervizijo na področju socialnega varstva,
- ~ daje pobude za spremembe in dopolnitve zakonodaje glede supervizije na področju socialnega varstva,
- ~ organizira dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje za supervizorje z licenco na področju socialnega varstva,
- ~ nudi podporo supervizorjem (različni viri).³

³ Povzeto na podlagi dokumentarnih virov zbornice, pravnih virov in Smonker 2015.

V postopku sprejemanja je novi Pravilnik o načrtovanju, spremljanju in izvajanju supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva (v nadaljevanju: novi pravilnik), ki vključuje spremembe in dopolnitve v skladu s potrebami in predlogi, ki so bili ugotovljeni na podlagi dosedanjega izvajanja javnega pooblastila (Smonker 2015).⁴

1.4.3 Koncept zbornice

Zbornica kot osrednje strokovno združenje na področju socialnega varstva skrbi za povezanost, razvoj in dvig socialnovarstvene dejavnosti. Navedeno poslanstvo zbornice se odraža tudi pri izvajanju javnega pooblastila načrtovanja in organiziranja supervizije na področju socialnega varstva. Zbornica že od začetka izvajanja navedenega javnega pooblastila opredeljuje supervizijo kot pravico delavcev v socialnem varstvu, uveljavlja sistem kvalitetne in učinkovite supervizije v skladu s teoretičnimi izhodišči in priporočili strokovnih institucij (Fakulteta za socialno delo, Pedagoška fakulteta v Ljubljani, Združenje nacionalnih organizacij za supervizijo v Evropi – ANSE,⁵ različne terapevtske šole), postavlja visok standard kriterijev za izvajalce supervizije na področju socialnega varstva, skrbi za pluralnost ponudbe in možnost izbire uporabnikov supervizije.

Koncept zbornice v zvezi s supervizijo na področju socialnega varstva se odseva v visokem standardu glede dostopnosti, strokovnosti in kvalitete izvajanja supervizije, strokovne usposobljenosti supervizorjev, pluralnosti ponudbe in možnosti izbire. S tem se je zbornica uveljavila kot referenčna in pomembna strokovna organizacija pri razvoju in vzpostavljanju sistema supervizije na področju socialnega varstva.

⁴ Povzeto na podlagi intervjuja z mag. Teo Smonker, strokovno delavko zbornice, ki pokriva izvajanje supervizije na področju socialnega varstva.

⁵ Združenje nacionalnih organizacij za supervizijo v Evropi – ANSE (Association of National Organizations for Supervision in Europe) so leta 1997 ustanovile nacionalne organizacije za supervizijo iz Avstrije, Nemčije, Madžarske, Nizozemske in Švice. Trenutno predstavlja 8000 kvalificiranih supervizorjev iz 22 evropskih držav. V Sloveniji je od leta 1998 član ANSE Društvo za supervizijo.

1.4.4 Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev

Zbornica je v 9. členu pravilnika kot enega od pogojev za supervizorje z licenco na področju socialnega varstva določila opravljen strokovni izpit za delo v socialnem varstvu. S tem je posredno določila, da morajo imeti supervizorji pridobljeno izobrazbo po 69. členu ZSV. V navedenem členu je kot ustrezna izobrazba določena končana višja ali visoka šola naslednjih smeri: socialno delo, psihologija, pedagoška smer in njene specialne discipline, uprava, pravo, sociologija, delovna terapija in teološka smer z ustrezno specializacijo. S pridobljeno formalno strokovno izobrazbo iz 69. člena ZSV imajo supervizorji strokovna znanja, potrebna za opravljanje supervizije na področju socialnega varstva.

A. Kobolt in S. Žorga (1998: 128) navajata, da naj bi imel supervizor ob znanjih s področja supervizije in ustreznih delovnih izkušnjah tudi strokovno znanje s področja, na katerem opravlja supervizijo.

Združenje nacionalnih organizacij za supervizijo v Evropi (v nadaljevanju: ANSE) pri minimalnih formalnih standardih za izobraževanje supervizorjev kot pogoj glede formalne izobrazbe za pridobitev naziva supervizor določa strokovno univerzitetno izobrazbo humanistične/družboslovne smeri ali dokazano ekvivalentno izobrazbo (ANSE 2016: Standards).

Društvo za supervizijo⁶ je sprejelo kriterije, ki jih mora izpolnjevati supervizor, da lahko kompetentno izvaja supervizijski proces. Kriteriji Društva za supervizijo so usklajeni z minimalnimi formalnimi standardi ANSE za izobraževanje supervizorjev, tako glede nivoja kot smeri izobrazbe (Društvo za supervizijo 2016: Kriteriji društva za pridobitev naziva supervizor).

Odločitev zbornice, da je za supervizorje z licenco na področju socialnega varstva zahtevana izobrazba po 69. členu ZSV, je potrjena s teoretičnimi ugotovitvami in kriteriji za pridobitev naziva supervizor, določenimi s strani ANSE in Društva za supervizijo.

⁶ Društvo za supervizijo je bilo ustanovljeno 1997 in združuje supervizorje, ki delujejo na pedagoškem, socialnem, zdravstvenem in poslovno-gospodarskem področju. Sedež društva je na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.

Zbornica za supervizorje z licenco na področju socialnega varstva (v nadaljevanju: supervizor) enkrat letno organizira enodnevna dodatna strokovna izobraževanja in usposabljanja, ki so sofinancirana s strani MDDSZ. Prav tako organizira seminarje s tematiko iz supervizije, ki so plačljivi. Izvajalci teh izobraževanj in usposabljanj so priznani slovenski in mednarodni strokovnjaki s področja supervizije. Po trenutni ureditvi supervizije na področju socialnega varstva dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje ni obvezno za supervizorje. V predlogu novega pravilnika je kot obvezen pogoj za ohranitev licence supervizorja določena vključitev supervizorja v dodatno strokovno izobraževanje (Smonker 2015).

Številni avtorji in dokumenti poudarjajo pomen in nujnost dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja za supervizorje. S. Žorga (2010: 274) povzema Carrolla (1996: 28–29), ki kot eno od značilnosti, po kateri se učinkovit supervizor razlikuje od neučinkovitega, navaja potrebo po stalnem strokovnem izobraževanju.

S. Žorga (2010: 270) povzema tudi Watkinsa (1990: 553–560), ki poudarja, da izkušnje supervizorju še ne zagotavljajo strokovnega razvoja, temveč kot ključno lastnost tistih, ki se učijo in strokovno rastejo, opredeljuje samokritičnost, ki pa jo razume kot »naravnost posameznika, da se neprestano strokovno izobražuje«.

Etični kodeks ANSE določa etično zavezo, da nacionalne organizacije po svojih najboljših zmoglostih omogočajo, spodbujajo in podpirajo izobraževanje in ohranjanje strokovnih kompetenc svojih članov (ANSE 2016: Code of Ethics).

Etične smernice za supervizorje Društva za supervizijo v poglavju Strokovne kompetence in dopolnilno izobraževanje določajo, da člani društva poskrbijo za redno izobraževanje (Društvo za supervizijo 2016: Etične smernice za supervizorje).

Supervizor terapevtske šole kognitivno-vedenjske terapije mora za reakreditacijo in podaljšanje naziva supervizor kognitivno-vedenjske terapije kot eno od aktivnosti opraviti usposabljanje v obsegu najmanj 30 ur, vezano na tematiko supervizije (Društvo za vedenjsko in kognitivno terapijo 2016: Supervizor kognitivno-vedenjske terapije).

Navedeno utemeljuje in potrjuje smiselnost odločitve zbornice, da se v novi pravilnik vnese dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje kot obvezen pogoj za ohranitev licence supervizorja na področju socialnega varstva.

1.4.5 Sistem licenc

Zbornica je vzpostavila sistem licenc za izvajalce supervizije na področju socialnega varstva. Pravilnik določa, da lahko supervizijo na področju socialnega varstva opravljajo izvajalci supervizije, ki na razpisu zbornice pridobijo licenco supervizorja v socialnem varstvu (5. člen pravilnika). S tem je zbornica določila, da je za izvajanje supervizije v socialnem varstvu zahtevana pridobljena licenca supervizorja na področju socialnega varstva.

Pravilnik v 9. členu kot pogoje oziroma kriterije za pridobitev licence supervizorja določa:

- ~ zaključen verificiran program za supervizorja ali pridobljen naziv supervizor v eni od terapevtskih šol ali stalno strokovno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje iz znanj za delo supervizorja po pridobljeni ustrezni strokovni izobrazbi,
- ~ opravljen strokovni izpit za delo v socialnem varstvu,
- ~ najmanj 8 let strokovnega dela z ljudmi,
- ~ zagotovljena supervizija ali metasupervizija ali intervizija za supervizijsko prakso.

Za izvajanje supervizije na področju socialnega varstva je postavljen visok standard glede usposobljenosti supervizorjev, tako glede supervizijskih kot strokovnih znanj in ustreznih delovnih izkušenj, kar je skladno s konceptom zbornice v zvezi s supervizijo na področju socialnega varstva, predstavljenem v podpoglavju 1.4.3 Koncept zbornice (str. 27).

Supervizorji so uvrščeni na listo, ki je objavljena na spletni strani zbornice. Lista supervizorjev zajema naslednje podatke o posameznem supervizorju: strokovna izobrazba, zaključeno usposabljanje za izvajanje supervizije, področje strokovnega dela, za katero je pripravljen izvajati supervizijo, organizacije, v katerih je izvajal supervizijo, in leto pridobitve licence. Zbornica enkrat letno dopolnjuje in ažurira podatke (6. člen pravilnika).

Kriteriji za odvzem licence so prav tako opredeljeni v pravilniku, ki v 13. členu določa, da je licenca supervizorjem podeljena do preklica.

Zbornica izda sklep o preklicu, če:

- ~ supervizor to sam zahteva,
- ~ supervizor ne izkaže opravljanja supervizije v 24 mesecih po pridobljeni licenci,
- ~ je supervizorju izrečen ukrep častnega razsodišča zbornice⁷ ali poklicnih združenj,
- ~ je na podlagi pritožbe supervizanta ugotovljeno kršenje strokovnih ali etičnih načel.

1.4.6 Nudenje podpore supervizorjem

Zbornica pri izvajanju javnega pooblastila v zvezi s supervizijo na področju socialnega varstva prav tako zagotavlja in nudi podporo supervizorjem za opravljanje supervizijskega dela.

V obdobju od 2009 do 2013 je pri zbornici delovala Sekcija za supervizorje na področju socialnega varstva (v nadaljevanju: sekcija), ki je bila namenjena podpori in razvoju supervizorjev (Smonker 2015).

Sekcija je imela v svojem programu dela cilj delovati in nuditi podporo supervizorjem na več področjih:

- ~ področje zakonodaje,
- ~ področje razvoja supervizije,
- ~ področje razvoja supervizorjev,
- ~ področje sodelovanja in povezovanja (Smonker 2015).

Supervizorji se lahko vedno pogovorijo o morebitnih težavah s strokovnim delavcem zbornice, ki pokriva področje supervizije (v nadaljevanju: strokovni delavec zbornice) in posredujejo svoja mnenja, predloge v zvezi s supervizijo na področju socialnega varstva (Smonker 2015).

⁷ Častno razsodišče je organ zbornice, ki presoja o kršitvah Kodeksa etičnih načel v socialnem varstvu (2014).

Kot obliko podpore zbornice supervizorjem pri izvajanju supervizije lahko opredelimo tudi organizacijo dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja, javno objavo liste supervizorjev in sodelovanje z MDDSZ v primeru sistemskih neskladij.

2 PROBLEM

V okviru podiplomskega študijskega programa Socialno delo v študijskem letu 2014/2015 sem izmed treh možnih modulov izbrala modul Supervizija, zato sem se odločila, da bo tema moje raziskave povezana s supervizijo.

Po pregledu izvedenih raziskav o superviziji na področju socialnega varstva sem ugotovila, da se vse nanašajo na potrebe po superviziji na določenih delovnih področjih in na učinke supervizije. Zato sem ob pregledu možnih tem glede supervizije ugotovila, da je ena od strokovnih institucij, ki opravlja določene naloge v zvezi s supervizijo na področju socialnega varstva, tudi zbornica.

Ker ni raziskav in teoretičnih podlag o zbornici v povezavi s supervizijo na področju socialnega varstva, sem pregledala zakonodajo in spletno stran zbornice ter se odločila, da bo predmet moje raziskave supervizija na področju socialnega varstva na Socialni zbornici Slovenije, natančneje njen koncept, izobraževanje, licence in podpora. Z raziskavo sem želela ugotoviti, kakšna sta vloga in pomen zbornice pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva. V okviru raziskave me je zanimal predvsem koncept zbornice glede supervizije na področju socialnega varstva, naloge zbornice pri dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju supervizorjev, kako je zbornica vzpostavila in uredila sistem licenc za supervizorje na področju socialnega varstva in način nudenja podpore supervizorjem s pridobljeno licenco.

Prvi sklop raziskovalnih vprašanj se je nanašal na strokovnega delavca zbornice, drugi sklop pa na supervizorje.

Raziskovalna vprašanja:

- a) 1. sklop: za strokovnega delavca zbornice
- ~ Kako je zbornica pričela z izvajanjem javnega pooblastila?
 - ~ Na podlagi katerih kriterijev so določeni pogoji za pridobitev licence supervizorja na področju socialnega varstva? Kdo jih določa?
 - ~ Na podlagi katerih kriterijev so določeni pogoji za odvzem licence supervizorju na področju socialnega varstva? Kdo jih določa?
 - ~ Kateri so najpogostejši razlogi za odvzem licence supervizorjem na področju socialnega varstva?
 - ~ Kakšna vprašanja in predloge prejema zbornica glede objavljene liste supervizorjev?
 - ~ Kako zbornica spremlja izvajanje supervizije na področju socialnega varstva?
 - ~ S katerimi mnenji in predlogi za razvoj supervizije na področju socialnega varstva se supervizorji obračajo na zbornico? Kako pogosto?
 - ~ Na kakšen način zbornica nudi podporo supervizorjem z licenco na področju socialnega varstva?
 - ~ Kakšna je vloga zbornice pri izvajanju metasupervizije? Ali se supervizorji vključujejo v metasupervizijo?
 - ~ Katera dodatna izobraževanja in usposabljanja supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva organizira zbornica? Na kakšen način in kako pogosto?
 - ~ S katerimi drugimi organizacijami, ki delujejo na področju supervizije, zbornica sodeluje in kako?
 - ~ Koliko pritožb zoper izvajanje supervizije na področju socialnega varstva prejme zbornica? Kaj je njihova vsebina in kako se rešuje?
 - ~ Na katera področja se nanašajo pobude zbornice za spremembe in dopolnitve zakonodaje glede supervizije na področju socialnega varstva?
 - ~ Kakšno je mnenje zbornice o različnih izobrazbenih profilih supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva? Kako zbornica vidi vpliv na izvajanje supervizije na področju socialnega varstva?

b) 2. sklop: za supervizorje

- ~ Koliko supervizantov je znotraj supervizije, ki jo izvajajo supervizorji?
- ~ Kateri so najtežji primeri, s katerimi se supervizorji srečujejo oziroma jih obravnavajo pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva?
- ~ Kakšna je višina plačane supervizije, ki jo supervizorji dobijo za izvajanje supervizije na področju socialnega varstva?
- ~ Kako pogosto supervizorji zbornici posredujejo mnenja in predloge glede razvoja supervizije na področju socialnega varstva? Kakšna mnenja in predloge posredujejo zbornici?
- ~ Ali so mnenja in predlogi supervizorjev upoštevani s strani zbornice?
- ~ Ali bi po mnenju supervizorjev vključitev v dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje v zvezi s supervizijo moral biti pogoj za ohranitev licence?
- ~ Ali bi se bili supervizorji pripravljene vključiti v metasupervizijo?
- ~ Ali bi bili supervizorji pripravljene metasupervizijo sami plačati?
- ~ Kako pogosto se supervizorji obračajo na zbornico v primeru potrebe po podpori glede njihovega dela? S kakšnimi potrebami po podpori se obračajo na zbornico?
- ~ Kakšno vizijo imajo supervizorji o razvoju supervizije na področju socialnega varstva?
- ~ Katera je njihova pridobljena izobrazba? Kako vidijo doprinos svoje izobrazbe k izvajanju supervizije na področju socialnega varstva? Kako se njihova izobrazba reflektira v supervizijskem procesu?
- ~ Kako vidijo vlogo in pomen zbornice pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva v prihodnje?

Raziskovalne hipoteze:

H1: Večina supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva upošteva priporočeno ceno zbornice.

H2: Večina supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva upošteva priporočilo zbornice glede velikosti supervizijske skupine.

H3: Večina supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva meni, da bi morala biti vključitev v dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje v zvezi s supervizijo pogoj za ohranitev licence.

H4: Večina supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva bi se vključila v metasupervizijo.

H5: Večina supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva bi metasupervizijo plačala sama.

Upam in želim, da bo raziskava v pomoč zbornici, supervizorjem, uporabnikom supervizije na področju socialnega varstva in sami metodi supervizije kot znanstveno-teoretični tematiki. Verjamem, da bo raziskava prinesla nov pogled na supervizijo na področju socialnega varstva in spodbudila nadaljnje raziskave o zbornici in njenem javnem pooblastilu, da načrtuje in organizira supervizijo na področju socialnega varstva.

3 METODOLOGIJA

3.1 Vrsta raziskave

Raziskava je kvalitativna, kvantitativna in eksplorativna ali poizvedovalna.

Raziskava je kvalitativna, saj osnovno izkustveno gradivo, zbrano v raziskovalnem procesu, sestavljajo besedni opisi, ki se nanašajo na raziskovani pojav. Gradivo je obdelano in analizirano na besedni način brez operacij nad števili. Raziskava je prav tako kvantitativna, saj so bili z merskim instrumentom anketni vprašalnik za supervizorje zbrani tudi kvantitativni podatki. Pri kvantitativni raziskavi zbiramo številčne oziroma numerične podatke, ki jih nato preštevamo in kvantitativno analiziramo (Mesec 1997: 7, poglavje 4).

Eksplorativna ali poizvedovalna je raziskava zato, ker pomeni uvod oziroma vstop v spoznavanje področja, ki še nima raziskovalne zgodovine. Mesec (1997: 1–2, poglavje 4) navaja, da so eksplorativne ali poizvedovalne raziskave uvod v spoznavanje nekega področja problematike ter da se v njih seznanimo z nekaterimi osnovnimi značilnostmi pojava in pripravimo za kasnejša natančnejša in bolj poglobljena raziskovanja.

3.2 Merski instrumenti ali viri podatkov

Pri raziskavi sem kot merski instrument uporabila delno strukturiran vprašalnik in anketni vprašalnik. Delno strukturiran vprašalnik je zajemal odprta vprašanja, ki so služila kot vodilo za intervju s strokovnim delavcem zbornice. Med potekom intervjuja so se pojavila tudi podvprašanja, ki sem jih sproti (za)beležila.

Za pridobivanje podatkov supervizorjev sem uporabila anketni vprašalnik. Obsegal je 16 vprašanj, ki so bila strukturirana na 12 vprašanj in 4 podvprašanja, od česar je bilo 6 vprašanj zaprtega tipa, 10 pa odprtega.

Vire podatkov predstavljajo:

- ~ odgovori strokovnega delavca zbornice,
- ~ odgovori supervizorjev,
- ~ dokumentarno gradivo zbornice (javni razpis za pridobitev licence za supervizorja v socialnem varstvu iz leta 2014, informacija za naročnike supervizije na področju socialnega varstva, lista supervizorjev strokovnega dela z licenco za področje socialnega varstva z dne 9. 7. 2014, vzorec poročila o izvajanju supervizije, vzorec supervizijskega dogovora),
- ~ pravni viri.

3.3 Opredelitev enot raziskovanja – populacija in vzorec

V raziskavo je bilo vključenih 86 supervizorjev (z veljavno licenco iz leta 2014) in strokovni delavec zbornice. Namen je bil v raziskavi zajeti vse supervizorje, vendar je prišlo do osipa.

Od 86 supervizorjev je vprašalnike vrnilo 33 supervizorjev. Od tega je bilo 6 neuporabnih vprašalnikov, saj večina vprašanj ni bila izpolnjena. Tako je bilo za obdelavo podatkov uporabnih 27 oziroma 31,4 % vprašalnikov.

Št. poslanih vprašalnikov	Št. vrnjenih vprašalnikov	%
86	33	38,4

Tabela št. 3.1: Število vrnjenih vprašalnikov

Pri spletni anketi je prišlo do osipa, kar je glede na spletno anketo pričakovano. Kot pravi Mesec (1997: 18–19, poglavje 10), »je bistvena slabost poštne ankete osip. Izpolnjen vprašalnik vrne praviloma le večji ali manjši odstotek vprašanih, nikoli vsi. Odstotek vrnjenih izpolnjenih vprašalnikov je različen, nekateri avtorji trdijo da od 10 do 90 odstotkov«.

Kot razloge za manjši delež (38,4 %) vrnjenih anketnih vprašalnikov lahko domnevno navedem, da pri pojasnilu o namenu raziskave, ki je bilo poslano skupaj z vprašalnikom, ni bila dovolj jasno predstavljena smiselnost sodelovanja supervizorjev v raziskavi, tako za razvoj supervizije kot delo supervizorjev. Ker so bila nekatera vprašanja podobna vsebini

letnega poročila o izvajanju supervizije, morda supervizorji niso prepoznali smiselnosti ponovnega odgovarjanja. Možno je tudi, da supervizorji zaradi obveznosti v okviru redne zaposlitve in izvajanja supervizije po rednem delovnem času niso našli primerne časa za izpolnjevanje vprašalnikov.

V nadaljnjih raziskavah, v katere bodo vključeni supervizorji z licenco na področju socialnega varstva, je treba predhodno razmisliti o tem, kako doseči večji odziv supervizorjev (da ne bi prišlo do prevelikega osipa).

Zaradi velikega osipa težko posplošim rezultate kvantitativne obdelave podatkov na celotno populacijo, to je na vseh 86 supervizorjev z licenco. V smislu kvalitativne obdelave podatkov pa lahko pridobljene rezultate in ugotovitve z zanesljivostjo posplošim na celotno populacijo in zbornico.

3.4 Zbiranje podatkov oziroma empiričnega gradiva

Metode zbiranja podatkov:

- ~ metoda spraševanja kot nestrukturirani odprti intervju,
- ~ metoda spraševanja kot anketni vprašalnik,
- ~ metoda izkoriščanja dokumentarnih virov.

Zbiranje podatkov je potekalo z metodo spraševanja in pregledom dokumentarnega gradiva. Nestrukturirani odprti intervju je potekal s strokovnim delavcem zbornice. Na podlagi vodila za intervju sem postavljala vprašanja, usmerjala intervju in po potrebi postavljala še podvprašanja ter sproti zapisovala odgovore na list.

Strokovnega delavca zbornice sem prosila, da predhodno obvesti supervizorje o moji raziskavi in jih vpraša, ali želijo sodelovati ter ali mi lahko zbornica posreduje njihove kontaktne podatke (e-naslove). Po e-pošti sem posredovala povezavo do spletnega vprašalnika. Pri tem sem uporabila spletno aplikacijo 1KA, ki omogoča spletno anketiranje.⁸ Podala sem pojasnilo o namenu raziskave in jih seznani o anonimnosti ankete. Zaradi

⁸ 1KA – EnKlikAnketa, pri kateri gre za odprtokodno aplikacijo za spletno anketiranje.

premajhnega števila vrnjenih vprašalnikov v postavljenem roku sem vprašalnice poslala še enkrat.

Dokumentarno gradivo sem dobila na zbornici. Pregledala sem ga v prostorih zbornice, z dovoljenjem vodstva zbornice fotokopirala določeno gradivo in ga vzela domov.

Čas zbiranja podatkov je potekal tri mesece.

3.5 Obdelava in analiza podatkov

Obdelava empiričnega gradiva je potekala kvalitativno in kvantitativno. Vsak vir podatkov sem analizirala posebej: intervju s strokovnim delavcem zbornice, anketne vprašalnice za supervizorje, dokumentarno gradivo zbornice in pravne vire v zvezi s supervizijo na področju socialnega varstva.

Intervju s strokovnim delavcem zbornice in anketne vprašalnice (odprta vprašanja) sem obdelala po postopku kvalitativne analize, in sicer po naslednjih korakih:

1. *Urejanje gradiva.* Intervju s strokovnim delavcem zbornice sem uredila in prepisala s pomočjo programa Microsoft Word. Anketne vprašalnice sem pregledala in izločila tiste, ki niso bili uporabni za kvalitativno analizo. Uporabnih je bilo 27 anketnih vprašalnikov. Vsak anketni vprašalnik sem označila s črko S in zaporedno številko, pri čemer črka S pomeni supervizorja, zaporedna številka pa številko izpolnjenega vprašalnika.
2. *Določitev enot kodiranja.* V intervjuju s strokovnim delavcem zbornice in posameznem anketnem vprašalniku sem izbrala relevantne dele besedila glede na raziskovalno tematiko. Relevantni del besedila sem podčrtala in zapisala njegovo zaporedno številko. Zato znak S7-16 pomeni: S – supervizor, 7 – zaporedna številka vprašalnika in 16 – zaporedna številka besedila, ki je bilo podčrtano in relevantno za postopek kodiranja.

3. *Odprto kodiranje*. Relevantne dele besedila sem izpisala in jih kodirala glede na vsebino tako, da sem besedilu pripisala kode. Nato sem sorodne pojme (kode) združila v podkategorije in štiri kategorije glede na raziskovalno tematiko: koncept zbornice, strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev, sistem licenc, nudenje podpore supervizorjem. Pri osnem kodiranju sem relevantne dele besedila, pojme (kode) in podkategorije združila v kategorijo, h kateri spadajo.

Pri dokumentarnih virih zbornice in pravnih virih, kjer gre za obsežno gradivo, sem najprej označila (z barvnim označevalnikom) dele besedila, ki se nanašajo na raziskovano tematiko. Nato sem izbrane relevantne dele besedila povzela in smiselno vključila v rezultate in razpravo. Obdelava podatkov sicer ne sledi klasičnemu postopku kvalitativne analize, vendar to po mojem mnenju ne bi smelo vplivati na veljavnost raziskave. Mesec (1998: 103) navaja, da posamezni analitični postopki, ki vključujejo tehnike kodiranja in povezovanja pojmov, niso mehanični in samodejni. Zato jih moramo uporabljati prilagodljivo in domiselno glede na zbrano gradivo.

Anketne vprašalnike (vprašanja zaprtega tipa) sem prav tako obdelala kvantitativno, kar je potekalo ročno in računalniško. Ročna obdelava je potekala s tehniko črtkanja. Pri računalniški obdelavi sem uporabila program Microsoft Excel. Odgovore sem preštela in jih prikazala v tabelah in grafih.

4 REZULTATI IN RAZPRAVA

Rezultati analize podatkov so prikazani po raziskovanih temah. Hkrati z rezultati je podana tudi njihova interpretacija in povezava s teorijo o superviziji na področju socialnega varstva.

4.1 Koncept zbornice

Zbornica je ob začetku izvajanja javnega pooblastila iz ZSV, da načrtuje in organizira supervizijo na področju socialnega varstva, oblikovala lasten koncept glede supervizije za delavce na področju socialnega varstva. S tem je oblikovala tudi svojo vlogo in pomen v zvezi s supervizijo na področju socialnega varstva. Koncept zbornice se odraža pri vseh temah moje raziskave, zato bodo končne ugotovitve o tem, kakšen koncept je vzpostavila zbornica, ali mu sledi in na kakšen način, podane na koncu poglavja 4 Rezultati in razprava.

4.1.1 Sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami

Rezultati intervjuja s strokovnim delavcem zbornice kažejo, da zbornica sodeluje z drugimi strokovnimi organizacijami pri več vsebinah izvajanja supervizije na področju socialnega varstva.

Zbornica in Fakulteta za socialno delo sta pripravili nov izobraževalni program za supervizorje, ki je v postopku potrjevanja na Univerzi v Ljubljani. S Pedagoško fakulteto v Ljubljani in Društvom za supervizijo sodeluje tako, da njihovi predavatelji oziroma člani sodelujejo kot izvajalci dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja za supervizorje. Ob sodelovanju z MDDSZ zbornica enkrat letno organizira enodnevna strokovna izobraževanja za supervizorje, ki so v celoti sofinancirana iz sredstev MDDSZ.

Prav tako zbornica sodeluje z MDDSZ v primerih večjih sistemskih neskladij oziroma težav pri izvajanju supervizije, in sicer tako, da o tem seznani MDDSZ in se sestane z njihovimi predstavniki. V okviru tovrstnega sodelovanja je bil sprejet dogovor, da kljub uvedbi omejitve pogodbenega dela z Zakonom za uravnoteženje javnih financ (2012) supervizorji lahko še naprej delajo preko avtorskih in podjemnih pogodb.

Strokovni delavec zbornice je na vprašanje, kako zbornica vpliva na izvajanje supervizije v primeru ugotovljenih potreb po spremembah, odgovoril: *v primeru, da gre za spremembe pravnih aktov in širše sistemske rešitve, pa tudi v sodelovanju z drugimi organizacijami, kot so pristojno ministrstvo, Informacijski pooblaščenec in druge.* (34) Kot primer sodelovanja z Informacijskim pooblaščencom je navedel: *V pripravi je glede na predlog Informacijskega pooblaščenca nova lista supervizorjev.* (20)

Zbornica torej pri izvajanju javnega pooblastila iz ZSV v zvezi s supervizijo na področju socialnega varstva sodeluje s pomembnimi drugimi strokovnimi organizacijami. S Fakulteto za socialno delo, Pedagoško fakulteto v Ljubljani, Društvom za supervizijo in MDDSZ sodeluje pri organizaciji izobraževanja in usposabljanja supervizorjev. S tem se vsekakor dviga raven strokovne usposobljenosti supervizorjev ter posledično tudi kvaliteta in učinkovitost izvajanja supervizije na področju socialnega varstva. Vloga zbornice kot strokovnega združenja na področju socialnega varstva je med drugim aktivno odzivanje na ugotovljene težave, neskladja v sistemu socialnega varstva. Rezultati so pokazali, da zbornica to vlogo tudi udejanja pri superviziji, s tem, ko v primerih sistemskih neskladij in težav pri izvajanju supervizije sodeluje z MDDSZ. Sodelovanje z Informacijskim pooblaščencom, ki je pristojen državni organ za varstvo osebnih podatkov in dostopa do informacij javnega značaja, predstavlja kvalitetno in z zakonodajo usklajeno pripravljeno listo supervizorjev.

4.1.2 Sprejem pravnih aktov v zvezi s supervizijo

Zbornica je ob sistematskem uvajanju supervizije na področju socialnega varstva opredelila supervizijo kot pravico, ki naj bi bila dostopna vsem delavcem v socialnem varstvu. Navedeno je zajeto tudi v dveh pravnih aktih, ki jih je sprejela zbornica. V 2. členu pravilnika je določeno, da je supervizija strokovno etična dolžnost in potreba delavcev v socialnem varstvu. Po ZSV ima zbornica nalogo, da sprejme kodeks etike delavcev na področju socialnega varstva, in vse dosedanje verzije Kodeksa etičnih načel v socialnem varstvu, vključno z zadnjo prenovo iz leta 2014, opredeljujejo vključevanje delavcev v socialnem varstvu v supervizijo kot etično dolžnost. Kodeks etičnih načel v socialnem varstvu (2014) v 20. členu določa: »Delavci v socialnem varstvu izpolnjujejo svoje strokovno znanje ter razvijajo svojo osebnost in čut za sočloveka v stiski. Pri tem se vključujejo v supervizijo in

druge oblike strokovne pomoči, ki jim pomagajo krepiti strokovni in človeški pristop do uporabnikov.«

Strokovni delavec zbornice je v povezavi z nalogo zbornice o dajanju pobud za spremembe in dopolnitve zakonodaje glede supervizije na področju socialnega varstva odgovoril: *Sekcija je imela v svojem programu dela cilje delovati in nuditi podporo supervizorjem na več področjih: (46) področje zakonodaje (pripravila je predlog novega pravilnika za izvajanje supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva; predlog za dopolnitev Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev; spremljanje in spreminjanje zakonodaje, ki vsebuje supervizijo), (47) Zbornica je v letu 2013 pripravila novi Pravilnik za organiziranje in izvajanje supervizije na področju socialnega varstva in čakamo za soglasje MDDSZ. (81) Trenutno veljaven pravilnik je bil potrjen pri MDDSZ, za novega pa upamo, da bo tudi, po usklajenih pogovorih. (82)*

Zbornica je torej aktivna pri dopolnjevanju in spreminjanju zakonodaje, ki se nanaša na izvajanje supervizije na področju socialnega varstva. Pri pripravi novega pravilnika in predloga za dopolnitev Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev je sodelovala s sekcijo. Sekcija je bila sestavljena iz supervizorjev, ki so kompetentni strokovnjaki za supervizijo na področju socialnega varstva, saj so njeni neposredni izvajalci. Tako tudi najbolj poznajo težave, ovire, potrebe in sistemsko neurejene vsebine v povezavi z izvajanjem supervizije v socialnem varstvu. S tem je zbornica pripravila kvalitetne in s potrebami iz prakse usklajene pravne akte.

4.1.3 Priporočila zbornice v zvezi z izvajanjem supervizije

a) Cena supervizije

Ena od nalog zbornice je, da priporoča ceno za supervizijo, s tem pa posredno vpliva na dostopnost supervizijske metode. V informacijah za naročnike supervizije na področju socialnega varstva (2012) je navedeno: »Priporočena cena za izvajanje supervizije strokovnega dela je 50,00 EUR (bruto) za individualno supervizijo in 67,00 EUR (bruto) za skupinsko supervizijo za eno pedagoško uro.«

Naslednja tabela prikazuje odgovore supervizorjev o ceni supervizije, ki jo prejmejo za izvajanje skupinske supervizije.

Cena supervizije (v EUR)	Št. odgovorov
40–50	1
40	2
50	1
55	1
60	2
65	1
67	4
68	1
80	1
priporočena cena	8
pro bono	2
Skupaj	24

Tabela št. 4.1: Cena supervizije

2 supervizorja sta odgovorila, da ne želita podati podatka, 1 supervizor pa ni odgovoril na vprašanje glede cene supervizije.

20 supervizorjev (83,3 %) upošteva priporočeno ceno zbornice, 2 supervizorja (8,3 %) presegata priporočeno ceno supervizije, 2 supervizorja (8,3 %) izvajata supervizijo pro bono, kar je presenetljiv rezultat.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko ugotovimo, da večji delež supervizorjev (83,3 %) upošteva priporočeno ceno supervizije s strani zbornice, s čimer je potrjena raziskovalna hipoteza H1: Večina supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva upošteva priporočeno ceno zbornice.

S tem zbornica vpliva na večjo dostopnost supervizije na področju socialnega varstva, saj pri izvajalcih socialnovarstvene dejavnosti zagotovljena oziroma razpoložljiva finančna sredstva niso več ključen dejavnik pri odločitvi za supervizijo in pri izboru supervizorja.

V. Milošević Arnold s sodelavci (1999: 17) kot enega od pogojev za supervizijo navaja potrebna finančna sredstva in pri tem ugotavlja: »Supervizijsko delo je strokovno visoko zahtevno (ekspertno) in odgovorno in se običajno vrednoti kot pedagoško delo na visoki stopnji zahtevnosti (denimo univerzitetnih učiteljev). Za plačilo zunanjih supervizorjev je torej treba vnaprej zagotoviti ustrezna finančna sredstva.« Podobno A. Kobolt in S. Žorga (1999: 129) kot enega od dejavnikov pri izboru supervizorja opredeljujeta razpoložljiva finančna sredstva.

b) Število supervizantov

Zbornica v informacijah za naročnike supervizije na področju socialnega varstva (2012) glede števila supervizantov priporoča: »Število supervizantov v skupini je priporočljivo do 6, vendar največ do 10, ker je z večjim številom supervizantov težko uresničiti cilje supervizije.« V podpoglavju 1.1.2 Pogoji za supervizijo (str. 13) sem kot primerno in učinkovito velikost supervizijske skupine ugotovila od 3 do največ 12 članov (Kobolt in Žorga 1999: 166). Zbornica pri priporočeni velikosti supervizijske skupine upošteva teoretične ugotovitve in jih celo postavlja višje (največ 10).

Št. supervizantov	Št. odgovorov	%
4 do 10	14	87,5
10 do 12	1	6,25
14	1	6,25
Skupaj	16	100,0

Tabela št. 4.2: Število supervizantov

Večji delež supervizorjev (87,5 %) upošteva priporočilo zbornice glede števila supervizantov v skupini. 1 supervizor pri velikosti supervizijske skupine sicer ne sledi temu priporočilu, vendar je velikost (10 do 12) v skladu s teoretičnimi ugotovitvami po A. Kobalt in S. Žorga (1999: 166). 1 supervizor je odgovoril, da so v eni skupini 4 supervizanti in v drugi 14. V tem primeru je pri eni skupini upoštevana primerna velikost supervizijske skupine, v drugi ni.

Odgovori kažejo, da večji delež supervizorjev (87,5 %) upošteva priporočilo zbornice o številu supervizantov v supervizijski skupini, s čimer je potrjena raziskovalna hipoteza H2: Večina supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva upošteva priporočilo zbornice glede velikosti supervizijske skupine.

4.1.4 Razvoj supervizije na področju socialnega varstva

a) Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije na področju socialnega varstva

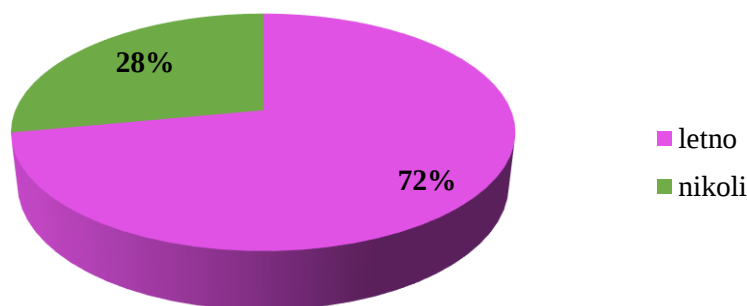
Strokovni delavec zbornice je navedel, da se supervizorji obračajo na zbornico z mnenji o potrebah po vsebinah za dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje, in sicer z izpolnjevanjem vprašalnikov ob udeležbi brezplačnega izobraževanja in usposabljanja, ki ga enkrat letno organizira zbornica. Enkrat letno dajejo predloge za razvoj supervizijske prakse v poročilih o izvajanju supervizije. Predlogi se nanašajo na pogoje za izvajanje supervizije na področju socialnega varstva (sprememba priporočene cene supervizijske ure, organiziranost supervizije v praksi, ureditev statusa supervizorja kot poklic, slabo finančno stanje naročnikov supervizije) in podporo pri delu supervizorja (potrebe po metasuperviziji in interviziji). Letno poročilo o izvajanju supervizije namreč zajema tudi rubriko, v kateri lahko supervizor poda predloge za razvoj supervizije.

Kako pogosto supervizorji zbornici posredujejo mnenja in predloge za razvoj supervizije na področju socialnega varstva, je prikazano v naslednji tabeli in grafu št. 4.1 (str. 49).

Pogostost	Št. odgovorov	%
letno	18	72,0
nikoli	7	28,0
Skupaj	25	100,0

Tabela št. 4.3: Pogostost posredovanja mnenj in predlogov

Pogostost posredovanja mnenj in predlogov

Graf št. 4.1: Pogostost posredovanja mnenj in predlogov

2 supervizorja nista odgovorila na vprašanje o pogostosti posredovanja mnenj in predlogov zbornici.

Supervizorji so v večjem deležu (72,0 %) odgovorili, da mnenja in predloge za razvoj supervizije na področju socialnega varstva posredujejo zbornici letno, manjši delež supervizorjev (28,0 %) pa nikoli.

Na podlagi primerjave odgovorov supervizorjev in strokovnega delavca zbornice o pogostosti posredovanih mnenj in predlogov za razvoj supervizije na področju socialnega varstva lahko ugotovimo, da se odgovori ujemajo. Strokovni delavec zbornice je v zvezi s tem podal naslednji izjavi: - *izpolnijo vprašalnik ob udeležbi seminarja enkrat letno. (36) Enkrat letno dajejo v supervizijskih poročilih (37).* Prav tako je 18 oziroma 72,0 % supervizorjev odgovorilo, da letno zbornici posredujejo mnenja in predloge za razvoj supervizije.

Zbornica ima vzpostavljene ustaljene poti posredovanja mnenj in predlogov supervizorjev za razvoj supervizije (izpolnjevanje vprašalnikov enkrat letno ob udeležbi brezplačnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja, posredovanje supervizijskega poročila enkrat letno). Izven tega supervizorji zbornici ne posredujejo mnenj in predlogov za razvoj supervizije. Vendar supervizorji izven teh poti lahko posredujejo zbornici mnenja in predloge za razvoj supervizije, kar izkazuje naslednji odgovor strokovnega delavca zbornice: *odprtost za sodelovanje strokovne zbornice, pa je vsak delovni dan glede na potrebe supervizorjev. (55)* Ugotovimo lahko dostopnost zbornice in njeno odprtost za mnenja in

predloge supervizorjev. Zanimiv je podatek, da 7 supervizorjev zbornici nikoli ne posreduje svojih mnenj in predlogov za razvoj supervizije. Iz 15. člena pravilnika namreč izhaja obveznost supervizorjev enkrat letno oddati poročilo o izvajanju supervizije, ki vsebuje rubriko o predlogih in mnenjih za razvoj supervizije na področju socialnega varstva. To bi lahko interpretirali, da nekateri supervizorji ne izpolnijo tega dela poročila.

Od 18 supervizorjev, ki zbornici letno posredujejo svoja mnenja in predloge za razvoj supervizije na področju socialnega varstva, jih 9 ni odgovorilo na vprašanje, kakšna mnenja in predloge posredujejo zbornici.

Pri odgovorih o vsebinah posredovanih mnenj in predlogov so v največjem deležu prisotni odgovori o dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju (25,0 %) ter nudenju podpore (25,0 %). Preostali odgovori so porazdeljeni v enakih deležih (16,8 %) in se nanašajo na izvajanje supervizije, večjo dostopnost supervizije in strokovni razvoj supervizije.

Vsebina posredovanih mnenj in predlogov	Št. odgovorov	%
dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje	3	25,0
izvajanje supervizije	2	16,8
podpora supervizorjem	3	25,0
večja dostopnost supervizije	2	16,8
strokovni razvoj supervizije	2	16,8
Skupaj	12	100,0

Tabela št. 4.4: Vsebina posredovanih mnenj in predlogov

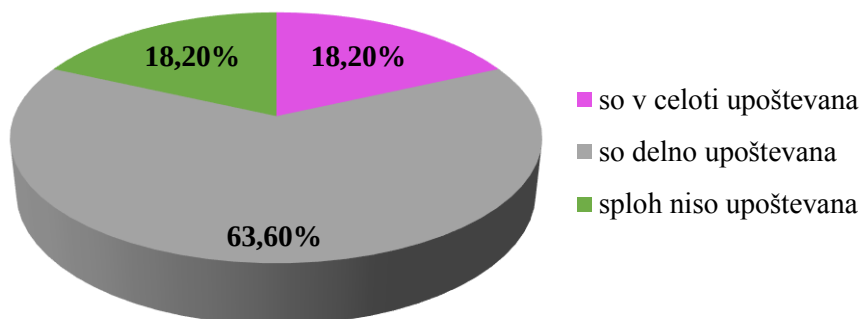
Odgovori supervizorjev in strokovnega delavca zbornice o vsebini posredovanih mnenj in predlogov za razvoj supervizije na področju socialnega varstva se ujemajo. Strokovni delavec zbornice je namreč povedal, da se supervizorji obračajo na zbornico z mnenji o potrebah po izobraževalnih vsebinah ter dajejo predloge glede pogojev za izvajanje supervizije in podpore pri delu supervizorja. Vsebina posredovanih mnenj in predlogov s strani supervizorjev se nanaša predvsem na potrebe po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju ter nudenju podpore supervizorjem, v manjšem deležu pa tudi na pogoje za izvajanje supervizije.

Od 18 supervizorjev, ki zbornici letno posredujejo svoja mnenja in predloge za razvoj supervizije na področju socialnega varstva, jih je 11 odgovorilo na vprašanje, ali so njihova mnenja in predlogi upoštevani s strani zbornice. Od teh jih je 7 odgovorilo, da so njihova mnenja in predlogi delno upoštevani s strani zbornice. 2 supervizorja sta odgovorila, da so njuna mnenja in predlogi v celoti upoštevani s strani zbornice, 2 supervizorja pa sta odgovorila, da sploh niso upoštevani, kar je prikazano v spodnji tabeli in grafu.

Upoštevanje mnenj in predlogov s strani zbornice	Št. odgovorov	%
so v celoti upoštevana	2	18,2
so delno upoštevana	7	63,6
sploh niso upoštevana	2	18,2
Skupaj	11	100,0

Tabela št. 4.5: Upoštevanje mnenj in predlogov s strani zbornice

Upoštevanje mnenj in predlogov s strani zbornice

Graf št. 4.2: Upoštevanje mnenj in predlogov s strani zbornice

Delež delno upoštevanih mnenj in predlogov za razvoj supervizije (odgovor 7 supervizorjev oziroma 63,6 %) ni presenetljiv, če upoštevamo vsebino posredovanih mnenj in predlogov. Zbornica lahko izražene potrebe supervizorjev po vsebinah za dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje delno upošteva, saj so letna izobraževanja in usposabljanja za supervizorje sofinancirana s strani MDDSZ. S tem je pričakovano, da je zbornica pri določanju tematike letnih izobraževanj in izboru predavateljev odvisna od sofinancerja. Ob upoštevanju podatkov iz podpoglavja 4.4.1 Vloga in pomen zbornice pri nudenju podpore

supervizorjem (str. 68) lahko ugotovimo, da zbornica predloge o nudenju podpore supervizorjem delno upošteva s posrednimi načini nudenja podpore supervizorjem. Niso pa sploh upoštevani predlogi o potrebah po metasuperviziji kot eni od oblik podpore supervizorjem, saj v raziskavi niso bile ugotovljene nobene aktivnosti zbornice v povezavi s tem. Upoštevanje predlogov v povezavi s pogoji za izvajanje supervizije je kompleksnejši proces, saj gre za sistemske spremembe, povezane s finančnimi posledicami in spremembo zakonodaje.

b) Vizija supervizorjev o razvoju supervizije

V spodnji tabeli so prikazani odgovori na vprašanje supervizorjem glede njihove vizije o razvoju supervizije na področju socialnega varstva.

Razvoj supervizije	Št. odgovorov	%
zagotovljena finančna sredstva	3	8,8
večja dostopnost supervizije	8	23,6
osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu	9	26,5
pomen supervizije za delo z uporabniki	8	23,6
vloga zbornice pri razvoju supervizije	4	11,7
mentorstvo supervizorjev začetnikov	1	2,9
pomen supervizije za razvoj sistema socialnega varstva	1	2,9
Skupaj	34	100,0

Tabela št. 4.6: Razvoj supervizije na področju socialnega varstva

Odgovori kažejo, da supervizorji v največjem deležu (26,5 %) vidijo razvoj supervizije na področju socialnega varstva v prihodnosti še naprej kot metodo učenja za osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu. V nekoliko manjšem deležu vidijo razvoj njenega pomena za delo z uporabniki (23,6 %) in večje dostopnosti supervizije za delavce v socialnem varstvu (23,6 %). Preostali odgovori so porazdeljeni v manjših deležih, in sicer: vloga zbornice pri razvoju supervizije (11,7 %), zagotovljena finančna sredstva (8,8 %), mentorstvo supervizorjev začetnikov in pomen supervizije za razvoj sistema socialnega varstva v enakem deležu (2,9 %).

Supervizorji vidijo razvoj supervizije na področju socialnega varstva v ohranjanju supervizije kot pomembne in nujno potrebne metode pomoči ter podpore delavcem na področju socialnega varstva, saj jim omogoča osebni in strokovni razvoj. Oba vidika razvoja sta neločljivo povezana in se prepletata med supervizijskim procesom. A. Kobolt in S. Žorga (1999: 71) pravita, da je za strokovne delavce v socialnih poklicih zelo pomembno imeti poklicne spretnosti in znanja ustrezno integrirane z osebnostnimi značilnostmi, ter v zvezi s tem povzemata van Kessla (1994), ki pravi, da lahko supervizija pripomore k takšni integraciji. V supervizijskem procesu ima supervizant priložnost, da spozna svoje osebne moči in šibkosti, možnosti in odzive, ki vplivajo na njegovo strokovno kompetentnost.

Prav tako supervizorji prepoznavajo razvoj supervizije na področju socialnega varstva v ohranjanju njenega pomena za delo z uporabniki in v zagotavljanju večje dostopnosti supervizije za delavce v socialnem varstvu. V. Milošević Arnold s sodelavci (1999: IX – uvod) navaja, da je supervizija nujni pogoj za kvalitetno strokovno delo v poklicih, katerih cilj je pomoč sočloveku in kjer je odnos bistvena sestavina delovnega procesa. Podobno G. Čačinovič Vogrinčič (2015: 4) ugotavlja, da je posebna naloga supervizije v socialnem delu nudenje podpore in pomoči strokovnjakom za disciplinirano vztrajanje v delovnem odnosu soustvarjanja.

Zanimiv je odgovor enega supervizorja glede mentorstva supervizorjev začetnikov, predvsem za nadaljnje raziskave.

Prikazani rezultati potrjujejo, da je supervizija pomembna in nujno potrebna pri pomagajočih poklicih na področju socialnega varstva, kjer gre za delo z uporabniki v procesih pomoči, in kot taka se mora razvijati še naprej.

4.1.5 Vloga in pomen zbornice pri izvajanju supervizije

Pri vprašanju supervizorjem, kako vidijo vlogo in pomen zbornice pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva, so odgovori prikazani v naslednji tabeli.

Vloga in pomen zbornice	Št. odgovorov	%
organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	6	15,4
nudenje podpore supervizorjem	7	17,9
vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije	10	25,6
razvoj, prepoznavnost in uveljavitev supervizije	7	17,9
nadaljnje izvajanje javnega pooblastila	6	15,4
sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami	1	2,6
spodbujanje strokovnega razvoja in sodelovanja supervizorjev	2	5,2
Skupaj	39	100,0

Tabela št. 4.7: Vloga in pomen zbornice pri izvajanju supervizije

V največjem deležu (25,6 %) supervizorji prepoznavajo vlogo in pomen zbornice pri vzdrževanju standardov in pogojev za izvajanje supervizije, z enakim deležem (17,9 %) sledijo odgovori o nujenju podpore supervizorjem ter o razvoju, prepoznavnosti in uveljavitvi supervizije. 6 supervizorjev vidi vlogo in pomen zbornice pri organizaciji dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja, 6 pri nadaljnjem izvajanju javnega pooblastila. Po mnenju 2 supervizorjev sta vloga in pomen zbornice v spodbujanju strokovnega razvoja in sodelovanja supervizorjev, pri 1 supervizorju pa v sodelovanju z drugimi strokovnimi organizacijami.

Supervizorji vidijo vlogo in pomen zbornice predvsem v skrbi, da se standardi in pogoji za izvajanje supervizije ohranijo in ne spustijo na nižjo raven. Iz tega lahko sklepamo, da supervizorji ocenjujejo vzpostavljene standarde in pogoje za izvajanje supervizije na področju socialnega varstva, ki jih je uveljavila zbornica, kot ustrezne in kvalitetne.

Odgovori kažejo tudi pomembno vlogo in pomen zbornice pri nudenju podpore supervizorjem. Več o tej vlogi zbornice je navedeno v podpoglavju 4.4 Nudenje podpore supervizorjem (str. 68).

Prav tako odgovori kažejo, da je zbornica strokovna organizacija, ki naj bi skrbela za razvoj, prepoznavnost in uveljavitev supervizije na področju socialnega varstva. V podpoglavju 4.1.4 Razvoj supervizije na področju socialnega varstva (str. 48) je navedeno, kakšno vizijo imajo supervizorji glede razvoja supervizije na področju socialnega varstva. Pri uresničitvi te vizije pa supervizorji prepoznajo vlogo in pomen zbornice.

Odgovori potrjujejo pomembno vlogo zbornice pri organizaciji izobraževanja in usposabljanja za supervizorje. Izmed številnih izobraževalnih organizacij in velike ponudbe izobraževanja na trgu je s strani supervizorjev zbornica prepoznana kot referenčna, strokovna in uveljavljena organizacija, ki naj bi skrbela za dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev.

V preteklosti so bili predlogi za spremembo zakonodaje, da se izvajanje določenih javnih pooblastil zbornice, vključno z javnim pooblastilom o izvajanju supervizije, prenese na drugo organizacijo. S predlogom Zakona o socialnovarstveni dejavnosti iz leta 2010 naj bi načrtovanje in organiziranje supervizije strokovnega dela strokovnih delavcev prevzela Agencija Republike Slovenije za kakovost socialnovarstvene dejavnosti kot organ v sestavi MDDSZ. Predlog zakona je bil zaradi nestrinjanja strokovne javnosti umaknjen iz nadaljnjega postopka.

Podatki kažejo, da naj bi zbornica še naprej izvajala javno pooblastilo načrtovanja in organiziranja supervizije strokovnega dela strokovnih delavcev in sodelavcev na področju socialnega varstva. Zato MDDSZ kot pripravljavec socialnovarstvene zakonodaje in Državni zbor Republike Slovenije kot zakonodajalec pri spreminjanju krovnega zakona za področje socialnega varstva ne bi smela spregledati vloge in pomena zbornice pri izvajanju supervizije.

Prikazani podatki kažejo uveljavljeno, priznano in pomembno vlogo ter pomen zbornice pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva, ki naj bi jo tudi v prihodnje ohranjala.

4.1.6 Spremljanje supervizije

Za vzpostavitev in sledenje zastavljenemu konceptu je potrebno redno in učinkovito spremljanje izvajanja supervizije na področju socialnega varstva. Iz 7. člena pravilnika izhaja naloga zbornice: »spremljanje izvajanja supervizije na podlagi dogovorov o superviziji, vprašalnikov.« Rezultati intervjuja s strokovnim delavcem zbornice so pokazali, da zbornica spremlja izvajanje supervizije na več načinov:

- ~ Enkrat letno na podlagi podeljenih in preklicanih licenc ter predlogov in vprašanj delodajalcev, supervizorjev spreminja in dopolnjuje listo supervizorjev.
- ~ Z analizo poročil o izvajanju supervizije in supervizijskih dogovorov, ki jih enkrat letno oddajo supervizorji, dobi podatke o izvajanju supervizije v praksi. Prav tako spremlja mnenja in predloge supervizorjev o razvoju supervizije na področju socialnega varstva, strokovni razvoj supervizorjev (objava prispevkov na temo supervizije, vključenost v metasupervizijo ali intervizijo idr.).
- ~ S posredovanjem anketnih vprašalnikov delodajalcem in supervizantom enkrat letno pridobi informacije o potrebah s področja supervizije v praksi.

Zbornica ima standardne načine spremljanja izvajanja supervizije na področju socialnega varstva. Prav tako spremlja izvajanje supervizije izven standardnih okvirov, kar je izkazano z naslednjima izjavama: *V letu 2014 so delodajalci in supervizanti iz 91. organizacij na področju socialnega varstva izpolnili anketni vprašalnik, (88) v katerem so ocenili učinke supervizije pri zaposlenih na področju socialnega varstva. (89)*

Ugotovimo lahko, da zbornica spremlja izvajanje supervizije na podlagi relevantnih virov podatkov, ki so neposredno povezani z izvajanjem supervizije v socialnem varstvu (supervizanti, delodajalci in supervizorji).

Kot zaključek podpoglavja 4.1 Koncept zbornice navajam sledeče ugotovitve:

Zbornica je vzpostavila koncept visokega standarda izvajanja supervizije na področju socialnega varstva glede dostopnosti supervizije, skrbi za razvoj supervizije v smeri ohranjanja njene vloge kot pomembne in nujno potrebne metode pomoči, podpore delavcem v socialnem varstvu ter vzdrževanja standardov in pogojev za izvajanje supervizije, ki so prepoznani kot ustrezni in primerni. Pri tem sodeluje z drugimi strokovnimi organizacijami, strokovno javnostjo, supervizorji, ima aktivno vlogo pri spreminjanju zakonodaje v zvezi s supervizijo, upošteva teoretične ugotovitve in redno spremlja izvajanje supervizije.

4.2 Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev

4.2.1 Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev

Lista supervizorjev strokovnega dela z licenco za področje socialnega varstva z dne 9. 7. 2014 obsega 86 supervizorjev z različnimi strokovnimi izobrazbami in končanim usposabljanjem za izvajanje supervizije. Glede na to, da je za supervizorje za strokovno delo na področju socialnega varstva zahtevan opravljen strokovni izpit, imajo vsi supervizorji pridobljeno strokovno izobrazbo po 69. členu ZSV, kar predstavlja osnovo strokovnih znanj.

Izmed 86 supervizorjev jih je 50 s strokovno izobrazbo iz socialnega dela, od teh jih ima 11 še dodatno izobrazbo terapevtske smeri. 36 supervizorjev ima drugo strokovno izobrazbo po 69. členu ZSV (15 iz psihologije, 8 iz pedagoške smeri, 6 iz sociologije, 4 s teološko izobrazbo z ustrežno specializacijo, 2 iz upravne smeri in 1 iz delovne terapije). Ugotovimo lahko, da ima večji delež (58,1 %) supervizorjev pridobljeno strokovno izobrazbo iz socialnega dela. Dobljeni rezultat je pričakovan glede na zgodovino razvoja supervizije na področju socialnega varstva v Sloveniji, ki je bila predstavljena v podpoglavju 1.3 Razvoj supervizije na področju socialnega varstva v slovenskem prostoru (str. 23).

Pri vzpostavitvi sistema supervizije na področju socialnega varstva so imeli pomembno, če ne celo ključno vlogo strokovnjaki s področja socialnega dela (predavatelji s Fakultete za socialno delo in socialni delavci – praktiki). V socialnem varstvu je temeljni in nosilni izobrazbeni profil socialni delavec, zato je tudi pričakovan večji delež supervizorjev z izobrazbo iz socialnega dela. Ta delež bi se moral tudi v prihodnje ohraniti. V povezavi s tem je treba omeniti, da Fakulteta za socialno delo trenutno ne izvaja nobenega študijskega programa za usposabljanje supervizorjev, kar predstavlja vrzel v procesu izobraževanja socialnih delavcev. V podpoglavju 4.1.1 Sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami (str. 42) so podatki pokazali, da sta zbornica in Fakulteta za socialno delo pripravili nov izobraževalni program za supervizorje, ki pa je v postopku potrjevanja na Univerzi v Ljubljani.

Po mnenju zbornice različni izobrazbeni profili vplivajo na kvaliteto izvajanja supervizijskega dela, zato je koristno in zaželeno, da imajo supervizorji za neposredno izvajanje supervizije še druga znanja.

Na anketni vprašanji Kaj je vaša pridobljena izobrazba? in Kako vidite doprinos svoje izobrazbe na izvajanje supervizije na področju socialnega varstva? je ustrezno odgovorilo 16 supervizorjev z izobrazbami, ki so prikazane v tabeli št. 4.8.

Upoštevani so bili odgovori tistih supervizorjev, pri katerih je bilo mogoče ugotoviti vrsto pridobljene izobrazbe in so tudi odgovorili na vprašanje glede doprinosa svoje izobrazbe.

Izobrazba	Št. odgovorov	%
organizacijske vede	1	6,2
socialno delo	5	31,2
socialno delo, pedagogika in sociologija	1	6,2
sociologija	1	6,2
terapevtska smer	1	6,2
socialno delo in terapevtska smer	3	18,7
psihologija in terapevtska smer	2	12,5
pedagogika in terapevtska smer	2	12,5
Skupaj	16	100,0

Tabela št. 4.8: Izobrazba supervizorjev

Kot je razvidno iz tabele št. 4.9, so na vprašanje o doprinosu izobrazbe k izvajanju supervizije odgovorili supervizorji z različno izobrazbeno strukturo. Spodnja tabela prikazuje odgovore supervizorjev.

izobrazba⁹ doprinos	OV	S	SDPS	SD	SDTS	PsihTS	PedTS	TS	Sk
razumevanje družbenega konteksta pri delu z ljudmi	-	-	1	-	-	-	-	-	1
povezovanje znanj in izkušenj	-	-	1	5	1	1	-	-	8
skupinska, sistemska in odnosna dinamika	-	-	-	-	1	4	2	-	7
razumevanje sistema socialnega varstva	-	-	-	-	1	-	-	-	1
razumevanje delovanja in vedenja ljudi	-	1	-	-	1	-	-	-	2
osebni in strokovni razvoj	-	-	-	1	1	-	-	-	2
minimalni pomen formalne izobrazbe	1	-	-	2	-	-	-	-	3
pomen terapevtskih znanj za supervizijo	-	-	-	-	-	-	1	1	2
razumevanje strokovnega dela na področju preprečevanja nasilja	-	-	-	-	-	-	1	-	1
razumevanje strokovnega dela na področju varstva otrok	-	-	-	-	-	-	1	-	1

Tabela št. 4.9: Izobrazba supervizorjev in doprinos

⁹ Legenda:

OV – organizacijske vede, S – sociologija, SDPS – socialno delo, pedagogika in sociologija, SD – socialno delo, SDTS – socialno delo in terapevtska smer, PsihTS – psihologija in terapevtska smer, PedTS – pedagogika in terapevtska smer, TS – terapevtska smer, Sk – skupaj.

Če pogledamo v tabeli št. 4.9 (str. 60) prikazane odgovore brez upoštevanja vrste izobrazbe, lahko ugotovimo, da supervizorji v največjem deležu vidijo doprinos izobrazbe k izvajanju supervizije v povezovanju znanj in izkušenj. V nekoliko manjšem deležu pa v pridobljenih znanjih o skupinski, sistemski in odnosni dinamiki.

Z upoštevanjem vrste izobrazbe pri odgovorih supervizorjev o doprinosu njihove izobrazbe na izvajanje supervizije so rezultati naslednji: supervizorji z izobrazbo iz socialnega dela vidijo doprinos njihove izobrazbe k izvajanju supervizije predvsem v povezovanju znanj in izkušenj; supervizorji, ki imajo ob izobrazbi iz socialnega dela, psihologije in pedagogike še izobrazbo terapevtske smeri, prepoznavajo doprinos njihove izobrazbe v več elementih supervizijskega procesa, pri čemer najbolj izstopa poznavanje skupinske, sistemske in odnosne dinamike.

Podatek, da vidijo supervizorji z izobrazbo iz socialnega dela doprinos njihove izobrazbe k izvajanju supervizije predvsem v povezovanju znanj in izkušenj, ni presenetljiv. Socialno delo je kot pomagajoči poklic usmerjeno v praktično uporabo teorij človeškega vedenja in socialnih sistemov. Socialno delo temelji na sintezi teoretičnih znanj in praktičnih izkušenj. Podobno G. Čačinovič Vogrinčič (2015: 1) ugotavlja, da proces učenja v superviziji zajema tudi pomembno vprašanje uporabe teoretičnih konceptov v praksi.

Podobno ni presenetljivo mnenje supervizorjev z dodatno izobrazbo terapevtske smeri, da njihova izobrazba pripomore k izvajanju supervizije s pridobljenimi znanji o skupinski, sistemski in odnosni dinamiki. Za izvajanje terapevtskega dela je pomembno poznavanje procesov in zakonitosti v skupini, pri odnosih ter delovanju različnih (pod)sistemov. Po A. Kobolt in S. Žorga (1999: 128) supervizorji terapevtskih smeri pri izvajanju supervizije uporabljajo teorije in metode tiste terapevtske smeri, ki ji pripadajo.

Iz odgovorov izhaja, da različna izobrazbena struktura supervizorjev pomembno doprinese k izvajanju supervizije na področju socialnega varstva, saj se s tem bogati supervizijski proces in omogoča upoštevanje več vidikov, pomembnih za doseganje ciljev supervizije. Navedeno je, ob upoštevanju kompleksnosti mreže pomoči v socialnem varstvu in razvoju te mreže, nujno potrebno za kvalitetno in učinkovito izvajanje supervizije.

Ugotovimo lahko, da odgovori potrjujejo mnenje zbornice, da različni izobrazbeni profili vplivajo na kvalitetno izvajanje supervizijskega dela ter da je koristno in zaželeno, da imajo supervizorji še druga znanja za neposredno izvajanje supervizije.

4.2.2 Dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev

Strokovni delavec zbornice je na vprašanje, na kakšen način in kako pogosto zbornica organizira dodatna strokovna izobraževanja in usposabljanja za supervizorje, odgovoril, da zbornica ob sodelovanju z MDDSZ enkrat letno organizira enodnevna dodatna strokovna izobraževanja in usposabljanja supervizorjev, ki so v celoti sofinancirana iz sredstev MDDSZ. Prav tako organizira seminarje s tematiko iz supervizije, ki so plačljivi. Potrebe po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju supervizorjev ugotavlja na podlagi letnih poročil supervizorjev in anketnih vprašalnikov, izpolnjenih ob udeležbi izobraževanj in usposabljanj.

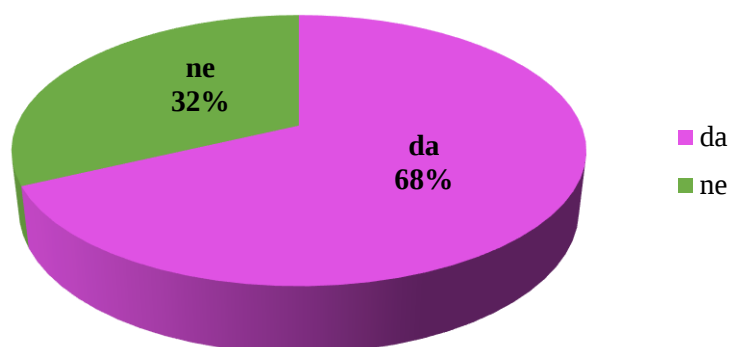
Po mnenju zbornice bi morala biti vključenost v dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje pogoj za ohranitev licence supervizorja v socialnem varstvu in tako je tudi predvideno v novem pravilniku.

Odgovori supervizorjev na vprašanje, ali bi morala biti po njihovem mnenju vključitev v dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje pogoj za ohranitev licence, so prikazani v naslednji tabeli in grafu št. 4.3 (str. 63).

Vključitev v dodatno izobraževanje in usposabljanje	Št. odgovorov	%
da	17	68,0
ne	8	32,0
Skupaj	25	100,0

Tabela št. 4.10: Vključitev v dodatno izobraževanje in usposabljanje

Vključitev v dodatno izobraževanje in usposabljanje

Graf št. 4.3: Vključitev v dodatno izobraževanje in usposabljanje

17 supervizorjev (68,0 %) meni, da bi morala biti vključitev v dodatno izobraževanje pogoj za ohranitev licence, 8 jih je nasprotnega mnenja (32,0 %), 2 supervizorja pa nista odgovorila na vprašanje o vključitvi v dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje.

Na podlagi dobljenih odgovorov lahko ugotovimo, da večji delež supervizorjev (68,0 %) meni, da bi morala biti vključitev v dodatno izobraževanje pogoj za ohranitev licence, s čimer je potrjena raziskovalna hipoteza H3: Večina supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva meni, da bi morala biti vključitev v dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje v zvezi s supervizijo pogoj za ohranitev licence.

Prikazani podatki potrjujejo mnenje zbornice o potrebi po stalnem dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju supervizorjev. Potreba po stalnem strokovnem usposabljanju supervizorjev za strokovno in kvalitetno izvajanje supervizije je podprta tudi s teoretičnimi ugotovitvami (Kobolt in Žorga 1999: 127; Žorga 2010: 270, 274), etičnimi smernicami slovenskega Društva za supervizijo in Etičnim kodeksom ANSE.

4.3 Sistem licenc

Zbornica je s pravilnikom vzpostavila sistem licenc pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva. Pravilnik določa, kdo lahko opravlja supervizijo na področju socialnega varstva, pogoje in postopek za pridobitev licence supervizorja v socialnem varstvu, listo supervizorjev s pridobljeno licenco, preklic licence. V nadaljevanju podajam tiste določbe pravilnika, ki so pomembne za prikaz rezultatov in njihovo interpretacijo.

Pravilnik v 5. členu določa, da lahko supervizijo na področju socialnega varstva opravljajo izvajalci supervizije, ki na razpisu zbornice pridobijo licenco supervizorja v socialnem varstvu. S tem je zbornica določila, da je za izvajanje supervizije v socialnem varstvu zahtevana pridobljena licenca supervizorja v socialnem varstvu. V podpoglavju 1.3 Razvoj supervizije na področju socialnega varstva v slovenskem prostoru (str. 23) sem ugotovila, da nekateri pravni in drugi dokumenti s področja socialnega varstva (Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev, javni razpisi za sofinanciranje socialnovarstvenih programov) opredeljujejo obveznost vključitve v supervizijo. Za izpolnitev te obveznosti mora biti supervizija izvedena s strani supervizorja s pridobljeno licenco zbornice.

Pogoji oziroma kriteriji za pridobitev licence supervizorja v socialnem varstvu so določeni v 9. členu pravilnika:

- ~ zaključen verificiran program za supervizorja ali pridobljen naziv supervizorja v eni od terapevtskih šol ali stalno strokovno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje iz znanj za delo supervizorja po pridobljeni ustrezni strokovni izobrazbi,
- ~ opravljen strokovni izpit za delo v socialnem varstvu,
- ~ najmanj 8 let strokovnega dela z ljudmi,
- ~ zagotovljena supervizija ali metasupervizija ali intervizija za supervizijsko prakso.

Strokovni delavec zbornice je povedal, da je sekcija v zvezi s prvim pogojem (zaključen verificiran program za supervizorja ali pridobljen naziv supervizor v eni od terapevtskih šol ali stalno strokovno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje iz znanj za delo supervizorja po pridobljeni ustrezni strokovni izobrazbi) podala pobudo za spremembo razpisnih pogojev za pridobitev licence supervizorja v skladu s kriteriji ANSE. Na podlagi te pobude je bila v javnem razpisu za pridobitev licence postavljena zahteva glede ur izobraževanja za supervizorje tako, da se je ta pogoj glasil:

- ~ zaključen verificiran program za supervizorje ali pridobljen naziv supervizor v eni od terapevtskih šol ali stalno strokovno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje iz znanj za delo supervizorja po pridobljeni ustrezni strokovni izobrazbi v obsegu vsaj 270 ur – 80 ur teorije in 190 ur izkustvenega učenja za supervizorja (Javni razpis za pridobitev licence za supervizorje v socialnem varstvu 2014).

S tem je zbornica kriterije oziroma pogoje za izvajalce supervizije na področju socialnega varstva uskladila s kriteriji za supervizorje, ki jih določa ANSE.

Za pridobitev licence supervizorja je zbornica postavila visoke standarde glede strokovnosti, usposobljenosti za izvajanje supervizijskega procesa in tudi delovnih izkušenj. S tem pa tudi posredno zagotavlja strokovno in kvalitetno izvajanje supervizije na področju socialnega varstva. Številni avtorji kot enega od pogojev za uspešno in kvalitetno supervizijo navajajo usposobljenost supervizorja in ustrezne delovne izkušnje (Milošević Arnold s sodelavci 1999: 15–17; Kobolt in Žorga 1999: 127).

Pri vprašanju Od česa je odvisno, koliko javnih razpisov za pridobitev licence se letno izvede? je bil odgovor strokovnega delavca zbornice: *Zbornica izvede na leto en javni razpis za pridobitev licence, (6) v povezavi z dinamiko menjav ali odpovedi supervizorjev in izraženih potrebah po superviziji, ki jih vsako leto ugotavlja pri delodajalcih na področju socialnega varstva. (7) Izvedba postopka za pridobitev licence supervizorja v socialnem varstvu v obliki javnega razpisa zagotavlja enakopravnost kandidiranja, preglednost in urejenost postopka ter pravno varstvo prijaviteljev.*

Licenca supervizorja na področju socialnega varstva je podeljena do preklica in se lahko prekliče v naslednjih primerih:

- ~ supervizor to sam zahteva,
- ~ supervizor 24 mesecev ne izkaže opravljanja supervizije z izpolnjenim obrazcem (poročilom o superviziji),
- ~ supervizorju je izrečen ukrep častnega razsodišča ali poklicnih združenj,
- ~ na podlagi pritožbe supervizanta je ugotovljeno kršenje strokovnih in etičnih načel (13. člen pravilnika).

Po navedbah strokovnega delavca zbornice je najpogostejši razlog za odvzem licence neizkazano opravljanje supervizije v 24 mesecih s poročilom o superviziji. Na zbornico še ni bila vložena pisna pritožba supervizanta zoper izvajanje supervizije, kljub možnosti pritožbe po 16. in 17. členu pravilnika. Častno razsodišče zbornice je obravnavalo eno prijavo zaradi domnevnega kršenja etičnih načel pri izvajanju supervizije in ni ugotovilo kršitev.

Po pravilniku zbornica skrbi za javno objavo liste supervizorjev na svoji spletni strani in ažurnost podatkov na listi. V povezavi z ažuriranjem podatkov liste supervizorjev zbornica s strani supervizorjev, delodajalcev – naročnikov supervizije in strokovnih organizacij prejema predloge za spremembo liste (oblikovanje abecednega seznama supervizorjev, poenostavitev prikaza področij izvajanja supervizije). V sodelovanju z Informacijskim pooblaščencom je v postopku priprave nova lista supervizorjev, na kateri bodo dodani kontaktni podatki supervizorjev (telefonska številka, e-naslov). Zbornica prav tako prejema različna vprašanja glede liste supervizorjev, ki se nanašajo večinoma na dodatna znanja supervizorjev, njihovo delovno področje in kraj zaposlitve. Skladno s pravilnikom zbornica enkrat letno ažurira podatke o supervizorjih.

Podatki kažejo, da je zbornica razvila široko mrežo strokovno usposobljenih izvajalcev supervizije na področju socialnega varstva, ki omogoča možnost izbire, pluralnost ponudbe, strokovno in kvalitetno supervizijo skladno s potrebami izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti. A. Kobolt in S. Žorga (1999: 128–129) poudarjata pomembnost, da kriteriji za »pravega« supervizorja niso preozki, saj bi tako zmanjšali možnost konkurenčnosti in s tem tudi boljše kakovosti supervizije ter svobodo izbora supervizorja.

Z javno objavo liste supervizorjev je omogočena možnost izbire supervizorja in transparentnost. To je vsekakor koristno tako za supervizorje, supervizante in delodajalce kot tudi za zainteresirano strokovno javnost. Javno dostopna lista supervizorjev z licenco omogoča ekonomično in hitrejšo izvedbo postopkov, v katerih se ugotavlja zagotovljenost supervizije s strani ustreznega izvajalca (javni razpisi, nadzori na področju socialnega varstva, inštruktažno svetovanje idr.).

Na podlagi prikazanih podatkov je zaključna ugotovitev, da je vzpostavljen sistem licenc za izvajalce supervizije na področju socialnega varstva primeren in ustrezen, zato se mora ohraniti tudi v prihodnje.

4.4 Nudenje podpore supervizorjem

Pri nudenju podpore zbornice supervizorjem me je zanimalo, kako zbornica opredeljuje svojo vlogo pri nudenju podpore supervizorjem, kako pogosto se supervizorji obračajo na zbornico v primeru potrebe po podpori glede njihovega dela kot supervizorji in s katerimi vsebinami, kateri so najtežji primeri, s katerimi se supervizorji srečujejo oziroma jih obravnavajo pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva, pogostost ter vsebina mnenj in predlogov, ki jih supervizorji posredujejo zbornici.

4.4.1 Vloga in pomen zbornice pri nudenju podpore supervizorjem

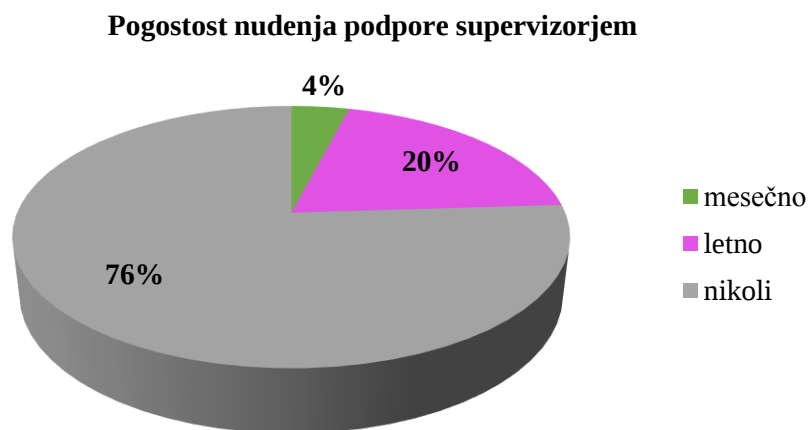
Odgovori intervjuja s strokovnim delavcem zbornice so pokazali, da zbornica kot način nudenja podpore supervizorjem opredeljuje:

- ~ organizacijo dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja (enkrat letno brezplačno in dodatni seminarji, ki so plačljivi),
- ~ dostopnost strokovne službe zbornice za pogovor o morebitnih težavah v zvezi z izvajanjem supervizije na področju socialnega varstva,
- ~ komunikacija z MDDSZ v primeru večjih sistemskih neskladij pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva,
- ~ delovanje sekcije, ki je imela v svojem programu dela cilj delovati in nuditi podporo supervizorjem na več področjih: zakonodaja (pripravila je predlog novega pravilnika za izvajanje supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva; predlog dopolnitve Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev), razvoj supervizije (v vsebinskem delu delovanja supervizorjev je razmejila, kaj je supervizija, intervizija, metasupervizija in terapija; oblikovanje vprašalnika – analiza kakovosti izvajanja supervizije na terenu, objava analize; podala je pripombe na strukturo vprašalnika strokovne službe zbornice za ugotavljanje potreb po superviziji in na prijavnice obrazce za supervizorje), razvoj supervizorjev (podala je pobudo za spremembo razpisnih pogojev za pridobitev licence supervizorja v skladu s kriteriji ANSE za pridobitev naziva supervizor), sodelovanje in povezovanje (sodelovanje z Društvom za supervizijo Slovenije in ANSE). Sekcija je delovala od 2009 do 2013.

Kako pogosto se supervizorji obračajo na zbornico s potrebo po podpori, je prikazano v naslednji tabeli in grafu.

Pogostost nudenja podpore supervizorjem	Št. odgovorov	%
mesečno	1	4,0
letno	5	20,0
nikoli	19	76,0
Skupaj	25	100,0

Tabela št. 4.11: Pogostost nudenja podpore supervizorjem

Graf št. 4.4: Pogostost nudenja podpore supervizorjem

2 supervizorja nista odgovorila na vprašanje glede pogosti obračanja na zbornico v primeru potrebe po podpori. Odgovori so pokazali, da se večji delež (76,0 %) supervizorjev ne obrača na zbornico zaradi podpore v zvezi s svojim delom supervizorja. Majhen delež (24,0 %) se jih obrača na zbornico s potrebo po podpori, od tega 5 enkrat letno in 1 mesečno.

S katerimi vsebinami potrebe po podpori se supervizorji obračajo na zbornico, je razvidno iz naslednje tabele.

Vsebine	Št. odgovorov	%
administracija	2	25,0
dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje	2	25,0
izvajanje supervizije v posameznih primerih	2	25,0
zagotovljena podpora v metasuperviziji	1	12,5
zagotovljena podpora v intervizijski skupini supervizorjev	1	12,5
Skupaj	8	100,0

Tabela št. 4.12: Vsebine potreb po podpori

Odgovori glede vsebin potreb po podpori, s katerimi se supervizorji obračajo na zbornico, so porazdeljeni v enakem deležu (25,0 %) in se nanašajo na administracijo (evidence, poročila), dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje ter strokovno pomoč pri izvajanju supervizije v posameznih primerih. 1 supervizor je odgovoril, da se ne obrača na zbornico zaradi podpore, saj jo ima zagotovljeno v metasuperviziji, 1 supervizor pa ne zaradi zagotovljene podpore v intervizijski skupini supervizorjev.

Presenetljiv je podatek, da se večji delež supervizorjev (76,0 %) ne obrača na zbornico v primeru potrebe po podpori v zvezi s svojim delom supervizorja. 2 supervizorja sta sama navedla, zakaj se ne obračata na zbornico: 1 supervizor rešuje vse v intervizijski skupini supervizorjev, 1 supervizor ima redno metasupervizijo. Anketni vprašalnik ni zajemal dodatnega vprašanja: Če se nikoli ne obračate na zbornico, kateri so razlogi za to?, zato je bil v tem delu pomanjkljiv in posledično tudi ne moremo podati natančne oziroma verodostojne interpretacije, zakaj se večji delež supervizorjev ne obrača na zbornico v primeru potrebe po podpori v zvezi s svojim delom supervizorja. Lahko pa podamo nekaj možnih interpretacij. Supervizorji poiščejo podporo v intervizijski skupini supervizorjev ali metasuperviziji, kot sta tudi navedla 2 anketirana supervizorja. Podporo, ki jo potrebujejo, lahko prejmejo tudi med dodatnim strokovnim izobraževanjem in usposabljanjem. Ena od možnih razlag pa je tudi, da trenutni načini nudenja podpore ne ustrezajo oziroma niso prilagojeni potrebam supervizorjem.

Ugotovimo lahko, da ima zbornica vzpostavljene posredne načine nudenja podpore supervizorjem (organizacija dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja, sodelovanje z MDDSZ). Kot neposredno obliko podpore lahko opredelimo dostopnost strokovne službe zbornice, ki pa se je supervizorji v večjem deležu ne poslužujejo.

Zbornica bi morala ponovno vzpostaviti delovanje sekcije, ki se je izkazala kot učinkovita in konstruktivna oblika nudenja podpore supervizorjem. Sekcija je bila sestavljena iz supervizorjev, ki tudi najbolj poznajo težave in ovire, s katerimi se srečujejo pri opravljanju supervizijskega dela, in lahko tako predlagajo uporabne rešitve oziroma nudijo podporo. Zbornica bi morala izboljšati in prilagoditi načine nudenja podpore potrebam supervizorjem. Zato bi bilo treba raziskati njihove potrebe po podpori in katere oblike podpore s strani zbornice potrebujejo oziroma želijo. To raziskavo bi lahko izvedla sama, vključila zunanjega izvajalca ali bi jo Fakulteti za socialno delo predlagala kot temo za diplomsko, magistrsko ali doktorsko nalogo.

4.4.2 Najtežji primeri pri izvajanju supervizije

Področja oziroma primeri, ki jih supervizorji ocenjujejo kot najtežja pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva, so prikazani v naslednji tabeli.

Najtežji primeri	Št. odgovorov	%
medsebojni odnosi	12	34,3
nasilje in zlorabe	8	22,9
pomanjkanje strokovne kompetentnosti in moči	4	11,5
preobremenjenost in izgorevanje	3	8,6
soočanje s smrtjo	3	8,6
duševno zdravje	2	5,7
nesodelovanje supervizantov	1	2,8
zasvojenosti	1	2,8
izvajanje supervizije na centrih za socialno delo	1	2,8
Skupaj	35	100,0

Tabela št. 4.13: Najtežji primeri pri izvajanju supervizije

Supervizorji kot najtežje primere, ki so predmet supervizijskega dela, ocenjujejo primere s področja medsebojnih odnosov (34,3 %). Drugo področje, ocenjeno kot najzahtevnejše pri delu supervizorjev, je področje nasilja in zlorab (22,9 %). Na tretjem mestu je pomanjkanje strokovne kompetentnosti in moči (11,5 %).

Navedeni rezultati so pričakovani, saj so medsebojni odnosi ter pomanjkanje strokovne kompetentnosti in moči za delavce pogost razlog za stres in stiske. D. Stjepanović (2012: 61) kot dejavnike stiske pri strokovnih delavcih na centrih za socialno delo ugotavlja strokovno nemoč zaradi sistemskih ovir in odnose med zaposlenimi. Področje obravnave nasilja in zlorab je strokovno zelo zahtevno in obremenjujoče za strokovne delavce, kar tudi potrjuje raziskava A. Zdovc (1998) o izgorelosti socialnih delavcev na centrih za socialno delo. Avtorica v raziskavi ugotavlja, da socialni delavci doživljajo največji stres, ko se srečujejo z nasiljem v družini, spolno zlorabo otrok, zanemarjenjem in urejanjem stikov (Zdovc 1998: 324–325).

Ugotovimo lahko, da supervizorji kot najzahtevnejša področja supervizijskega dela prepoznavajo tista področja, ki za delavce v socialnem varstvu predstavljajo največje dejavnike stresa in stiske. Te ugotovitve bi zbornica lahko upoštevala pri načrtovanju strokovnega izobraževanja in usposabljanja za supervizorje.

4.4.3 Metasupervizija

V podpoglavju 1.1.1 Modeli in vrste supervizije (str. 11) sem ugotovila, da je metasupervizija ena od oblik supervizije, ki je namenjena supervizorjem ter jim nudi podporo in pomoč pri izvajanju supervizijskega dela. Pravilnik kot enega od pogojev za pridobitev licence supervizorja določa, da mora imeti izvajalec supervizije zagotovljeno supervizijo ali metasupervizijo ali intervizijo za supervizijsko prakso. Prav tako mora supervizor v letnem poročilu poročati o strokovnem razvoju – predstaviti udeležbo v aktivnostih, kot so izobraževanje, supervizijska praksa, metasupervizija ali intervizija.

Strokovni delavec zbornice je na vprašanje Ali se supervizorji vključujejo v metasupervizijo? odgovoril: *Supervizorji se v večjem deležu ne vključujejo v metasupervizijo. (58) Največkrat podporo poiščejo v intervizijski skupini supervizorjev. (59)*

Vprašalnik za supervizorje je zajemal vprašanje, ali bi se bili supervizorji pripravljeni vključiti v metasupervizijo in jo sami plačati. Rezultati so prikazani v naslednji tabeli.

	vključitev v metasupervizijo		samoplačništvo za metasupervizijo	
	DA	NE	DA	NE
Št. odgovorov	24	1	19	5
%	96,0	4,0	79,2	20,8
Skupaj	25		24	
%	100,0		100,0	

Tabela št. 4.14: Metasupervizija

V največjem deležu (96,0 %) supervizorji vidijo potrebo po vključenosti v metasupervizijo in bi jo bili v večjem deležu (79,2 %) pripravljeni tudi sami plačati. Od 24 supervizorjev se 1 supervizor ne bi vključil v metasupervizijo, posledično tudi ni odgovoril na vprašanje o samoplačništvu zanjo.

Na podlagi dobljenih podatkov lahko ugotovimo, da supervizorji v večjem deležu (96,0 %) vidijo potrebo po vključenosti v metasupervizijo in bi jo bili v večjem deležu (79,2 %) pripravljeni tudi sami plačati, s čimer sta potrjeni raziskovalni hipotezi:

H4: Večina supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva bi se vključila v metasupervizijo.

H5: Večina supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva bi metasupervizijo plačala sama.

Dobljeni rezultati so presenetljivi, saj supervizorji v zelo velikem deležu izkazujejo potrebo po tej metodi podpore in pripravljenost, da jo tudi sami plačajo.

Zbornica trenutno nima aktivne vloge glede metasupervizije. V povezavi s tem samo spremlja vključenost supervizorjev v metasupervizijo. Zbornica bi morala povečati svojo vlogo pri nudenju podpore supervizorjem s sistemsko ureditvijo metasupervizije, s čimer bi zagotavljala njeno dostopnost. Pri tem bi se lahko povezala z drugimi strokovnimi organizacijami, opravila dodatne raziskave, izvedla projekte (kot jih je ob vzpostavitvi sistemske ureditve supervizije na področju socialnega varstva).

V slovenskem prostoru skorajda ni strokovne literature in znanstvenih raziskav o metasuperviziji, kar je tudi presenetljiva ugotovitev. Vsekakor bi bilo treba na teoretičnem in raziskovalnem področju nameniti več pozornosti metasuperviziji, kar potrjujejo tudi v tem podpoglavju prikazani rezultati.

Končne ugotovitve o konceptu zbornice:

Zbornica je vzpostavila koncept visokega standarda izvajanja supervizije na področju socialnega varstva glede dostopnosti supervizije, skrbi za razvoj supervizije v smeri ohranjanja njene vloge kot pomembne in nujno potrebne metode pomoči, podpore delavcem v socialnem varstvu, vzdrževanju vzpostavljenih standardov in pogojev za izvajanje supervizije, ki so prepoznani kot ustrezni in primerni, strokovnosti in kvalitete izvajanja supervizije, strokovne usposobljenosti supervizorjev, pluralnosti ponudbe in možnosti izbire izvajalcev supervizije.

Zbornica sledi zastavljenemu konceptu s sodelovanjem z drugimi strokovnimi organizacijami, strokovno javnostjo, supervizorji, aktivno udejanja svojo vlogo pri spreminjanju zakonodaje v zvezi s supervizijo, upošteva teoretične ugotovitve in strokovne kriterije ter priporočila strokovnih združenj supervizorjev (Društvo za supervizijo, ANSE), nudi podporo supervizorjem ter redno spremlja izvajanje supervizije.

5 SKLEPI

Na podlagi rezultatov raziskave podajam naslednje sklepe:

a) Koncept zbornice

- ~ Zbornica pri izvajanju javnega pooblastila iz ZSV v zvezi s supervizijo na področju socialnega varstva sodeluje z drugimi strokovnimi organizacijami. S Fakulteto za socialno delo, Pedagoško fakulteto v Ljubljani, Društvom za supervizijo in MDDSZ sodeluje pri organizaciji dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja za supervizorje. V primerih večjih sistemskih neskladij oziroma težav pri izvajanju supervizije zbornica sodeluje z MDDSZ. Z Informacijskim pooblaščencom je vzpostavljeno sodelovanje pri vsebini podatkov na listi supervizorjev.
- ~ Izkazana je aktivna vloga zbornice pri sprejemanju, dopolnjevanju in spreminjanju zakonodaje, ki se nanaša na izvajanje supervizije na področju socialnega varstva.
- ~ Zbornica je v dveh pravnih aktih, ki jih je sprejela, supervizijo opredelila kot pravico, ki naj bi bila dostopna vsem delavcem v socialnem varstvu.
- ~ V sodelovanju s sekcijo je zbornica pripravila predlog novega pravilnika, ki je trenutno v postopku potrjevanja na MDDSZ.
- ~ Zbornica je v okviru svoje naloge, da priporoča ceno za supervizijo na področju socialnega varstva, na spletni strani objavila priporočeno ceno za njeno izvajanje.
- ~ Večina supervizorjev upošteva priporočeno ceno zbornice pri izvajanju supervizije.
- ~ Zbornica je na svoji spletni strani objavila priporočeno velikost supervizijske skupine. Pri tem je upoštevala teoretične ugotovitve o priporočenem številu supervizantov v skupini.
- ~ Večina supervizorjev upošteva priporočilo zbornice o velikosti supervizijske skupine.
- ~ Supervizorji enkrat letno zbornici posredujejo mnenja in predloge za razvoj supervizije na področju socialnega varstva. Vsebina posredovanih mnenj in predlogov se nanaša predvsem na potrebe po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju ter nudenju podpore. Po mnenju supervizorjev zbornica njihova mnenja in predloge delno upošteva.
- ~ Rezultati potrjujejo, da je supervizija pomembna in nujno potrebna metoda pomoči in podpore delavcem v socialnem varstvu, saj jim omogoča osebni in strokovni razvoj.

- ~ Po mnenju supervizorjev sta vloga in pomen zbornice v skrbi, da se vzpostavljeni standardi in pogoji za izvajanje supervizije ohranijo in ne spustijo na nižjo raven. Iz tega lahko sklepamo, da supervizorji prepoznavajo s strani zbornice vzpostavljene standarde in pogoje za izvajanje supervizije kot ustrezne in kvalitetne.
- ~ Zbornica ima vzpostavljene standardne načine spremljanja izvajanja supervizije. Uporablja tudi druge načine spremljanja supervizije izven standardnih okvirov. Pri tem potrebne podatke pridobi iz relevantnih virov, ki so neposredno povezani z izvajanjem supervizije v socialnem varstvu (supervizanti, supervizorji in izvajalci socialnovarstvene dejavnosti).
- ~ Ob začetku izvajanja javnega pooblastila iz ZSV, da načrtuje in organizira supervizijo na področju socialnega varstva, je zbornica vzpostavila koncept visokega standarda izvajanja supervizije.
- ~ Zbornica sledi zastavljenemu konceptu z različnimi načini (sodelovanje z drugimi organizacijami, spreminjanje zakonodaje, upoštevanje teoretičnih ugotovitev, spremljanje izvajanja supervizije).

b) Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev

- ~ Za supervizorje z licenco je zahtevan opravljen strokovni izpit za strokovne delavce na področju socialnega varstva, zato imajo vsi supervizorji pridobljeno strokovno izobrazbo po 69. členu ZSV.
- ~ Po mnenju zbornice različna izobrazbena struktura supervizorjev vpliva na kvaliteto izvajanja supervizijskega dela, kar je bilo tudi potrjeno z odgovori supervizorjev.
- ~ Supervizorji z izobrazbo iz socialnega dela vidijo doprinos njihove izobrazbe k izvajanju supervizije predvsem pri povezovanju znanj in izkušenj.
- ~ Mnenje supervizorjev z dodatno izobrazbo terapevtske smeri je, da njihova izobrazba pripomore k izvajanju supervizije s pridobljenimi znanji o skupinski, sistemski in odnosni dinamiki.
- ~ Vključenost v dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje bi moral biti po mnenju zbornice pogoj za ohranitev licence supervizorja v socialnem varstvu.
- ~ Večina supervizorjev meni, da bi morala biti vključitev v dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje v zvezi s supervizijo pogoj za ohranitev licence.

c) Sistem licenc

- ~ Zbornica je s pravilnikom določila, da lahko supervizijo na področju socialnega varstva opravljajo supervizorji s pridobljeno licenco zbornice.
- ~ Za pridobitev supervizijske licence je zbornica vzpostavila visok standard glede strokovnih znanj, strokovne usposobljenosti za izvajanje supervizije in delovnih izkušenj.
- ~ Najpogostejši razlog za odvzem licence je neizkazano opravljanje supervizije v 24 mesecih s poročilom o superviziji.
- ~ Javna objava liste supervizorjev in sprotno ažuriranje liste omogočata možnost izbire in transparentnost.
- ~ S sistemom licenc je zbornica razvila široko mrežo strokovno usposobljenih izvajalcev supervizije na področju socialnega varstva.

d) Nudenje podpore supervizorjem

- ~ Zbornica ima vzpostavljene posredne in neposredne načine nudenja podpore supervizorjem. Kot posredna oblika nudenja podpore je organizacija izobraževanja in sodelovanje z MDDSZ, neposredna oblika je dostopnost strokovne službe zbornice.
- ~ V obdobju 2009–2013 je pri zbornici delovala sekcija, ki je imela temeljni cilj nudenje podpore supervizorjem.
- ~ Večina supervizorjev se ne obrača na zbornico v primeru potrebe po podpori v zvezi z delom supervizorja.
- ~ Kot najzahtevnejša področja supervizijskega dela supervizorji ocenjujejo medsebojne odnose ter obravnavo nasilja in zlorab.
- ~ Večina supervizorjev bi se vključila v metasupervizijo in bi jo tudi sami plačali.
- ~ Zbornica trenutno nima aktivne vloge pri zagotavljanju dostopnosti metasupervizije. V povezavi z metasupervizijo samo spremlja vključenost supervizorjev v metasupervizijo.
- ~ V zvezi z metasupervizijo sem ugotovila, da v slovenskem prostoru skorajda ni strokovne literature in znanstvenih raziskav o metasuperviziji.

6 PREDLOGI

Podajam nekaj predlogov za delo zbornice in nadaljnje raziskovanje:

- ~ Ob finančnih in kadrovsko-organizacijskih težavah, s katerimi se v zadnjih letih soočajo izvajalci socialnovarstvenih dejavnosti, obstaja tveganje zmanjševanja dostopnosti supervizije. Pri tem je pomembna vloga zbornice, ki lahko kot strokovno združenje na področju socialnega varstva in izvajalec javnega pooblastila v zvezi z izvajanjem supervizije financirju socialnovarstvene dejavnosti predlaga in strokovno utemelji potrebo po dostopnosti supervizije za delavce v socialnem varstvu in finančnih sredstev za njeno nemoteno izvajanje. Prav tako lahko pri delodajalcih promovira supervizijo (objava člankov in strokovnih prispevkov, predstavitev izkušenj iz prakse, obiski organizacij, organiziranje okroglih miz, spletno informiranje) in strokovno utemelji potrebo po vključenosti delavcev v supervizijo. Pri tem bi bilo potrebno sodelovanje tudi drugih strokovnih organizacij (Fakulteta za socialno delo, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, skupnosti izvajalcev).
- ~ Sistem licenc za izvajalce supervizije na področju socialnega varstva se je izkazal kot ustrezen in kvaliteten, zato se mora tudi v prihodnje ohraniti.
- ~ Ohraniti je treba trenutne pogoje oziroma kriterije za izvajalce supervizije v socialnem varstvu, saj zagotavljajo visoko strokovno usposobljenost supervizorjev.
- ~ Ob spreminjanju krovnega zakona za področje socialnega varstva ključni akterji ne smejo spregledati pomembne vloge in pomena zbornice pri izvajanju supervizije.
- ~ Zbornica bi morala ponovno vzpostaviti delovanje sekcije, ki se je izkazala kot učinkovita in konstruktivna oblika nudenja podpore supervizorjem.
- ~ Zbornica bi morala izboljšati in prilagoditi načine nudenja podpore potrebam supervizorjem. Zato bi bilo treba raziskati njihove potrebe po podpori in katere oblike podpore s strani zbornice potrebujejo oziroma želijo. To raziskavo bi zbornica lahko izvedla sama, vključila zunanjega izvajalca ali pa bi jo Fakulteti za socialno delo predlagala kot temo za diplomsko, magistrsko ali doktorsko nalogo.
- ~ V raziskavi pridobljene ugotovitve o najzahtevnejših področjih supervizijskega dela bi lahko zbornica upoštevala pri načrtovanju strokovnega izobraževanja in usposabljanja za supervizorje.

- ~ Zbornica bi morala povečati svojo vlogo pri nudenju podpore supervizorjem s sistemsko ureditvijo metasupervizije. Pri tem bi se lahko povezala z drugimi strokovnimi organizacijami, opravila dodatne raziskave in izvedla projekte tako, kot jih je ob vzpostavitvi sistemske ureditve supervizije na področju socialnega varstva.
- ~ Na teoretičnem in raziskovalnem področju je treba več pozornosti nameniti metasuperviziji.
- ~ Predmet raziskovanja bi lahko bilo mentorstvo supervizorjem začetnikom.

7 UPORABLJENA LITERATURA IN E-VIRI

7.1 Uporabljena literatura

1. Atherton, J. S. (1986), *Professional Supervision in Group Care*. New York: Tavistock publication.
2. Brišar Slana, Ž. (1997), Vraščanje supervizije v socialno varstvo. *Socialni izziv*, (Supervizija na področju socialnega dela), 4–5. Ljubljana: Socialna zbornica Slovenije.
3. Carroll, M. (1996), *Counselling Supervision. Theory, Skills and Practice*. London: Cassell.
4. Čačinovič Vogrinčič, G. (2015), *Supervizija v socialnem delu: soustvarjanje supervizije v delovnem odnosu*. Interno gradivo za študijsko uporabo. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
5. Glišovič Meglič, D. (2004), Modeli supervizije: vodenje in dinamika supervizijskih skupin na slovenskih centrih za socialno delo. *Socialno delo*, 5–6, 43, 265–275. Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.
6. Hawkins, P., Shohet, R. (1992), *Supervision in the Helping Professions*. Philadelphia: Open University Press, Milton Keynes.
7. *Javni razpis za pridobitev licence za supervizorja v socialnem varstvu (2014)*. Ljubljana, Socialna zbornica Slovenije.
8. Kaslow Whiteman, F. (1977), *Supervision, Consultation and Staff Training in the Helping Professions*. San Francisco: Jossey – Bass Pub.
9. Kodeks etičnih načel v socialnem varstvu. *Uradni list RS*, št. 50/14.
10. Kobolt, A. (2004), *Evalvacija supervizijske poti in metodični pripomočki*. V: Metode in tehnike supervizije. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
11. Kobolt, A., Žorga, S. (1999), *Supervizija – proces razvoja in učenja v poklicu*. Ljubljana, Pedagoška fakulteta.
12. Leskovec, N. (2011). Vloga supervizorja v superviziji. *Socialna pedagogika*, 15, 1, 79–93. Ljubljana, Združenje za socialno pedagogiko.

13. *Lista supervizorjev strokovnega dela z licenco na področju socialnega varstva (2014)*. Ljubljana, Socialna zbornica Slovenije.
14. Mesec, B. (1997), *Metodologija raziskovanja v socialnem delu I*. Interno gradivo za študijsko uporabo. Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.
15. Mesec, B. (1998), *Uvod v kvalitativno raziskovanje v socialnem delu*. Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.
16. Mesec, B. (2009), *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: Načrtovanje raziskave*. Interno gradivo za študijsko uporabo. Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.
17. Milošević Arnold, V., Vodeb Bonač, M., Erzar Metelko, D., Možina M. (1999), *Supervizija – znanje za ravnanje*. Priročnik za supervizijo kot proces učenja za strokovno ravnanje in osebni razvoj. Socialni izziv IV. Ljubljana, Socialna zbornica Slovenije.
18. Munson, C. E. (1995), *Clinical Social Work Supervision*. New York: The Haworth Press.
19. Pravilnik o določitvi vrste in stopnje programov izobraževanja za strokovne sodelavce v socialnem varstvu. *Uradni list RS*, št. 51/01.
20. Pravilnik o načrtovanju, spremljanju in izvajanju supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva. *Uradni list RS*, št. 117/03.
21. Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev. *Uradni list RS*, št. 45/10, 28/11, 104/11 in 111/13.
22. Stjepanović, D. (2012). *Prisotnost sindroma izgorelosti med strokovnimi delavci na centrih za socialno delo*. Diplomaska naloga. Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.
23. Ustava Republike Slovenije. *Uradni list RS*, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/1 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16.
24. Van Kessel, L. (1994), *The Dutch concept of supervision as a teaching method for social work education*. V: Social Work Education: State of the Art, Official congress publication. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.
25. Vodovnik, Z. (2009). *Poglavja iz delovnega in socialnega prava*. Interno gradivo za študijsko uporabo. Nova gorica, Evropska pravna fakulteta.
26. Zakon o socialnem varstvu. *Uradni list RS*, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS in 57/12.

27. Zakon za uravnoteženje javnih financ. *Uradni list RS*, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15 in 63/16 – ZDoh-2R.
28. Zdovc, A. (1998), Izgorelost strokovnjakov na Centrih za socialno delo. *Socialno delo*, 37, 3–5, 319–333. Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.
29. Žorga, S., Tancig, S. (1996). Izhodišča in program izobraževanja iz supervizije. *Psihološka obzorja*, 5, 2, 97–103. Ljubljana, Društvo psihologov Slovenije.
30. Žorga, S. (1999), Organiziranost in edukacija supervizorjev v Evropi in pri nas. *Socialni izziv*, 5, 10 (IV. dnevi Socialne zbornice Slovenije: Supervizija v slovenskem socialnem varstvu med vizijo in možnostmi), 16–19. Ljubljana, Socialna zbornica Slovenije.
31. Žorga, S. (2002), *Metode in oblike supervizije*. Ljubljana, Pedagoška fakulteta.
32. Žorga, S. (2010), *Kompetence in razvoj supervizije*. V: Supervizija in koučing. Ljubljana, Pedagoška fakulteta in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
33. Watkins, C. E., Jr. (1990). Development of the psychotherapy supervisor. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, Vol. 27 (4), 553–560. Washington DC: American Psychological Association.

7.2 Uporabljeni e-viri

1. *Code of Ethics*. ANSE – Association of National Organizations for Supervision in Europe.
Dostopno na:
http://www.anse.eu/tl_files/anse/docs/history/2012%20Code%20of%20Ethics/Code_of_Ethics_2012.pdf (10. junij 2016)
2. *Etične smernice za supervizorje Društva za supervizijo*. Društvo za supervizijo.
Dostopno na:
http://www.drustvozasupervizijo.si/files/2013/03/Eticne_smernice_za_supervizorje_Drustva_za_supervizijo.pdf (12. julij 2016)
3. *Informacija za naročnike supervizije na področju socialnega varstva (2012)*. Ljubljana, Socialna zbornica Slovenije.
Dostopno na:
http://www.szslo.si/PDFji/Supervizija/Informacija_narocniki_240812.pdf (2. junij 2015)
4. *Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo (2015)*. Ljubljana, Skupnost centrov za socialno delo Slovenije.
Dostopno na:
<http://www.scsd.si/novost-v-katalogu-javnih-pooblastil/items/nov-katalog.html> (10. junij 2016)
5. *Kodeks etike socialnih delavk in delavcev Slovenije (2006)*. Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.
Dostopno na:
<https://www.fsd.uni-lj.si/mma/Kodeksa-etike-SVinSD/2008061613431167> (12. julij 2016)
6. *Kriteriji društva za pridobitev naziva supervizor*. Društvo za supervizijo.
Dostopno na:
<http://www.drustvozasupervizijo.si/o-superviziji/naslov-supervizor/> (12. julij 2016)

7. *Mreža socialnovarstvenih programov in programov v podporo družini (2014)*. Ljubljana, MDDSZ.
Dostopno na:
http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/sociala/Ministrstvo_delo_NVO_07-11-2014.pdf (2. junij 2015)
8. *Navodila in informacije za avtorje in avtorice (2014)*. Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.
Dostopno na:
<http://www.fsd.uni-lj.si/sd/vodila> (3. november 2014)
9. *Predlog Zakona o socialnovarstveni dejavnosti (22. 12. 2010)*. Ljubljana, MDDSZ.
Dostopno na:
http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Joi3Rr9VnwQJ:www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/word/zsvd_pr_221210.doc+&cd=2&hl=sl&ct=clnk&gl=si (15. junij 2016)
10. *Standards*. ANSE – Association of National Organizations for Supervision in Europe.
Dostopno na:
<http://www.anse.eu/about-anse/standards> (10. junij 2016)
11. *Supervizija strokovnega dela na področju socialnega varstva (2014)*. Ljubljana, Socialna zbornica Slovenije.
Dostopno na:
<http://www.szslo.si/3Dejavnosti/35Supervizija.htm> (10. junij 2016)
12. *Supervizor kognitivno-vedenjske terapije*, priloga 4 (Vloga za reakreditacijo in podaljšanje naziva Supervizor kognitivno-vedenjske terapije).
Dostopno na:
<http://www.drustvo-vkt.org/11/dokumenti> (10. junij 2016)
13. *Statut Društva supervizorjev*. Ljubljana, Društvo za supervizijo.
Dostopno na:
<http://www.drustvozasupervizijo.si/images/-statut.pdf> (2. junij 2015)
14. *Vaše pravice iz socialne varnosti v Sloveniji (2012)*. Vodnik MISSOC.
Dostopno na:
http://ec.europa.eu/employment_social/empl_portal/SSRinEU/Your%20social%20security%20rights%20in%20Slovenia_sl.pdf (2. junij 2015)

8 PRILOGE

8.1 Vodilo za intervju s strokovnim delavcem zbornice

- ~ Kako je zbornica pričela z izvajanjem javnega pooblastila?
- ~ Na podlagi katerih kriterijev so določeni pogoji za pridobitev licence supervizorja na področju socialnega varstva? Kdo jih določa?
- ~ Na podlagi katerih kriterijev so določeni pogoji za odvzem licence supervizorju na področju socialnega varstva? Kdo jih določa?
- ~ Kateri so najpogostejši razlogi za odvzem licence supervizorjem na področju socialnega varstva?
- ~ Kakšna vprašanja in predloge prejema zbornica glede objavljene liste supervizorjev?
- ~ Kako zbornica spremlja izvajanje supervizije na področju socialnega varstva?
- ~ S katerimi mnenji in predlogi za razvoj supervizije na področju socialnega varstva se supervizorji obračajo na zbornico? Kako pogosto?
- ~ Na kakšen način zbornica nudi podporo supervizorjem z licenco na področju socialnega varstva?
- ~ Kakšna je vloga zbornice pri izvajanju metasupervizije? Ali se supervizorji vključujejo v metasupervizijo?
- ~ Katera dodatna izobraževanja in usposabljanja supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva organizira zbornica? Na kakšen način in kako pogosto?

- ~ S katerimi drugimi organizacijami, ki delujejo na področju supervizije, zbornica sodeluje in kako?
- ~ Koliko pritožb zoper izvajanje supervizije na področju socialnega varstva prejme zbornica? Kaj je njihova vsebina in kako se rešujejo?
- ~ Na katera področja se nanašajo pobude zbornice za spremembe in dopolnitve zakonodaje glede supervizije na področju socialnega varstva?
- ~ Kakšno je mnenje zbornice o različnih izobrazbenih profilih supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva? Kako zbornica vidi vpliv na izvajanje supervizije na področju socialnega varstva?

8.2 Intervju s strokovnim delavcem zbornice

1. Kako je zbornica pričela z izvajanjem javnega pooblastila?

Zbornica je pričela z izvajanjem javnega pooblastila leta 2003, ko je bil v Uradnem listu RS objavljen Pravilnik o načrtovanju, spremljanju in izvajanju supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva. (1) Pred tem ga je pripravljala delovna skupina strokovnjakov na zbornici, nato pa je bil dopolnjen s strani MDDSZ. (2)

2. Na podlagi katerih kriterijev so določeni pogoji za pridobitev licence supervizorjev na področju socialnega varstva?

Pogoji za pridobitev licence supervizorjev na področju socialnega varstva so bili v letu 2011 dopolnjeni na podlagi pobude Sekcije supervizorjev pri zbornici (3) in so usklajeni s kriteriji za supervizorje v mednarodni organizaciji ANSE, ki veljajo za Evropo, (4) in sicer v pogojih zahtevanih ur izobraževanja za supervizorje.

Kaj je mednarodna organizacija ANSE?

Je evropsko združenje za supervizorje. Iz Slovenije je član ANSE Društvo za supervizijo.

Kdo jih določa?

Pogoje za pridobitev licence supervizorja določa pravilnik, ki pojasnjuje potek izvedbe javnega razpisa za pridobitev licence, (5) v osnovi so opredeljeni tudi kriteriji za pridobitev licence supervizorja.

Od česa je odvisno, koliko javnih razpisov za pridobitev licence se letno izvede?

Zbornica izvede na leto en javni razpis za pridobitev licence, (6) ker se upošteva načelo ekonomičnosti (stroški objave razpisa v uradnem listu, čas za pripravo), tudi v povezavi z dinamiko menjav ali odpovedi supervizorjev in izraženih potreb po superviziji, ki jih vsako leto ugotavlja zbornica pri delodajalcih na področju socialnega varstva. (7)

3. Na podlagi katerih kriterijev so določeni pogoji za odvzem licence supervizorjem na področju socialnega varstva? Kdo jih določa?

Kriterije za odvzem licence supervizorja opredeljuje pravilnik, (8) ki določa, da je licence supervizorja v socialnem varstvu podeljena do preklica. (9) Zbornica izda sklep o preklicu, če to zahteva supervizor, v 24-mesecih s poročilom o superviziji ne izkaže opravljanja supervizije, je supervizorju izrečen ukrep častnega razsodišča zbornice, ali je na podlagi pritožbe supervizanta ugotovljeno kršenje strokovnih ali etičnih načel. (10)

4. Kateri so najpogostejši razlogi za odvzem licence supervizorjem na področju socialnega varstva?

Najpogostejši razlog za odvzem licence supervizorjem na področju socialnega varstva je, da v 24-ih mesecih supervizor z izpolnjenim obrazcem - poročilom o superviziji ne izkaže opravljanja supervizije. (11)

5. Kakšna vprašanja in predloge prejema zbornica glede objavljene liste supervizorjev?

Lista supervizorjev je pripravljena v skladu s pravilnikom. (12) Najpogostejša so vprašanja naročnikov supervizije: katera so specialna znanja supervizorjev, (13) na katerem področju so zaposleni supervizorji, (14) kraj zaposlitve (zaradi oddaljenosti od kraja izvajanja supervizije) povezano s stroški, (15) kakšen je pritožbeni postopek zoper delo supervizorja, (16) ali so izvedene kakšne sankcije, zakaj je potrebno opraviti strokovni izpit za pridobitev licence supervizorja terapevtom, psihiatrom in drugim strokovnjakom, ki ne delajo na tem področju. (17)

Upoštevani so bili predlogi, da se oblikuje abecedni seznam vseh supervizorjev z licenco, (18) da se poenostavi prikaz področij izvajanja supervizije, (19) ki je pripravljen v skladu z Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva. V pripravi je glede na predlog Informacijskega pooblaščenca nova lista supervizorjev, (20) na kateri bodo namesto podatkov o organizacijah izvajanja supervizije, dodani podatki s telefonsko številko in e-naslovom supervizorja. (21) Strokovna služba si prizadeva pripraviti listo supervizorjev, ki bo usklajena s pravilnikom, mnenjem Informacijskega pooblaščenca in potrebami

zainteresiranih delodajalcev - naročnikov supervizije, (22) na kateri bodo uporabne informacije. Med predlogi je bilo tudi, da naj se prevetri lista supervizorjev. (23) Sama menim, da se to dogaja, na podlagi rednih evidenc o izpolnjevanju pogojev supervizorjev in iz pregledovanja poročil.

6. Kako zbornica spremlja izvajanje supervizije na področju socialnega varstva?

Zbornica spremlja izvajanje supervizije v skladu s pravilnikom. (24)

Za spremljanje dobi zbornica podatke iz več virov: lista supervizorjev, poročilo o delu supervizorja in supervizijski dogovori ter anketni vprašalnik. (25) Lista supervizorjev se postopoma spreminja in dopolnjuje, kar se izvaja enkrat letno. (26) Poročilo o delu supervizorja in supervizijske dogovore oddajajo supervizorji do 30. novembra vsako leto, (27) opravljena je analiza poročil. Anketni vprašalnik je posredovan enkrat letno delodajalcem - naročnikom supervizije in supervizantom. (28) z njim pridobimo informacije o potrebah s področja supervizije v praksi.

Kaj pri tem ugotavlja?

Pri listi supervizorjev, kakšna je dinamika števila pridobljenih licenc in preklicanih licenc (29) ter druge podatke o supervizorjih v skladu s pravilnikom. (30) Lista se postopoma spreminja in dopolnjuje glede na novo izbrane supervizorje z licenco na podlagi letnega razpisa in tiste, ki jih je bila licenca preklicana, glede na vprašanja in predloge delodajalcev - naročnikov supervizije, supervizorjev z licenco ter predlogov Informacijskega pooblaščenca. (31)

Pri poročilu o delu supervizorja in supervizijskih dogovorih, se vidi, v katerih organizacijah poteka, na katerih področjih se izvaja supervizijo, ciljna skupina supervizantov, cena supervizije, najpogostejša dinamika supervizijskih srečanj, najpogostejše število udeležencev, način izvajanja supervizije, najpogostejši modeli supervizije, najpogostejši splošni cilji, najpogostejše vsebine supervizije in pripombe supervizorjev za razvoj supervizije.

Z anketnim vprašalnikom pridobimo informacije o potrebah s področja supervizije v praksi (32): vrsta organizacije, kjer poteka supervizija, ciljna skupina uporabnikov organizacije, na katerih področjih dela poteka izvajanje supervizije, katere so ciljne skupine supervizantov, koliko izvedb supervizije je opravil en supervizor v koledarskem letu za vsak supervizijski cikel, ali je izvajal supervizijo supervizor z licenco na področju socialnega varstva, ali je izvajanje supervizije potekalo v rednem delovnem času, potrebe supervizije za prihodnje leto, nova področja uvajanja supervizije, kakšna vrsta supervizije bo izvedena, kakšni so učinki supervizije.

Kako vpliva na izvajanje supervizije v primeru ugotovljenih potreb po spremembah?

Pomembna je predvsem prožnost in pripravljenost strokovne službe zbornice, da ugotovljene potrebe po spremembah uresniči (33) znotraj zbornice, v primeru, da gre za spremembe pravnih aktov in širše sistemske rešitve, pa tudi v sodelovanju z drugimi organizacijami, kot so pristojno ministrstvo, Informacijski pooblaščenec in druge. (34)

7. S katerimi mnenji in predlogi za razvoj supervizije na področju socialnega varstva se supervizorji obračajo na zbornico? Kako pogosto?

Supervizorji se obračajo na zbornico z mnenji po potrebah po izobraževalnih vsebinah za izobraževanja, ki jih organizira zbornica enkrat letno (35) - izpolnijo vprašalnik ob udeležbi seminarja enkrat letno. (36) Enkrat letno dajejo v supervizijskih poročilih (37) predloge za razvoj supervizijske prakse. (38) Tukaj dajejo različne predloge: o potrebi po spremembi priporočene cene supervizijske ure, (39) organiziranosti supervizije v praksi, (40) ureditvi statusa supervizorja, ki se lahko opravlja kot poklic, (41) večina supervizorjev opravlja supervizijo ob svojem rednem delu kot dopolnilno dejavnost, o slabem finančnem stanju naročnikov supervizije (42) (CSD, VDC, programi nevladnih organizacij), o potrebah po metasuperviziji in interviziji, (43) o načinu obveščanja supervizorjev o letnih podatkih o superviziji na področju socialnega varstva. (44)

8. Na kakšen način zbornica nudi podporo supervizorjem z licenco na področju socialnega varstva?

V času od 2009 do 2013 je pri zbornici delovala Sekcija za supervizorje na področju socialnega varstva, ki je bila namenjena podpori in razvoju supervizije na področju socialnega varstva. (45) Po štiriletnem obdobju se je pokazalo, da je delovala na več področjih. Sekcija je imela v svojem programu dela cilje delovati in nuditi podporo supervizorjem na več področjih: (46) *področje zakonodaje* (pripravila je predlog novega pravilnika za izvajanje supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva; predlog za dopolnitev Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev; spremljanje in spreminjanje zakonodaje, ki vsebuje supervizijo), (47) *področje razvoja supervizije* (v vsebinskem delu delovanja supervizorjev je razmejila, kaj je supervizija, intervizija, metasupervizija in terapija; oblikovanje vprašalnika – analiza kakovosti izvajanja supervizije na terenu, objava analize; podala je pripombe na strukturo vprašalnika strokovne službe zbornice za ugotavljanje potreb po superviziji in na prijavne obrazce za supervizorje), (48) *področje razvoja supervizorjev* (podala je pobudo za spremembo razpisnih pogojev za pridobitev licence supervizorja v skladu s kriteriji ANSE za pridobitev naziva supervizor - v pogojih zahtevanih ur izobraževanja za supervizorje, opredelitev letnih vsebin izobraževanj za supervizorje, kako supervizijo predstaviti, promovirati, ponuditi uporabnikom) (49) in *področje sodelovanja in povezovanja* (sodelovanje z Društvom za supervizijo Slovenije in ANSE). (50)

Zbornica enkrat letno organizira v sodelovanju z MDDSZ brezplačno usposabljanje za supervizorje z licenco. (51) V primeru, da so supervizorji člani zbornice, od vseh je polovica 48 individualnih članov zbornice, imajo popust pri udeležbi na izobraževanjih zbornice, popust pri udeležbi na Dnevih zbornice.

Supervizorji se lahko vedno pogovorijo o morebitnih težavah s svetovalko za supervizijo v strokovni službi zbornice ali generalnim sekretarjem zbornice. (52) Po potrebi se v primeru večjih sistemskih neskladij o izvajanju supervizije organizira sestanek s predstavniki MDDSZ, (53) kot je bila uvedba omejitve pogodbenega dela z uvedbo ZUJF, ko smo se z MDDSZ dogovorili, da supervizorji lahko še naprej delajo preko avtorskih in podjemnih pogodb, čeprav se je v praksi izkazalo, da je zaradi davkov ugodneje, da delajo preko s.p.

Kako pogosto?

Posveti so enkrat letno, (54) odprtost za sodelovanje strokovne službe zbornice, pa je vsak delovni dan glede na potrebe supervizorjev. (55)

9. Kakšna je vloga zbornice pri izvajanju metasupervizije?

Eden od pogojev za pridobitev licence supervizorja je zagotovljena supervizija ali metasupervizija, (56) ali intervizija za supervizijsko prakso. V poročilu o delu supervizorja morajo tudi navesti podatke o vključenosti v metasupervizijo ali intervizijo. (57)

Ali se supervizorji vključujejo v metasupervizijo?

Supervizorji se v večjem deležu ne vključujejo v metasupervizijo. (58) Največkrat podporo poiščejo v intervizijski skupini supervizorjev. (59)

10. Katera dodatna izobraževanje in usposabljanje supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva organizira zbornica?

Socialna zbornica organizira enodnevna strokovna izobraževanja za supervizorje (60) enkrat letno. V obdobju od leta 2011 do 2015 so bile obravnavane vsebine: NLP za pokušino supervizorjem - moč besed in pomen pozitivnega jezika v komunikaciji, Metasupervizija v supervizijski praksi, Etika v superviziji na področju socialnega varstva, Metode in tehnike za delo v superviziji, Ravnanje s stresom z vidika supervizije in kompetence supervizorja.

Na kakšen način in kako pogosto?

Izobraževanja strokovna služba organizira enkrat letno (61) skupaj z MDDSZ, ki tudi sofinancira izvedbo izobraževanja, (62) nekajkrat pa je organizirala še drugi seminar za plačilo (63) (na temo psihodrame v superviziji in koučing v superviziji). Izobraževanja potekajo v Izobraževalnem centru zbornice.

Kako ugotavlja potrebe po tem?

Strokovne vsebine se določijo skladno s podatki iz letnih poročil supervizorjev. (64) ali anketnimi vprašalniki, izpolnjenimi ob udeležbi na seminarju enkrat letno. (65)

Ali bi se po mnenju zbornice morali supervizorji dodatno strokovno izobraževati in usposablјati?

Supervizorji imajo v letnih poročilih področje poročanja o strokovnem razvoju supervizorja, kjer predstavijo svojo udeležbo v aktivnostih v tekočem letu - delo na sebi, izobraževanje, (66) supervizijsko prakso, metasupervizijo, ali intervizijo.

Ali bi po mnenju zbornice to moral biti obvezni pogoj za ohranitev licence?

Da, to bi moral biti obvezni pogoj za ohranitev licence in je tako tudi predvideno v novem pravilniku. (67)

11. S katerimi drugimi organizacijami, ki delujejo na področju supervizije, zbornica sodeluje in kako?

Zbornica je pripravila skupaj s Fakulteto za socialno delo novi izobraževalni program za supervizorje, ki želijo pridobiti licenco na področju socialnega varstva, a je še v potrjevanju na univerzi. (68)

S Pedagoško fakulteto in Društvom za supervizijo sodeluje tako, da njihovi člani oziroma predavatelji sodelujejo kot izvajalci izobraževanj za supervizorje. (69) S takšnim sodelovanjem supervizorji pridobivajo še drug zorni kot in pogled na izvajanje supervizije (70) v povezavi s koučingom ter organizacijo dela in strokovnimi kriteriji za izvajanje supervizije na evropski ravni, z ANSE.

12. Koliko pritožb zoper izvajanje supervizije na področju socialnega varstva prejme zbornica?

Uradno generalni sekretar zbornice, ki je odgovoren za obravnavanje pritožb skladno s pravilnikom, (71) še ni prejel v vsem času izvajanja javnega pooblastila nobene pritožbe za izvajanje supervizije. (72) Bila so že telefonska opozorila za sporno izvajanje supervizije, (73) a ko so bili prijavitelji pozvani k uradni prijavi, je bil njihov odgovor, da naj trg to ureja. (74) Ena pritožba je bila obravnavana v preteklem letu na častnem razsodišču, kjer naj bi šlo za domnevno neetično ravnanje supervizorja, kršitve niso bile ugotovljene. (75)

Kaj je njihova vsebina in kako se rešuje?

V primeru, da so pripombe v obliki telefonskega pogovora s strani delodajalcev – naročnikov supervizije ali supervizantov (76) (kot pravim, jih ni bilo veliko), ena od njih je bila od naročnikov, da je bil supervizor bolj v vlogi predavatelja kot supervizorja (77) in da je premalo izkustvenega dela na primerih. (78) V tem primeru sem jih napotila, da napišejo pisno pritožbo, ki jo po pravilniku rešuje generalni sekretar, a do tega ni prišlo. (79) Dejali so, da se ne želijo izpostavljati in ne supervizorja, da pa bodo ravnali tako, da ga ne bodo več izbrali.

Druga je bila s strani supervizantov, ki so želeli tujega supervizorja, ali supervizorja, ki nima strokovnega izpita in prihaja s področja psihiatrije ali šolstva, tako da nima licence s področja socialnega varstva. Pripomba je bila, da ima zbornica prestrogo omejitev enega od pogojev za pridobitev licence - opravljen strokovni izpit na področju socialnega varstva. (80) O možnostih za tuje supervizorje bi se bilo potrebno pozanimati, kako je to zakonsko možno, kot sem seznanjena, za enkrat to ni možno.

13. Na katera področja se nanašajo pobude zbornice za spremembe in dopolnitve zakonodaje glede supervizije na področju socialnega varstva?

Zbornica je v letu 2013 pripravila novi Pravilnik za organiziranje in izvajanje supervizije na področju socialnega varstva in čakamo za soglasje MDDSZ. (81)

Ali so (bila) upoštevana?

Trenutno veljaven pravilnik je bil potrjen pri MDDSZ, za novega pa upamo, da bo tudi, po usklajenih pogovorih. (82)

14. Kakšno je mnenje zbornice o različnih izobrazbenih profilih supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva?

Da imajo supervizorji različne izobrazbene profile je realnost, saj se ljudje odločajo za različne študijske programe. (83) Pri podelitvi licence supervizorja je pomembno, da supervizorji izpolnjujejo pogoje: usposabljanje za supervizorja v določenem obsegu ur in z ustreznimi vsebinami, strokovni izpit iz področja socialnega varstva in 8 let strokovnega dela z ljudmi. Različni izobrazbeni profili praviloma nimajo vpliva na izbiro supervizorja z licenco, lahko pa imajo vpliv na kvaliteto njegovega supervizijskega dela. (84) Ker je pogoj za pridobitev licence tudi opravljen strokovni izpit, so vsi supervizorji z izobrazbami s področja družboslovja po 69. členu ZSV, kar je že ena osnova znanj. (85) Res pa je, da je koristno in zaželeno, da imajo supervizorji več drugih znanj za neposredno izvajanje supervizije. (86) Po mnenju supervizorjev je za uspešno delo supervizorja pomembno, da poleg temeljnih znanj za delo uporablja tudi druge metode in tehnike iz različnih terapevtskih šol. V tem primeru postane supervizije poglobljen in učinkovitejši, tudi terapevtsko osvetljen proces za supervizanta.

Kako zbornica vidi vpliv tega na izvajanje supervizije na področju socialnega varstva?

Menim, da je ključnega pomena usposobljenost za delo supervizorja. (87) vključenost supervizorja v intervizijsko skupino, dodatna znanja, ki jih supervizor pridobiva v času izvajanja supervizije, bodisi v krajših izobraževanjih, ali v različnih terapevtskih šolah. Res pa je, da se vsebine znanj in zahteve med različnimi terapevtskimi šolami razlikujejo.

V letu 2014 so delodajalci in supervizanti iz 91. organizacij na področju socialnega varstva izpolnili anketni vprašalnik, (88) v katerem so ocenili učinke supervizije pri zaposlenih na področju socialnega varstva. (89) Iz odgovorov lahko sklepamo, da so kljub različnim izobrazbenim profilom, ki jih imajo supervizorji z licenco, učinki supervizije dokaj dobri, (90) seveda pa je potrebno neprestano spremljati učinke in iskati izboljšave za kar se da kakovostnejše izvajanje supervizije.

8.3 Vprašalnik za supervizorje

1. Koliko supervizantov je znotraj vaše supervizije, ki jo izvajate na področju socialnega varstva?
2. Kateri so najtežji primeri, s katerimi se srečujete oziroma jih obravnavate pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva?
3. Kakšna je višina plačane supervizije, ki jo dobite za izvajanje supervizije na področju socialnega varstva?
4. Kako pogosto zbornici posredujete mnenja in predloge za razvoj supervizije na področju socialnega varstva?
 - a) dnevno
 - b) tedensko
 - c) mesečno
 - d) letno
 - e) nikoli

Kakšna mnenja in predloge posredujete zbornici za razvoj supervizije na področju socialnega varstva?

5. Ali so vaša mnenja in predlogi upoštevani s strani zbornice?
 - a) so v celoti upoštevana
 - b) so delno upoštevana
 - c) sploh niso upoštevana
6. Ali bi po vašem mnenju vključitev v dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje v zvezi s supervizijo moral biti pogoj za ohranitev licence?
 - a) da
 - b) ne

7. Ali bi se bili pripravljeni vključiti v metasupervizijo?
- a) da
 - b) ne
8. Ali bi bili pripravljeni metasupervizijo sami plačati?
- a) da
 - b) ne
9. Kako pogosto se obračate na zbornico v primeru potrebe po podpori glede vašega dela kot supervizor?
- a) dnevno
 - b) tedensko
 - c) mesečno
 - d) letno
 - e) nikoli

S katerimi vsebinami se obračate na zbornico v primeru potrebe po podpori glede vašega dela kot supervizor?

10. Kakšno vizijo imate o razvoju supervizije na področju socialnega varstva?

11. Katera je vaša pridobljena izobrazba?

Kako vidite doprinos svoje izobrazbe k izvajanju supervizije na področju socialnega varstva?

Kako se vaša izobrazba reflektira v supervizijskem procesu?

12. Kako vidite vlogo in pomen zbornice pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva v prihodnje?

8.4 Kvalitativna analiza intervjuja

8.4.1 Določitev enot kodiranja

Tabela št. 8.1: Določitev enot kodiranja – intervju

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Kako je zbornica pričela z izvajanjem javnega pooblastila? (vprašanje št. 1)	1: Zbornica je pričela z izvajanjem javnega pooblastila leta 2003, ko je bil v Uradnem listu RS objavljen Pravilnik o načrtovanju, spremljanju in izvajanju supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva. 2: Pred tem ga je pripravljala delovna skupina strokovnjakov na zbornici, nato pa je bil dopolnjen s strani MDDSZ.
Na podlagi katerih kriterijev so določeni pogoji za pridobitev licence supervizorja na področju socialnega varstva? Kdo jih določa? Od česa je odvisno, koliko javnih razpisov za pridobitev licence se letno izvede? (vprašanje št. 2)	3: Pogoji za pridobitev licence supervizorjev na področju socialnega varstva so bili v letu 2011 dopolnjeni na podlagi pobude Sekcije supervizorjev pri zbornici 4: so usklajeni s kriteriji za supervizorje v mednarodni organizaciji ANSE, ki veljajo za Evropo, 5: Pogoje za pridobitev licence supervizorja določa pravilnik, ki pojasnjuje potek izvedbe javnega razpisa za pridobitev licence, 6: Zbornica izvede na leto en javni razpis za pridobitev licence, 7: v povezavi z dinamiko menjav ali odpovedi supervizorjev in izraženih potreb po superviziji, ki jih vsako leto ugotavlja zbornica pri delodajalcih na področju socialnega varstva.
Na podlagi katerih kriterijev so določeni pogoji za odvzem licence supervizorju na področju socialnega varstva? Kdo jih določa? (vprašanje št. 3)	8: Kriterije za odvzem supervizorju opredeljuje pravilnik, 9: je licenca supervizorja v socialnem varstvu podeljena do preklica. 10: Zbornica izda sklep o preklicu, če to zahteva supervizor, v 24-mesecih s poročilom o superviziji ne izkaže opravljanja supervizije, je supervizorju izrečen ukrep častnega razsodišča zbornice, ali je na podlagi pritožbe supervizanta ugotovljeno kršenje strokovnih ali etičnih načel.
Kateri so najpogostejši razlogi za odvzem licence supervizorjem na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 4)	11: Najpogostejši razlog za odvzem licence supervizorjem na področju socialnega varstva je, da v 24-ih mesecih supervizor z izpolnjenim obrazcem - poročilom o superviziji ne izkaže opravljanja supervizije.
Kakšna vprašanja in predloge prejema zbornica glede objavljene liste supervizorjev? (vprašanje št. 5)	12: Lista supervizorjev je pripravljena v skladu s pravilnikom. 13: katera so specialna znanja supervizorjev,

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Kakšna vprašanja in predloge prejema zbornica glede objavljene liste supervizorjev? (vprašanje št. 5)	14: na katerem področju so zaposleni supervizorji,
	15: kraj zaposlitve (zaradi oddaljenosti od kraja izvajanja supervizije) povezano s stroški,
	16: kakšen je pritožbeni postopek zoper delo supervizorja,
	17: zakaj je potrebno opraviti strokovni izpit za pridobitev licence supervizorja terapevtom, psihiatrom in drugim strokovnjakom, ki ne delajo na tem področju.
	18: da se oblikuje abecedni seznam vseh supervizorjev z licenco,
	19: da se poenostavi prikaz področij izvajanja supervizije,
	20: V pripravi je glede na predlog Informacijskega pooblaščenca nova lista supervizorjev,
	21: bodo namesto podatkov o organizacijah izvajanja supervizije, dodani podatki s telefonsko številko in e-naslovom supervizorja.
	22: Strokovna služba si prizadeva pripraviti listo supervizorjev, ki bo usklajena s pravilnikom, mnenjem Informacijskega pooblaščenca in potrebami zainteresiranih delodajalcev - naročnikov supervizije,
	23: da naj se prevetri lista supervizorjev.
Kako zbornica spremlja izvajanje supervizije na področju socialnega varstva? Kaj pri tem ugotavlja? Kako vpliva na izvajanje supervizije v primeru ugotovljenih potreb po spremembah? (vprašanje št. 6)	24: Zbornica spremlja izvajanje supervizije v skladu s pravilnikom.
	25: Za spremljanje dobi zbornica podatke iz več virov: lista supervizorjev, poročilo o delu supervizorja in supervizijski dogovori ter anketni vprašalnik.
	26: Lista supervizorjev se postopoma spreminja in dopolnjuje, kar se izvaja enkrat letno.
	27: Poročilo o delu supervizorja in supervizijske dogovore oddajo supervizorji do 30. novembra vsako leto,
	28: Anketni vprašalnik je posredovan enkrat letno delodajalcem - naročnikom supervizije in supervizantom,
	29: kakšna je dinamika števila pridobljenih licenc in preklicanih licenc
	30: druge podatke o supervizorjih v skladu s pravilnikom.
	31: Lista se postopoma spreminja in dopolnjuje ... glede na vprašanja in predloge delodajalcev - naročnikov supervizije, supervizorjev z licenco ter predlogov Informacijskega pooblaščenca.
	32: Z anketnim vprašalnikom pridobimo informacije o potrebah s področja supervizije v praksi
	33: Pomembna je predvsem prožnost in pripravljenost strokovne službe zbornice, da ugotovljene potrebe po spremembah uresniči

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Kako zbornica spremlja izvajanje supervizije na področju socialnega varstva? Kaj pri tem ugotavlja? Kako vpliva na izvajanje supervizije v primeru ugotovljenih potreb po spremembah? (vprašanje št. 6)	34: v primeru, da gre za spremembe pravnih aktov in širše sistemske rešitve, pa tudi v sodelovanju z drugimi organizacijami, kot so pristojno ministrstvo, Informacijski pooblaščenec in druge.
S katerimi mnenji in predlogi za razvoj supervizije na področju socialnega varstva se supervizorji obračajo na zbornico? Kako pogosto? (vprašanje št. 7)	35: z mnenji po potrebah po izobraževalnih vsebinah za izobraževanja, ki jih organizira zbornica enkrat letno 36: - izpolnijo vprašalnik ob udeležbi seminarja enkrat letno. 37: Enkrat letno dajejo v supervizijskih poročilih 38: predloge za razvoj supervizijske prakse. 39: o potrebi po spremembi priporočene cene supervizijske ure, 40: organiziranosti supervizije v praksi, 41: ureditvi statusa supervizorja, ki se lahko opravlja kot poklic, 42: o slabem finančnem stanju naročnikov supervizije 43: o potrebah po metasuperviziji in interviziji, 44: o načinu obveščanja supervizorjev o letnih podatkih o superviziji na področju socialnega varstva.
Na kakšen način zbornica nudi podporo supervizorjem z licenco na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 8)	45: V času od 2009 do 2013 je pri zbornici delovala Sekcija za supervizorje na področju socialnega varstva, ki je bila namenjena podpori in razvoju supervizije na področju socialnega varstva. 46: Sekcija je imela v svojem programu dela cilje delovati in nuditi podporo supervizorjem na več področjih: 47: <i>področje zakonodaje</i> (pripravila je predlog novega pravilnika za izvajanje supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva; predlog za dopolnitev Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev; spremljanje in spreminjanje zakonodaje, ki vsebuje supervizijo), 48: <i>področje razvoja supervizije</i> (v vsebinskem delu delovanja supervizorjev je razmejila, kaj je supervizija, intervizija, metasupervizija in terapija; oblikovanje vprašalnika - analiza kakovosti izvajanja supervizije na terenu, objava analize; podala je pripombe na strukturo vprašalnika strokovne službe zbornice za ugotavljanje potreb po superviziji in na prijavne obrazce za supervizorje),

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Na kakšen način zbornica nudi podporo supervizorjem z licenco na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 8)	49: <i>področje razvoja supervizorjev</i> (podala je pobudo za spremembo razpisnih pogojev za pridobitev licence supervizorja v skladu s kriteriji ANSE za pridobitev naziva supervizor - v pogojih zahtevanih ur izobraževanja za supervizorje, kako supervizijo predstaviti, promovirati, ponuditi uporabnikom)
	50: <i>področje sodelovanja in povezovanja</i> (sodelovanje z Društvom za supervizijo Slovenije in ANSE).
	51: Zbornica enkrat letno organizira v sodelovanju z MDDSZ brezplačno usposabljanje za supervizorje z licenco.
	52: Supervizorji se lahko vedno pogovorijo o morebitnih težavah s svetovalko za supervizijo v strokovni službi zbornice ali generalnim sekretarjem zbornice.
	53: Po potrebi se v primeru večjih sistemskih neskladij o izvajanju supervizije organizira sestanek s predstavniki MDDSZ,
	54: Posveti so enkrat letno,
	55: odprtost za sodelovanje strokovne službe zbornice, pa je vsak delovni dan glede na potrebe supervizorjev.
	56: Eden od pogojev za pridobitev licence supervizorja je zagotovljena supervizija ali metasupervizija,
Kakšna je vloga zbornice pri izvajanju metasupervizije? Ali se supervizorji vključujejo v metasupervizijo? (vprašanje št. 9)	57: V poročilu o delu supervizorja morajo tudi navesti podatke o vključenosti v metasupervizijo ali intervizijo.
	58: Supervizorji se v večjem deležu ne vključujejo v metasupervizijo.
	59: Največkrat podporo poiščejo v intervizijski skupini supervizorjev.
Katera dodatna izobraževanja in usposabljanja supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva organizira zbornica? Na kakšen način in kako pogosto? Kako ugotavlja potrebe po tem? Ali bi se po mnenju zbornice morali supervizorji dodatno strokovno izobraževati in usposabljati? Ali bi po mnenju zbornice to moral biti obvezni pogoj za ohranitev licence? (vprašanje št. 10)	60: Socialna zbornica organizira enodnevna strokovna izobraževanja za supervizorje
	61: Izobraževanja strokovna služba organizira enkrat letno
	62: skupaj z MDDSZ, ki tudi sofinancira izvedbo izobraževanja,
	63: nekajkrat pa je organizirala še drugi seminar za plačilo
	64: Strokovne vsebine se določijo skladno s podatki iz letnih poročil supervizorjev,
	65: anketnimi vprašalniki, izpolnjenimi ob udeležbi na seminarju enkrat letno.
	66: Supervizorji imajo v letnih poročilih področje poročanja o strokovnem razvoju supervizorja, kjer predstavijo svojo udeležbo v aktivnostih v tekočem letu - delo na sebi, izobraževanje,
	67: to bi moral biti obvezni pogoj za ohranitev licence in je tako tudi predvideno v novem pravilniku.

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
S katerimi drugimi organizacijami, ki delujejo na področju supervizije, zbornica sodeluje in kako? (vprašanje št. 11)	68: Zbornica je pripravila skupaj s Fakulteto za socialno delo novi izobraževalni program za supervizorje, ki želijo pridobiti licenco na področju socialnega varstva, a je še v potrjevanju na univerzi.
	69: S Pedagoško fakulteto in Društvom za supervizijo sodeluje tako, da njihovi člani oziroma predavatelji sodelujejo kot izvajalci izobraževanj za supervizorje.
	70: S takšnim sodelovanjem supervizorji pridobivajo še drug zorni kot in pogled na izvajanje supervizije
Koliko pritožb zoper izvajanje supervizije na področju socialnega varstva prejme zbornica? Kaj je njihova vsebina in kako se rešujejo? (vprašanje št. 12)	71: generalni sekretar zbornice, ki je odgovoren za obravnavanje pritožb skladno s pravilnikom,
	72: še ni prejel v vsem času izvajanja javnega pooblastila nobene pritožbe za izvajanje supervizije.
	73: Bila so že telefonska opozorila za sporno izvajanje supervizije,
	74: ko so bili prijavitelji pozvani k uradni prijavi, je bil njihov odgovor, da naj trg to ureja.
	75: Ena pritožba je bila obravnavana v preteklem letu na častnem razsodišču, kjer naj bi šlo za domnevno neetično ravnanje supervizorja, kršitve niso bile ugotovljene.
	76: so pripombe v obliki telefonskega pogovora s strani delodajalcev - naročnikov supervizije ali supervizantov
	77: da je bil supervizor bolj v vlogi predavatelja kot supervizorja
	78: da je premalo izkustvenega dela na primerih.
	79: sem jih napotila, da napišejo pisno pritožbo, ki jo po pravilniku rešuje generalni sekretar, a do tega ni prišlo.
Na katera področja se nanašajo pobude zbornice za spremembe in dopolnitve zakonodaje glede supervizije na področju socialnega varstva? Ali so (bila) upoštevana? (vprašanje št. 13)	80: da ima zbornica prestrogo omejitev enega od pogojev za pridobitev licence - opravljen strokovni izpit na področju socialnega varstva.
	81: Zbornica je v letu 2013 pripravila novi Pravilnik za organiziranje in izvajanje supervizije na področju socialnega varstva in čakamo za soglasje MDDSZ.
	82: Trenutno veljavni pravilnik je bil potrjen pri MDDSZ, za novega pa upamo, da bo tudi, po usklajenih pogovorih.

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Kakšno je mnenje zbornice o različnih izobrazbenih profilih supervizorjev z licenco na področju socialnega varstva? Kako zbornica vidi vpliv tega na izvajanje supervizije na področju socialnega varstva? <i>(vprašanje št. 14)</i>	83: Da imajo supervizorji različne izobrazbene profile, je realnost, saj se ljudje odločajo za različne študijske programe.
	84: Različni izobrazbeni profili praviloma nimajo vpliva na izbiro supervizorja z licenco, lahko pa imajo vpliv na kvaliteto njegovega supervizijskega dela.
	85: Ker je pogoj za pridobitev licence tudi opravljen strokovni izpit, so vsi supervizorji z izobrazbami s področja družboslovja po 69. členu ZSV, kar je že ena osnova znanj.
	86: je koristno in zaželeno, da imajo supervizorji več drugih znanj za neposredno izvajanje supervizije.
	87: je ključnega pomena usposobljenost za delo supervizorja,
	88: V letu 2014 so delodajalci in supervizanti iz 91. organizacij na področju socialnega varstva izpolnili anketni vprašalnik,
	89: v katerem so ocenili učinke supervizije pri zaposlenih na področju socialnega varstva.
	90: so kljub različnim izobrazbenim profilom, ki jih imajo supervizorji z licenco, učinki supervizije dokaj dobri,

8.4.2 Postopek odprtega kodiranja

8.4.2.1 Pripisovanje kod relevantnim delom izjav

Tabela št. 8.2: Pripisovanje kod – intervju

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda
1: Zbornica je pričela z izvajanjem javnega pooblastila leta 2003, ko je bil v Uradnem listu RS objavljen Pravilnik o načrtovanju, spremljanju in izvajanju supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva.	sprejem pravilnika za izvajanje javnega pooblastila
2: Pred tem ga je pripravljala delovna skupina strokovnjakov na zbornici, nato pa je bil dopolnjen s strani MDDSZ.	sodelovanje s strokovnjaki in MDDSZ pri pripravi pravilnika
3: Pogoji za pridobitev licence supervizorjev na področju socialnega varstva so bili v letu 2011 dopolnjeni na podlagi pobude Sekcije supervizorjev pri zbornici	dopolnitev pogojev za pridobitev licence
4: so usklajeni s kriteriji za supervizorje v mednarodni organizaciji ANSE, ki veljajo za Evropo,	uskladitev pogojev za pridobitev licence z mednarodnimi standardi
5: Pogoje za pridobitev licence supervizorja določa pravilnik, ki pojasnjuje potek izvedbe javnega razpisa za pridobitev licence,	pravna urejenost pogojev in postopka za pridobitev licence
6: Zbornica izvede na leto en javni razpis za pridobitev licence,	pogostost izvedbe javnega razpisa za pridobitev licence
7: v povezavi z dinamiko menjav ali odpovedi supervizorjev in izraženih potreb po superviziji, ki jih vsako leto ugotavlja zbornica pri delodajalcih na področju socialnega varstva.	razlogi za pogostost izvedbe javnega razpisa za pridobitev licence
8: Kriterije za odvzem supervizorju opredeljuje pravilnik,	pravna urejenost pogojev za odvzem licence
9: je licence supervizorja v socialnem varstvu podeljena do preklica.	veljavnost licence
10: Zbornica izda sklep o preklicu, če to zahteva supervizor, v 24-mesecih s poročilom o superviziji ne izkaže opravljanja supervizije, je supervizorju izrečen ukrep častnega ramsodišča zbornice, ali je na podlagi pritožbe supervizanta ugotovljeno kršenje strokovnih ali etičnih načel.	pogoji za odvzem licence
11: Najpogostejši razlog za odvzem licence supervizorjem na področju socialnega varstva je, da v 24-ih mesecih supervizor z izpolnjenim obrazcem - poročilom o superviziji ne izkaže opravljanja supervizije.	najpogostejši razlog za odvzem licence
12: Lista supervizorjev je pripravljena v skladu s pravilnikom.	pravna urejenost liste supervizorjev
13: katera so specialna znanja supervizorjev,	vprašanje glede liste supervizorjev
14: na katerem področju so zaposleni supervizorji,	vprašanje glede liste supervizorjev
15: kraj zaposlitve (zaradi oddaljenosti od kraja izvajanja supervizije) povezano s stroški,	vprašanje glede liste supervizorjev

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda
16: kakšen je pritožbeni postopek zoper delo supervizorja,	vprašanje glede liste supervizorjev
17: zakaj je potrebno opraviti strokovni izpit za pridobitev licence supervizorja terapevtom, psihiatrom in drugim strokovnjakom, ki ne delajo na tem področju.	vprašanje glede liste supervizorjev
18: da se oblikuje abecedni seznam vseh supervizorjev z licenco,	predlog za spremembo liste supervizorjev
19: da se poenostavi prikaz področij izvajanja supervizije,	predlog za spremembo liste supervizorjev
20: V pripravi je glede na predlog Informacijskega pooblaščenca nova lista supervizorjev,	predlog za pripravo nove liste supervizorjev
21: bodo namesto podatkov o organizacijah izvajanja supervizije, dodani podatki s telefonsko številko in e-naslovom supervizorja.	predlog za spremembo liste supervizorjev
22: Strokovna služba si prizadeva pripraviti listo supervizorjev, ki bo usklajena s pravilnikom, mnenjem Informacijskega pooblaščenca in potrebami zainteresiranih delodajalcev - naročnikov supervizije,	upoštevanje predlogov za spremembo liste supervizorjev
23: da naj se prevetri lista supervizorjev.	predlog za spremembo liste supervizorjev
24: Zbornica spremlja izvajanje supervizije v skladu s pravilnikom.	pravna urejenost spremljanja izvajanja supervizije
25: Za spremljanje dobi zbornica podatke iz več virov: lista supervizorjev, poročilo o delu supervizorja in supervizijski dogovori ter anketni vprašalnik.	način spremljanja izvajanja supervizije
26: Lista supervizorjev se postopoma spreminja in dopolnjuje, kar se izvaja enkrat letno.	pogostost spremljanja izvajanja supervizije
27: Poročilo o delu supervizorja in supervizijske dogovore oddajo supervizorji do 30. novembra vsako leto,	pogostost spremljanja izvajanja supervizije
28: Anketni vprašalnik je posredovan enkrat letno delodajalcem - naročnikom supervizije in supervizantom,	pogostost spremljanja izvajanja supervizije
29: kakšna je dinamika števila pridobljenih licenc in preklicanih licenc	spremljanje dinamike števila licenc
30: druge podatke o supervizorjih v skladu s pravilnikom.	spremljanje podatkov o supervizorjih
31: Lista se postopoma spreminja in dopolnjuje ... glede na vprašanja in predloge delodajalcev - naročnikov supervizije, supervizorjev z licenco ter predlogov Informacijskega pooblaščenca.	upoštevanje predlogov za spremembo liste supervizorjev
32: Z anketnim vprašalnikom pridobimo informacije o potrebah s področja supervizije v praksi	ugotavljanje potreb v praksi
33: Pomembna je predvsem prožnost in pripravljenost strokovne službe zbornice, da ugotovljene potrebe po spremembah uresniči	pripravljenost zbornice za uresničitev potreb po spremembah
34: v primeru, da gre za spremembe pravnih aktov in širše sistemske rešitve, pa tudi v sodelovanju z drugimi organizacijami, kot so pristojno ministrstvo, Informacijski pooblaščenec in druge.	sodelovanje z drugimi organizacijami glede potreb po spremembah
35: z mnenji po potrebah po izobraževalnih vsebinah za izobraževanja, ki jih organizira zbornica enkrat letno	potrebe supervizorjev po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju
36: - izpolnijo vprašalnik ob udeležbi seminarja enkrat letno.	pogostost posredovanih mnenj in predlogov
37: Enkrat letno dajejo v supervizijskih poročilih	pogostost posredovanih mnenj in predlogov

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda
38: predloge za razvoj supervizijske prakse.	predlog supervizorjev za razvoj supervizije
39: o potrebi po spremembi priporočene cene supervizijske ure,	predlog supervizorjev za spremembo priporočene cene supervizijske ure
40: organiziranosti supervizije v praksi,	predlog supervizorjev glede organiziranosti supervizije v praksi
41: ureditvi statusa supervizorja, ki se lahko opravlja kot poklic,	predlog supervizorjev za ureditev statusa supervizorja
42: o slabem finančnem stanju naročnikov supervizije	ugotovitev o finančnem stanju naročnikov supervizije
43: o potrebah po metasuperviziji in interviziji,	potrebe supervizorjev po metodah podpore
44: o načinu obveščanja supervizorjev o letnih podatkih o superviziji na področju socialnega varstva.	predlog supervizorjev o načinu obveščanja zbornice
45: V času od 2009 do 2013 je pri zbornici delovala Sekcija za supervizorje na področju socialnega varstva, ki je bila namenjena podpori in razvoju supervizije na področju socialnega varstva.	namen sekcije
46: Sekcija je imela v svojem programu dela cilje delovati in nuditi podporo supervizorjem na več področjih:	cilji delovanja sekcije
47: <i>področje zakonodaje</i> (pripravila je predlog novega pravilnika za izvajanje supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva; predlog za dopolnitev Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev; spremljanje in spreminjanje zakonodaje, ki vsebuje supervizijo),	nudenje podpore s strani sekcije
48: <i>področje razvoja supervizije</i> (v vsebinskem delu delovanja supervizorjev je razmejila, kaj je supervizija, intervizija, metasupervizija in terapija; oblikovanje vprašalnika - analiza kakovosti izvajanja supervizije na terenu, objava analize; podala je pripombe na strukturo vprašalnika strokovne službe zbornice za ugotavljanje potreb po superviziji in na prijavne obrazce za supervizorje),	nudenje podpore s strani sekcije
49: <i>področje razvoja supervizorjev</i> (podala je pobudo za spremembo razpisnih pogojev za pridobitev licence supervizorja v skladu s kriteriji ANSE za pridobitev naziva supervizor - v pogojih zahtevanih ur izobraževanja za supervizorje, kako supervizijo predstaviti, promovirati, ponuditi uporabnikom)	nudenje podpore s strani sekcije
50: <i>področje sodelovanja in povezovanja</i> (sodelovanje z Društvom za supervizijo Slovenije in ANSE).	nudenje podpore s strani sekcije
51: Zbornica enkrat letno organizira v sodelovanju z MDDSZ brezplačno usposabljanje za supervizorje z licenco.	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
52: Supervizorji se lahko vedno pogovorijo o morebitnih težavah s svetovalko za supervizijo v strokovni službi zbornice ali generalnim sekretarjem zbornice.	dostopnost zbornice za nudenje podpore
53: Po potrebi se v primeru večjih sistemskih neskladij o izvajanju supervizije organizira sestanek s predstavniki MDDSZ,	sodelovanje z MDDSZ pri nujenju podpore
54: Posveti so enkrat letno,	pogostost izvedbe dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda
55: odprtost za sodelovanje strokovne službe zbornice, pa je vsak delovni dan glede na potrebe supervizorjev.	dostopnost zbornice za nudenje podpore
56: Eden od pogojev za pridobitev licence supervizorja je zagotovljena supervizija ali metasupervizija,	metasupervizija kot pogoj za pridobitev licence
57: V poročilu o delu supervizorja morajo tudi navesti podatke o vključenosti v metasupervizijo ali intervizijo.	spremljanje vključenosti v metasupervizijo
58: Supervizorji se v večjem deležu ne vključujejo v metasupervizijo.	slaba vključenost v metasupervizijo
59: Največkrat podporo poiščejo v intervizijski skupini supervizorjev.	večja vključenost v intervizijsko skupino supervizorjev
60: Socialna zbornica organizira enodnevna strokovna izobraževanja za supervizorje	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
61: Izobraževanja strokovna služba organizira enkrat letno	pogostost izvedbe dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
62: skupaj z MDDSZ, ki tudi sofinancira izvedbo izobraževanja,	sodelovanje z MDDSZ pri dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju
63: nekajkrat pa je organizirala še drugi seminar za plačilo	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
64: Strokovne vsebine se določijo skladno s podatki iz letnih poročil supervizorjev,	način ugotavljanja potreb po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju
65: anketnimi vprašalniki, izpolnjenimi ob udeležbi na seminarju enkrat letno.	način ugotavljanja potreb po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju
66: Supervizorji imajo v letnih poročilih področje poročanja o strokovnem razvoju supervizorja, kjer predstavijo svojo udeležbo v aktivnostih v tekočem letu - delo na sebi, izobraževanje,	spremljanje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja supervizorjev
67: to bi moral biti obvezni pogoj za ohranitev licence in je tako tudi predvideno v novem pravilniku.	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje kot pogoj za ohranitev licence
68: Zbornica je pripravila skupaj s Fakulteto za socialno delo novi izobraževalni program za supervizorje, ki želijo pridobiti licenco na področju socialnega varstva, a je še v potrjevanju na univerzi.	sodelovanje s Fakulteto za socialno delo pri pripravi izobraževalnega programa za supervizorje
69: S Pedagoško fakulteto in Društvom za supervizijo sodeluje tako, da njihovi člani oziroma predavatelji sodelujejo kot izvajalci izobraževanj za supervizorje.	sodelovanje s Pedagoško fakulteto in Društvom za supervizijo pri dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju
70: S takšnim sodelovanjem supervizorji pridobivajo še drug zorni kot in pogled na izvajanje supervizije	pomembnost sodelovanja z drugimi strokovnimi organizacijami
71: generalni sekretar zbornice, ki je odgovoren za obravnavanje pritožb skladno s pravilnikom,	pristojnost za obravnavo pritožb zoper izvajanje supervizije
72: še ni prejel v vsem času izvajanja javnega pooblastila nobene pritožbe za izvajanje supervizije.	ni formalnih (pisnih) pritožb zoper izvajanje supervizije

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda
73: Bila so že telefonska opozorila za sporno izvajanje supervizije,	telefonske pripombe zoper izvajanje supervizije
74: ko so bili prijavitelji pozvani k uradni prijavi, je bil njihov odgovor, da naj trg to ureja.	nepripravljenost za podajo formalnih (pisnih) pritožb
75: Ena pritožba je bila obravnavana v preteklem letu na častnem razsodišču, kjer naj bi šlo za domnevno neetično ravnanje supervizorja, kršitve niso bile ugotovljene.	pritožba zaradi domnevnega neetičnega ravnanja supervizorja
76: so pripombe v obliki telefonskega pogovora s strani delodajalcev - naročnikov supervizije ali supervizantov	telefonske pripombe zoper izvajanje supervizije
77: da je bil supervizor bolj v vlogi predavatelja kot supervizorja	pripomba zoper izvajanje supervizije
78: da je premalo izkustvenega dela na primerih.	pripomba zoper izvajanje supervizije
79: sem jih napotila, da napišejo pisno pritožbo, ki jo po pravilniku rešuje generalni sekretar, a do tega ni prišlo.	nepripravljenost za podajo formalnih (pisnih) pritožb
80: da ima zbornica prestrogo omejitev enega od pogojev za pridobitev licence - opravljen strokovni izpit na področju socialnega varstva.	pripomba glede pogoja za pridobitev licence
81: Zbornica je v letu 2013 pripravila novi Pravilnik za organiziranje in izvajanje supervizije na področju socialnega varstva in čakamo za soglasje MDDSZ.	priprava novega pravilnika
82: Trenutno veljavni pravilnik je bil potrjen pri MDDSZ, za novega pa upamo, da bo tudi, po usklajenih pogovorih.	upoštevanje pobud zbornice za spremembo zakonodaje
83: Da imajo supervizorji različne izobrazbene profile, je realnost, saj se ljudje odločajo za različne študijske programe.	raznolikost izobrazb supervizorjev
84: Različni izobrazbeni profili praviloma nimajo vpliva na izbiro supervizorja z licenco, lahko pa imajo vpliv na kvaliteto njegovega supervizijskega dela.	vpliv izobrazbe na kvalitetno delo supervizorja
85: Ker je pogoj za pridobitev licence tudi opravljen strokovni izpit, so vsi supervizorji z izobrazbami s področja družboslovja po 69. členu ZSV, kar je že ena osnova znanj.	pomembnost izobrazbe po 69. členu ZSV za delo supervizorja
86: je koristno in zaželeno, da imajo supervizorji več drugih znanj za neposredno izvajanje supervizije.	pomembnost različnih znanj za delo supervizorja
87: je ključnega pomena usposobljenost za delo supervizorja,	pomembnost dobre usposobljenosti za delo supervizorja
88: V letu 2014 so delodajalci in supervizanti iz 91. organizacij na področju socialnega varstva izpolnili anketni vprašalnik,	pogostost spremljanja izvajanja supervizije
89: v katerem so ocenili učinke supervizije pri zaposlenih na področju socialnega varstva.	ugotavljanje učinkov supervizije
90: so kljub različnim izobrazbenim profilom, ki jih imajo supervizorji z licenco, učinki supervizije dokaj dobri,	dobri učinki supervizije

8.4.2.2 Združevanje kod v kategorije

Tabela št. 8.3: Združevanje kod – intervju

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda	Podkategorija	Kategorija
1: Zbornica je pričela z izvajanjem javnega pooblastila leta 2003, ko je bil v Uradnem listu RS objavljen Pravilnik o načrtovanju, spremljanju in izvajanju supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva.	sprejem pravilnika za izvajanje javnega pooblastila	Sprejem pravnih aktov v zvezi s supervizijo	Koncept zbornice
2: Pred tem ga je pripravljala delovna skupina strokovnjakov na zbornici, nato pa je bil dopolnjen s strani MDDSZ.	sodelovanje s strokovnjaki in MDDSZ pri pripravi pravilnika		
3: Pogoji za pridobitev licence supervizorjev na področju socialnega varstva so bili v letu 2011 dopolnjeni na podlagi pobude Sekcije supervizorjev pri zbornici	dopolnitev pogojev za pridobitev licence	Pogoji in postopek za pridobitev licence	Sistem licenc
4: so usklajeni s kriteriji za supervizorje v mednarodni organizaciji ANSE, ki veljajo za Evropo,	uskladitev pogojev za pridobitev licence z mednarodnimi standardi		
5: Pogoje za pridobitev licence supervizorja določa pravilnik, ki pojasnjuje potek izvedbe javnega razpisa za pridobitev licence,	pravna urejenost pogojev in postopka za pridobitev licence		
6: Zbornica izvede na leto en javni razpis za pridobitev licence,	pogostost izvedbe javnega razpisa za pridobitev licence		
7: v povezavi z dinamiko menjav ali odpovedi supervizorjev in izraženih potreb po superviziji, ki jih vsako leto ugotavlja zbornica pri delodajalcih na področju socialnega varstva.	razlogi za pogostost izvedbe javnega razpisa za pridobitev licence		
8: Kriterije za odvzem supervizorju opredeljuje pravilnik,	pravna urejenost pogojev za odvzem licence	Postopek za odvzem licence	
9: je licenca supervizorja v socialnem varstvu podeljena do preklica.	veljavnost licence	Veljavnost licence	
10: Zbornica izda sklep o preklicu, če to zahteva supervizor, v 24-mesecih s poročilom o superviziji ne izkaže opravljanja supervizije, je supervizorju izrečen ukrep častnega ramsodišča zbornice, ali je na podlagi pritožbe supervizanta ugotovljeno kršenje strokovnih ali etičnih načel.	pogoji za odvzem licence	Pogoji za odvzem licence	
11: Najpogostejši razlog za odvzem licence supervizorjem na področju socialnega varstva je, da v 24-ih mesecih supervizor z izpolnjenim obrazcem - poročilom o superviziji ne izkaže opravljanja supervizije.	najpogostejši razlog za odvzem licence		

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda	Podkategorija	Kategorija
12: Lista supervizorjev je pripravljena v skladu s pravilnikom.	pravna urejenost liste supervizorjev	Lista supervizorjev	Sistem licenc
13: katera so specialna znanja supervizorjev,	vprašanje glede liste supervizorjev		
14: na katerem področju so zaposleni supervizorji,	vprašanje glede liste supervizorjev		
15: kraj zaposlitve (zaradi oddaljenosti od kraja izvajanja supervizije) povezano s stroški,	vprašanje glede liste supervizorjev		
16: kakšen je pritožbeni postopek zoper delo supervizorja,	vprašanje glede liste supervizorjev		
17: zakaj je potrebno opraviti strokovni izpit za pridobitev licence supervizorja terapevtom, psihiatrom in drugim strokovnjakom, ki ne delajo na tem področju.	vprašanje glede liste supervizorjev		
18: da se oblikuje abecedni seznam vseh supervizorjev z licenco,	predlog za spremembo liste supervizorjev		
19: da se poenostavi prikaz področij izvajanja supervizije,	predlog za spremembo liste supervizorjev		
20: V pripravi je glede na predlog Informacijskega pooblaščenca nova lista supervizorjev,	predlog za pripravo nove liste supervizorjev		
21: bodo namesto podatkov o organizacijah izvajanja supervizije, dodani podatki s telefonsko številko in e-naslovom supervizorja.	predlog za spremembo liste supervizorjev		
22: Strokovna služba si prizadeva pripraviti listo supervizorjev, ki bo usklajena s pravilnikom, mnenjem Informacijskega pooblaščenca in potrebami zainteresiranih delodajalcev - naročnikov supervizije,	upoštevanje predlogov za spremembo liste supervizorjev	Spremljanje izvajanja supervizije	Koncept zbornice
23: da naj se prevetri lista supervizorjev.	predlog za spremembo liste supervizorjev		
24: Zbornica spremlja izvajanje supervizije v skladu s pravilnikom.	pravna urejenost spremljanja izvajanja supervizije		
25: Za spremljanje dobi zbornica podatke iz več virov: lista supervizorjev, poročilo o delu supervizorja in supervizijski dogovori ter anketni vprašalnik.	način spremljanja izvajanja supervizije		
26: Lista supervizorjev se postopoma spreminja in dopolnjuje, kar se izvaja enkrat letno.	pogostost spremljanja izvajanja supervizije		

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda	Podkategorija	Kategorija
27: Poročilo o delu supervizorja in supervizijske dogovore oddajo supervizorji do 30. novembra vsako leto,	pogostost spremljanja izvajanja supervizije	Spremljanje izvajanja supervizije	Koncept zbornice
28: Anketni vprašalnik je posredovan enkrat letno delodajalcem - naročnikom supervizije in supervizantom,	pogostost spremljanja izvajanja supervizije		
29: kakšna je dinamika števila pridobljenih licenc in preklicanih licenc	spremljanje dinamike števila licenc		
30: druge podatke o supervizorjih v skladu s pravilnikom.	spremljanje podatkov o supervizorjih		
31: Lista se postopoma spreminja in dopolnjuje ... glede na vprašanja in predloge delodajalcev - naročnikov supervizije, supervizorjev z licenco ter predlogov Informacijskega pooblaščenca.	upoštevanje predlogov za spremembo liste supervizorjev	Lista supervizorjev	Sistem licenc
32: Z anketnim vprašalnikom pridobimo informacije o potrebah s področja supervizije v praksi	ugotavljanje potreb v praksi	Spremljanje izvajanja supervizije	Koncept zbornice
33: Pomembna je predvsem prožnost in pripravljenost strokovne službe zbornice, da ugotovljene potrebe po spremembah uresniči	pripravljenost zbornice za uresničitev potreb po spremembah		
34: v primeru, da gre za spremembe pravnih aktov in širše sistemske rešitve, pa tudi v sodelovanju z drugimi organizacijami, kot so pristojno ministrstvo, Informacijski pooblaščenec in druge.	sodelovanje z drugimi organizacijami glede potreb po spremembah	Sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami	
35: z mnenji po potrebah po izobraževalnih vsebinah za izobraževanja, ki jih organizira zbornica enkrat letno	potrebe supervizorjev po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	
36: - izpolnijo vprašalnik ob udeležbi seminarja enkrat letno.	pogostost posredovalnih mnenj in predlogov		
37: Enkrat letno dajejo v supervizijskih poročilih	pogostost posredovalnih mnenj in predlogov		
38: predloge za razvoj supervizijske prakse.	predlog supervizorjev za razvoj supervizije		
39: o potrebi po spremembi priporočene cene supervizijske ure,	predlog supervizorjev za spremembo priporočene cene supervizijske ure		

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda	Podkategorija	Kategorija
40: organiziranosti supervizije v praksi,	predlog supervizorjev glede organiziranosti supervizije v praksi	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
41: ureditvi statusa supervizorja, ki se lahko opravlja kot poklic,	predlog supervizorjev za ureditev statusa supervizorja		
42: o slabem finančnem stanju naročnikov supervizije	ugotovitev o finančnem stanju naročnikov supervizije		
43: o potrebah po metasuperviziji in interviziji,	potrebe supervizorjev po metodah podpore		
44: o načinu obveščanja supervizorjev o letnih podatkih o superviziji na področju socialnega varstva.	predlog supervizorjev o načinu obveščanja zbornice		
45: V času od 2009 do 2013 je pri zbornici delovala Sekcija za supervizorje na področju socialnega varstva, ki je bila namenjena podpori in razvoju supervizije na področju socialnega varstva.	namen sekcije	Strokovna skupina za nudenje podpore supervizorjem	
46: Sekcija je imela v svojem programu dela cilje delovati in nuditi podporo supervizorjem na več področjih:	cilji delovanja sekcije		
47: <i>področje zakonodaje</i> (pripravila je predlog novega pravilnika za izvajanje supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva; predlog za dopolnitev Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev; spremljanje in spreminjanje zakonodaje, ki vsebuje supervizijo),	nudenje podpore s strani sekcije		
48: <i>področje razvoja supervizije</i> (v vsebinskem delu delovanja supervizorjev je razmejila, kaj je supervizija, intervizija, metasupervizija in terapija; oblikovanje vprašalnika - analiza kakovosti izvajanja supervizije na terenu, objava analize; podala je pripombe na strukturo vprašalnika strokovne službe zbornice za ugotavljanje potreb po superviziji in na prijavne obrazce za supervizorje),	nudenje podpore s strani sekcije		
49: <i>področje razvoja supervizorjev</i> (podala je pobudo za spremembo razpisnih pogojev za pridobitev licence supervizorja v skladu s kriteriji ANSE za pridobitev naziva supervizor - v pogojih zahtevanih ur izobraževanja za supervizorje, kako supervizijo predstaviti, promovirati, ponuditi uporabnikom)	nudenje podpore s strani sekcije		
50: <i>področje sodelovanja in povezovanja</i> (sodelovanje z Društvom za supervizijo Slovenije in ANSE).	nudenje podpore s strani sekcije		

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda	Podkategorija	Kategorija
51: Zbornica enkrat letno organizira v sodelovanju z MDDSZ brezplačno usposabljanje za supervizorje z licenco.	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	Vloga in pomen zbornice pri nudenju podpore supervizorjem	Nudenje podpore supervizorjem
52: Supervizorji se lahko vedno pogovorijo o morebitnih težavah s svetovalko za supervizijo v strokovni službi zbornice ali generalnim sekretarjem zbornice.	dostopnost zbornice za nudenje podpore		
53: Po potrebi se v primeru večjih sistemskih neskladij o izvajanju supervizije organizira sestanek s predstavniki MDDSZ,	sodelovanje z MDDSZ pri nudenju podpore		
54: Posveti so enkrat letno,	pogostost izvedbe dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja		
55: odprtost za sodelovanje strokovne službe zbornice, pa je vsak delovni dan glede na potrebe supervizorjev.	dostopnost zbornice za nudenje podpore		
56: Eden od pogojev za pridobitev licence supervizorja je zagotovljena supervizija ali metasupervizija,	metasupervizija kot pogoj za pridobitev licence	Metasupervizija	
57: V poročilu o delu supervizorja morajo tudi navesti podatke o vključenosti v metasupervizijo ali intervizijo	spremljanje vključenosti v metasupervizijo		
58: Supervizorji se v večjem deležu ne vključujejo v metasupervizijo.	slaba vključenost v metasupervizijo		
59: Največkrat podporo poiščejo v intervizijski skupini supervizorjev.	večja vključenost v intervizijsko skupino supervizorjev		
60: Socialna zbornica organizira enodnevna strokovna izobraževanja za supervizorje	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	Dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
61: Izobraževanja strokovna služba organizira enkrat letno	pogostost izvedbe dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja		
62: skupaj z MDDSZ, ki tudi sofinancira izvedbo izobraževanja,	sodelovanje z MDDSZ pri dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju	Sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami	Koncept zbornice

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda	Podkategorija	Kategorija
63: nekajkrat pa je organizirala še drugi seminar za plačilo	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	Dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
64: Strokovne vsebine se določijo skladno s podatki iz letnih poročil supervizorjev,	način ugotavljanja potreb po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju		
65: anketnimi vprašalniki, izpolnjenimi ob udeležbi na seminarju enkrat letno.	način ugotavljanja potreb po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju		
66: Supervizorji imajo v letnih poročilih področje poročanja o strokovnem razvoju supervizorja, kjer predstavijo svojo udeležbo v aktivnostih v tekočem letu - delo na sebi, izobraževanje,	spremljanje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja supervizorjev		
67: to bi moral biti obvezni pogoj za ohranitev licence in je tako tudi predvideno v novem pravilniku.	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje kot pogoj za ohranitev licence		
68: Zbornica je pripravila skupaj s Fakulteto za socialno delo novi izobraževalni program za supervizorje, ki želijo pridobiti licenco na področju socialnega varstva, a je še v potrjevanju na univerzi.	sodelovanje s Fakulteto za socialno delo pri pripravi izobraževalnega programa za supervizorje	Sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami	Koncept zbornice
69: S Pedagoško fakulteto in Društvom za supervizijo sodeluje tako, da njihovi člani oziroma predavatelji sodelujejo kot izvajalci izobraževanj za supervizorje.	sodelovanje s Pedagoško fakulteto in Društvom za supervizijo pri dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju		
70: S takšnim sodelovanjem supervizorji pridobivajo še drug zorni kot in pogled na izvajanje supervizije	pomembnost sodelovanja z drugimi strokovnimi organizacijami		
71: generalni sekretar zbornice, ki je odgovoren za obravnavanje pritožb skladno s pravilnikom,	pristojnost za obravnavo pritožb zoper izvajanje supervizije	Pritožbe zoper izvajanje supervizije	Sistem licenc
72: še ni prejel v vsem času izvajanja javnega pooblastila nobene pritožbe za izvajanje supervizije.	ni formalnih (pisnih) pritožb zoper izvajanje supervizije		
73: Bila so že telefonska opozorila za sporno izvajanje supervizije,	telefonske pripombe zoper izvajanje supervizije		

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda	Podkategorija	Kategorija
74: ko so bili prijavitelji pozvani k uradni prijavi, je bil njihov odgovor, da naj trg to ureja.	nepripravljenost za podajo formalnih (pisnih) pritožb	Pritožbe zoper izvajanje supervizije	Sistem licenc
75: Ena pritožba je bila obravnavana v preteklem letu na častnem razsodišču, kjer naj bi šlo za domnevno neetično ravnanje supervizorja, kršitve niso bile ugotovljene.	pritožba zaradi domnevnega neetičnega ravnanja supervizorja		
76: so pripombe v obliki telefonskega pogovora s strani delodajalcev - naročnikov supervizije ali supervizantov	telefonske pripombe zoper izvajanje supervizije		
77: da je bil supervizor bolj v vlogi predavatelja kot supervizorja	pripomba zoper izvajanje supervizije		
78: da je premalo izkustvenega dela na primerih.	pripomba zoper izvajanje supervizije		
79: sem jih napotila, da napišejo pisno pritožbo, ki jo po pravilniku rešuje generalni sekretar, a do tega ni prišlo.	nepripravljenost za podajo formalnih (pisnih) pritožb		
80: da ima zbornica prestrogo omejitev enega od pogojev za pridobitev licence - opravljen strokovni izpit na področju socialnega varstva.	pripomba glede pogoja za pridobitev licence	Sprejem pravnih aktov v zvezi s supervizijo	Koncept zbornice
81: Zbornica je v letu 2013 pripravila novi Pravilnik za organiziranje in izvajanje supervizije na področju socialnega varstva in čakamo za soglasje MDDSZ.	priprava novega pravilnika		
82: Trenutno veljavni pravilnik je bil potrjen pri MDDSZ, za novega pa upamo, da bo tudi, po usklajenih pogovorih.	upoštevanje pobud zbornice za spremembo zakonodaje	Pomen formalne strokovne izobrazbe	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
83: Da imajo supervizorji različne izobrazbene profile, je realnost, saj se ljudje odločajo za različne študijske programe.	raznolikost izobrazb supervizorjev		
84: Različni izobrazbeni profili praviloma nimajo vpliva na izbiro supervizorja z licenco, lahko pa imajo vpliv na kvaliteto njegovega supervizijskega dela.	vpliv izobrazbe na kvalitetno delo supervizorja		
85: Ker je pogoj za pridobitev licence tudi opravljen strokovni izpit, so vsi supervizorji z izobrazbami s področja družboslovja po 69. členu ZSV, kar je že ena osnova znanj.	pomembnost izobrazbe po 69. členu ZSV za delo supervizorja		
86: je koristno in zaželeno, da imajo supervizorji več drugih znanj za neposredno izvajanje supervizije.	pomembnost različnih znanj za delo supervizorja		
87: je ključnega pomena usposobljenost za delo supervizorja,	pomembnost dobre usposobljenosti za delo supervizorja		

Številka izjave in relevantni del izjave	Koda	Podkategorija	Kategorija
88: V letu 2014 so delodajalci in supervizanti iz 91. organizacij na področju socialnega varstva izpolnili anketni vprašalnik,	pogostost spremljanja izvajanja supervizije	Spremljanje izvajanja supervizije	Koncept zbornice
89: v katerem so ocenili učinke supervizije pri zaposlenih na področju socialnega varstva.	ugotavljanje učinkov supervizije		
90: so kljub različnim izobrazbenim profilom, ki jih imajo supervizorji z licenco, učinki supervizije dokaj dobri,	dobri učinki supervizije	Pomen formalne strokovne izobrazbe	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev

8.4.2.3 Postopek osnega kodiranja

Tabela št. 8.4: Osnovno kodiranje – intervju

Kategorija	Podkategorija	Koda	Številka izjave
Koncept zbornice	Sprejem pravnih aktov v zvezi s supervizijo	sprejem pravilnika za izvajanje javnega pooblastila	1
		sodelovanje s strokovnjaki in MDDSZ pri pripravi pravilnika	2
		priprava novega pravilnika	81
		upoštevanje pobud zbornice za spremembo zakonodaje	82
	Sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami	sodelovanje z drugimi organizacijami glede potreb po spremembah	34
		sodelovanje z MDDSZ pri dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju	62
		sodelovanje s Fakulteto za socialno delo pri pripravi izobraževalnega programa za supervizorje	68
		sodelovanje s Pedagoško fakulteto in Društvom za supervizijo pri dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju	69
		pomembnost sodelovanja z drugimi strokovnimi organizacijami	70
	Spremljanje izvajanja supervizije	pravna urejenost spremljanja izvajanja supervizije	24
		način spremljanja izvajanja supervizije	25
		pogostost spremljanja izvajanja supervizije	26, 27, 28, 88
		spremljanje dinamike števila licenc	29
		spremljanje podatkov o supervizorjih	30
		ugotavljanje potreb v praksi	32
		pripravljenost zbornice za uresničitev potreb po spremembah	33
		ugotavljanje učinkov supervizije	89

Kategorija	Podkategorija	Koda	Številka izjave
Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev	Dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	60, 63
		pogostost izvedbe dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	61
		način ugotavljanja potreb po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju	64, 65
		spremljanje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja supervizorjev	66
		dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje kot pogoj za ohranitev licence	67
	Pomen formalne strokovne izobrazbe	raznolikost izobrazb supervizorjev	83
		vpliv izobrazbe na kvaliteto delo supervizorja	84
		pomembnost izobrazbe po 69. členu ZSV za delo supervizorja	85
		pomembnost različnih znanj za delo supervizorja	86
		pomembnost dobre usposobljenosti za delo supervizorja	87
		dobri učinki supervizije	90
Sistem licenc	Pogoji in postopek za pridobitev licence	dopolnitev pogojev za pridobitev licence	3
		uskladitev pogojev za pridobitev licence z mednarodnimi standardi	4
		pravna urejenost pogojev in postopka za pridobitev licence	5
		pogostost izvedbe javnega razpisa za pridobitev licence	6
		razlogi za pogostost izvedbe javnega razpisa za pridobitev licence	7
	Postopek za odvzem licence	pravna urejenost pogojev za odvzem licence	8
	Veljavnost licence	veljavnost licence	9
	Pogoji za odvzem licence	pogoji za odvzem licence	10
		najpogostejši razlog za odvzem licence	11
	Lista supervizorjev	pravna urejenost liste supervizorjev	12
		vprašanje glede liste supervizorjev	13, 14, 15, 16, 17

Kategorija	Podkategorija	Koda	Številka izjave
Sistem licenc	Lista supervizorjev	predlog za spremembo liste supervizorjev	18, 19, 21, 23
		predlog za pripravo nove liste supervizorjev	20
		upoštevanje predlogov za spremembo liste supervizorjev	22, 31
	Pritožbe zoper izvajanje supervizije	pristojnost za obravnavo pritožb zoper izvajanje supervizije	71
		ni formalnih (pisnih) pritožb zoper izvajanje supervizije	72
		telefonske pripombe zoper izvajanje supervizije	73, 76
		nepripravljenost za podajo formalnih (pisnih) pritožb	74, 79
		pritožba zaradi domnevnega neetičnega ravnanja supervizorja	75
		pripomba zoper izvajanje supervizije	77, 78
		pripomba glede pogoja za pridobitev licence	80
Nudnje podpore supervizorjem	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	potrebe supervizorjev po dodatnem strokovnem izobraževanju in usposabljanju	35
		pogostost posredovalnih mnenj in predlogov	36, 37
		predlog supervizorjev za razvoj supervizije	38
		predlog supervizorjev za spremembo priporočene cene supervizijske ure	39
		predlog supervizorjev glede organiziranosti supervizije v praksi	40
		predlog supervizorjev za ureditev statusa supervizorja	41
		ugotovitev o finančnem stanju naročnikov supervizije	42
		potrebe supervizorjev po metodah podpore	43
		predlog supervizorjev o načinu obveščanja zbornice	44
	Strokovna skupina za nudenje podpore supervizorjem	namen sekcije	45
		cilji delovanja sekcije	46
		nudnje podpore s strani sekcije	47, 48, 49, 50

Kategorija	Podkategorija	Koda	Številka izjave
Nudenje podpore supervizorjem	Vloga in pomen zbornice pri nudenju podpore supervizorjem	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	51
		dostopnost zbornice za nudenje podpore	52, 55
		sodelovanje z MDDSZ pri nudenju podpore	53
		pogostost izvedbe dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	54
	Metasupervizija	metasupervizija kot pogoj za pridobitev licence	56
		spremljanje vključenosti v metasupervizijo	57
		slaba vključenost v metasupervizijo	58
		večja vključenost v intervizijsko skupino supervizorjev	59

8.5 Kvalitativna analiza anketnih vprašalnikov

8.5.1 Določitev enot kodiranja

Tabela št. 8.5: Določitev enot kodiranja – anketni vprašalniki

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Koliko supervizantov je znotraj vaše supervizije, ki jo izvajate na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 1)	S1-1: 8
	S2-1: 9
	S6-1: 7 - 8
	S7-1: 4
	S8-1: 9
	S9-1: 10
	S10-1: 5
	S11-1: 10
	S14-1: 10-12
	S17-1: 9
	S19-1: 4
	S22-1: v eni skupini je 14
	S22-2: v drugi 4
	S23-1: od 4 - 10
	S24-1: 9
	S26-1: 8
Kateri so najtežji primeri, s katerimi se srečujete oziroma jih obravnavate pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 2)	S1-2: Odnosi med sodelavci,
	S1-3: sprejemanje smrti
	S2-2: Konflikti v timu, ki so dolgotrajni in o katerih ne govorijo
	S3-1: najtežje izvajanje supervizije v Centrih za socialno delo.
	S4-1: zagotoviti pogoje za napredovanje članov v skupinah kjer ne obstaja enakovreden odnos.
	S5-1: Pogovori s socialnimi oskrbovalkami, ki pridejo oskrbovati umrlo stranko.

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Kateri so najtežji primeri, s katerimi se srečujete oziroma jih obravnavate pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 2)	S5-2: Pogovori s socialnimi delavkami, ki se srečujejo z slabimi odnosi z nadrejenimi
	S6-2: Nasilje med starostniki
	S6-3: Odločitev starostnika, da želi umreti in odklanja hrano
	S7-2: fizično čustveno ali spolno nasilje.
	S8-2: se strokovni delavec sreča z nasiljem ali zlorabami.
	S9-2: Iskanje rešitev za ravnanje v primerih zlorab,
	S9-3: mobinga,
	S9-4: nemoči strokovnih delavcev ob nedelovanju sistema
	S11-2: primeri obravnave zlorab,
	S11-3: mobinga
	S11-4: nemoči strokovnih delavcev ob nedelovanju sistema
	S13-1: nedovoljene droge
	S14-2: paralelizem, ki se pojavi pri obravnavi primera
	S15-1: odnosi z uporabniki,
	S15-2: izgorevanje
	S16-1: fizično in čustveno nasilje,
	S16-2: medsebojni odnosi na delovnem mestu
	S17-2: primeri nasiljav družini,
	S17-3: težave z duševnim zdravjem
	S18-1: postavljanje meja,
	S20-1: preobremenjenost in izgorevanje zaposlenih
	S21-1: nepripravljenost supervizantov za raziskovanje vzporednih procesov
	S22-3: premalo zavedanja o lastnem delu
	S22-4: preobremenjenost soc. delavcev
	S24-2: ko je prisotna hujša psihiatrična motnja
	S24-3: medgeneracijska sistemska zloraba
	S25-1: reševanje odnosnih zadev
	S27-1: slaba samopodoba,
	S27-2: problem postavljanja osebnih meja
Kakšna je višina plačane supervizije, ki jo dobite za izvajanje supervizije na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 3)	S1-4: Dogovorjena cena SZS
	S2-3: 65€
	S3-2: 60 evrov

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Kakšna je višina plačane supervizije, ki jo dobite za izvajanje supervizije na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 3)	S4-2: 60€
	S5-3: 68 EUR
	S7-3: 40,00 €
	S8-3: 67 €
	S9-5: 67 eur
	S10-2: Izvajam pro-bono.
	S11-5: 67 eur
	S12-1: 40-50eur
	S13-2: po tarifi soc. zbornice
	S14-3: u letu 2014 je bilo brezplačno,
	S15-3: v skladu s priporočili SZS
	S16-3: 67eur
	S17-4: 55 evrov
	S18-2: cena, ki jo je postavila SZ
	S19-2: 40,00 EUR-ov
	S20-2: priporočena cena socialne zbornice
	S22-5: Kot je določeno v merilih.
	S24-4: kot je priporočena s strani SZ
	S25-2: skladno z določili socialne zbornice
	S26-2: 80 eur
	S27-3: 50 evrov
Kakšna mnenja in predloge posredujete zbornici za razvoj supervizije na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 4)	S1-6: Predlog izobraževanj,
	S1-7: predlog spremembe zakonodaje za zagotavljanje supervizije vsem strokovnim delavcem in sodelavcem na področju SV
	S3-4: predlogi glede večje rednosti supervizije,
	S5-5: Želje po vsebini izobraževanja
	S6-5: mnenje glede razvoja supervizije bolj s področja domskega varstva,
	S6-6: več izobraževanja
	S11-7: poenotenje evalvacije dela skupin
	S19-4: se nanašajo na samo izvedbo in ugotovitve...
	S22-7: Mislim, da se supervizija strokovno dobro razvija
	S24-6: metasv,

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Kakšna mnenja in predloge posredujete zbornici za razvoj supervizije na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 4)	S24-7: pomen procesov samorefleksije za supervizorja
	S25-4: enakopravnost zastopanosti supervizorjev,
S katerimi vsebinami se obračate na zbornico v primeru potrebe po podpori glede vašega dela kot supervizor? (vprašanje št. 9)	S3-9: Izobraževanja in usposabljanja.
	S4-9: Dodatna usposabljanja za supervizorje,
	S4-10: evidence, poročila...
	S5-11: po preverjanju ustreznih metod in tehnik za vsebino, ki jo bom obravnavala.
	S6-11: Skupaj razrešujemo težje dileme ob konkretnih primerih
	S17-11: administracija
	S24-13: se ne, imam že redno metasv,
	S25-10: se ne obračam, vse rešujem v intervizijski skupini supervizorjev
Kakšno vizijo imate o razvoju supervizije na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 10)	S1-13: Zagotavljanja supervizije vsem strokovnim delavcem in sodelavcem,
	S1-14: morajo biti zagotovljena sredstva
	S2-9: bi morala biti obvezna v vseh javnih zavodih oz. organizacijah v javnem interesu
	S3-10: Vzpostavljanje odprtosti in varnosti med strokovnimi delavci,
	S3-11: dobro vzpostavljeni odnosi med delavci ter odnos do samega sebe
	S3-12: služi kot model oz. predstavlja vzdušje dela z uporabniki.
	S4-11: Ohraniti nadzor nad izvajanjem in ponudbo supervizije v SV s strani SZS.
	S4-12: Supervizija bi za CSD morala biti brezplačna, na voljo po njihovih potrebah
	S4-13: so težke situacije na CSD kjer je potreben suport strokovnim delavcem.
	S5-12: izboljševanje lastnih strokovnih kompetenc
	S5-13: suport strokovnim delavkam/cem, ter sodelavcem na področju socialnega varstva.
	S6-12: naj bi zbornica razvijala različne programe za supervizorje.
	S7-9: Supervizija, ki bi bila strokovnim delavcem v pomoč pri vsebinah, odnosih z uporabniki
	S7-10: razmejitvi čustvene dinamike,
	S7-11: bi strokovne delavce varovalo pred osebno vpletenostjo, pred izgorelostjo
	S7-12: bi jim omogočilo več strokovnosti pri delu.

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Kakšno vizijo imate o razvoju supervizije na področju socialnega varstva? (vprašanje št. 10)	S8-9: Supervizorji bi morali izobraževati strokovne delavce
	S8-10: jim predstavljati vsebine dela z ljudmi
	S8-11: ter pomen supervizije pri delu z ljudmi.
	S8-12: Ozaveščati delovno javnost o tem, kakšen so posledice za nekega delavca, ki celo življenje dela z ljudmi, pa nima supervizije.
	S11-12: Ni namreč dovolj, če je supervizija obvezna v okviru standarda storitev ali programov, če izvajalcem financer teh sredstev ne priznava,
	S11-13: se za supervizijo ne odločajo, ali pa jo izvajajo v okviru finančnih možnosti in ne po potrebah strokovnih delavcev.
	S11-14: Supervizijo vidim kot prostor vseživljenjskega učenja strokovnih delavcev in sodelavcev na področju socialnega varstva
	S15-9: sredstva naj zagotovi država,
	S15-10: širitev ponudbe supervizorjev
	S21-7: da jo ima vsaka institucija s področja socialnega varstva
	S22-11: Supervizija bi morala biti eno od izhodišč za oblikovanje sistema soc. varstva, saj prinaša področja, kjer so težave.
	S22-12: Če bi se zbornica odzivala na težave, bi jih lahko posredovala naprej do vzvodov moči.
	S22-13: V soc. delu bi morala biti pogoj za dobro delo
	S22-14: lahko posameznik pri delu napreduje.
	S23-8: začetniki naj bi najprej delovali v paru z mentorjem.
	S25-11: več možnosti za opravljanje supervizije
	S25-12: več možnosti supervizantom, da se vključijo,
	S25-13: nekateri delodajalci še vedno ne zagotavljajo ali ne vidijo potrebe po izvajanju su za zaposlene
Katera je vaša pridobljena izobrazba? Kako vidite doprinos svoje izobrazbe k izvajanju supervizije na področju socialnega varstva? Kako se vaša izobrazba reflektira v supervizijskem procesu? (vprašanje št. 11)	S2-10: Socialna delavka, pedagoginja in sociologinja
	S3-13: univ. dipl. psihologinja, specialistka ZDT
	S4-14: Univ. dipl. socialna delavka; instructor realitetne terapije in teorije izbire
	S5-14: Magisterij iz organizacijskih znanosti
	S6-13: Mag. znanosti, dipl. soc. del.
	S7-13: Profesorica socialne pedagogike in specialistka zakonske in družinske terapije
	S8-13: Univ. dipl. socialna delavka, zakonska in družinska terapevtka

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Katera je vaša pridobljena izobrazba? Kako vidite doprinos svoje izobrazbe k izvajanju supervizije na področju socialnega varstva? Kako se vaša izobrazba reflektira v supervizijskem procesu? (vprašanje št. 11)	S11-15: visokošolska -socialno delo
	S14-9: Mag.soc. dela
	S15-11: univ. dipl. soc.
	S16-10: spec. zakonske in družinske terapije, dr.pedagoških znanosti
	S17-12: psihoterapevka
	S22-15: dr. psihologije in psihoterapevka za psihodramo
	S24-14: uni soc delavka, spec in dr znanosti ZDT
	S25-14: univ.dipl.soc.del.
	S26-9: univ. dipl. soc. del
	S2-11: razumevanje držbenih okoliščin in učinkov na življenje ljudi
	S2-12: zaradi prepleta znanja in izkušenj
	S3-14: globlje naslavljam vzdušje, dinamiko in vsebino v procesu supervizije,
	S3-15: Večje naslavljanje čustvenih vsebin, skupinske dinamike,
	S3-16: upoštevanje sistemske dinamike in paralelnega procesa,
	S3-17: osebna rast in razvoj, ki se paralelno prenese v odnosu z uporabnikom.
	S4-15: Dobro poznam sistem socialnega varstva,
	S4-16: hkrati pa skozi TI in RT imam nekaj psihološkega znanja, ki mi omogoča, da razumem delovanje in vedenje ljudi.
	S4-17: razumevanje procesa učenja in profesionalne rasti strokovnih delavcev
	S5-15: v vsebinah, ki sem jih med študijem pridobila
	S6-14: Za supervizorja je pomembna ne le izobrazba ampak tudi konkretno delo
	S6-15: povezovanje teorije s prakso
	S7-14: Pozornost na odnos strokovni delavec - uporabnik...
	S7-15: Ne predstavljam si svojega supervizijskega dela (je specifično na področju terapevtskega dela v ustanovah, kjer delajo po relacijsko družinskem modelu) brez predhodno pridobljene izobrazbe
	S8-14: Regulacija afekta, prepoznavanje čutenj, paralelni proces.
	S11-16: brez dodatnega izobraževanja in usposabljanja, ter delovnih in življenjskih izkušen je doprinos osnovne izobrazbe minimalen.
	S11-17: je v ospredju proces poklicne refleksije in učenje,
	S14-10: izobrazba in delovne in SU izkušnje, oboje je pomembno
	S14-11: Teoretično znanje potrebno za povezovanje s prakso
	S15-12: objektivnost, razumevanje

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Katera je vaša pridobljena izobrazba? Kako vidite doprinos svoje izobrazbe k izvajanju supervizije na področju socialnega varstva? Kako se vaša izobrazba reflektira v supervizijskem procesu? (vprašanje št. 11)	S16-11: predvsem pri obravnavi različnih oblik nasilja
	S16-12: dela z otroci
	S16-13: preko dobre refleksija in ustvarjanja dobrega vzdušja v odnosu supervizor-supervizant
	S17-13: pokrivam supervizije psihoterapevtov, ki delujejo na področju socialnega varstva, kjer gre za specifične dinamike, ki jih morda supervizor, ki ni terapevt, ne bi zmogel nasloviti.
	S22-16: Ne samo izobrazba, ampak tudi dodatna znanja in izkušnje, ki jih imam.
	S24-15: poleg izkušenj iz prakse je zelo pomembna, ker pomeni nadgradnjo
	S25-15: moja izobrazba je osnova za izvajanje su,
Kako vidite vlogo in pomen zbornice pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva v prihodnje? (vprašanje št. 12)	S26-10: prepletanje znanj in izkušenj
	S1-15: Da načrtuje, spremlja in izvaja supervizijo na področju socialnega varstva,
	S1-16: skrbi za razvoj supervizije ter prepoznavnost v strokovnem prostoru.
	S1-17: Predlaga zakonske spremembe glede izvajanja in zagotavljanja supervizije
	S2-13: Vloga je pomembna predvsem pri vzdrževanju standardov
	S2-14: pri organizaciji, vzdrževanju mreže
	S3-18: Izobraževanje
	S3-19: strokovnost, povezovanje, obveščanje,
	S3-20: postavljanje standardov,
	S3-21: strokovna komunikacija z ministrstvom.
	S4-18: Enako kot sedaj,
	S4-19: skrbijo za ohranjanje minimuma standardov in pogojev za izvajanje supervizije v SV.
	S5-16: Meni pomenijo močno strokovno in emocionalno podporo,
	S5-17: zelo dobro pripravljenih brezplačnih usposabljanj,
	S6-16: Pričakujem od zbornice, da bo storila še več na promociji supervizije.
	S6-17: Morda bi kdaj obiskala supervizanta v skupini, instituciji ... z namenom podore
	S7-16: podeljuje licenco supervizorja,
	S7-17: ki bedi nad delom supervizorjev z licenco,
	S7-18: nudi potrebne informacije

Vprašanje	Številka izjave in relevantni del izjave
Kako vidite vlogo in pomen zbornice pri izvajanju supervizije na področju socialnega varstva v prihodnje? (vprašanje št. 12)	S7-19: omogoča strokovno rast supervizorjev.
	S8-15: Več izobraževanj za supervizorje in več izobraževanj na temo dela z ljudmi
	S10-8: Kot jo ima sedaj.
	S11-18: bi morala zbornica odigrati bolj aktivno vlogo pri afirmaciji supervizije,
	S11-19: zagotavljanju pogojev za njeno izvajanje
	S11-20: pri določanju vrednosti dela supervizorjev.
	S12-7: morala bi podpirati supervizijo!
	S15-13: kot organizatorja dodatnega izobraževanja
	S16-14: pri suporti supervizorjev
	S17-14: koordinacija, spremljanje in nadzor,
	S17-15: skrb za licence,
	S17-16: ponudba izobraževanja
	S18-9: upoštevanja strokovnih mnenj
	S19-10: Takšno kot je bila dosedaj.
	S22-17: Želim si večje odzivnosti;
	S24-16: pri spodbujanju razvoja in sodelovanja med supervizorji
	S25-16: opravlja vlogo evidence supervizorjev,
	S25-17: opravlja vse naloge v skladu s pravilnikom,
	S25-18: skrbi za izobraževanja,
	S25-19: podelitve in odvzem licence...
	S26-11: adti večji pomen superviziji

8.5.2 Postopek odprtega kodiranja

8.5.2.1 Pripisovanje kod relevantnim delom izjav

Tabela št. 8.6: Pripisovanje kod – anketni vprašalniki

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode
S1-1: 8	8
S1-2: Odnosi med sodelavci,	medsebojni odnosi
S1-3: sprejemanje smrti	soočanje s smrtjo
S1-4: Dogovorjena cena SZS	priporočena cena
S1-6: Predlog izobraževanj,	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje
S1-7: predlog spremembe zakonodaje za zagotavljanje supervizije vsem strokovnim delavcem in sodelavcem na področju SV	večja dostopnost supervizije
S1-13: Zagotavljanja supervizije vsem strokovnim delavcem in sodelavcem,	večja dostopnost supervizije
S1-14: morajo biti zagotovljena sredstva	zagotovljena finančna sredstva
S1-15: Da načrtuje, spremlja in izvaja supervizijo na področju socialnega varstva,	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila
S1-16: skrbi za razvoj supervizije ter prepoznavnost v strokovnem prostoru.	razvoj in prepoznavnost supervizije
S1-17: Predlaga zakonske spremembe glede izvajanja in zagotavljanja supervizije	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije
S2-1: 9	9
S2-2: Konflikti v timu, ki so dolgotrajni in o katerih ne govorijo	medsebojni odnosi
S2-3: 65€	65 EUR
S2-9: bi morala biti obvezna v vseh javnih zavodih oz. organizacijah v javnem interesu	večja dostopnost supervizije
S2-10: Socialna delavka, pedagoginja in sociologinja	socialno delo, pedagogika in sociologija
S2-11: razumevanje držbenih okoliščin in učinkov na življenje ljudi	razumevanje družbenega konteksta pri delu z uporabniki
S2-12: zaradi prepleta znanja in izkušenj	povezovanje znanj in izkušenj
S2-13: Vloga je pomembna predvsem pri vzdrževanju standardov	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije
S2-14: pri organizaciji, vzdrževanju mreže	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije
S3-1: najtežje izvajanje supervizije v Centrih za socialno delo.	izvajanje supervizije na centrih za socialno delo
S3-2: 60 evrov	60 EUR
S3-4: predlogi glede večje rednosti supervizije,	večja dostopnost supervizije

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode
S3-9: Izobraževanja in usposabljanja.	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje
S3-10: Vzpostavljane odprtosti in varnosti med strokovnimi delavci,	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu
S3-11: dobro vzpostavljeni odnosi med delavci ter odnos do samega sebe	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu
S3-12: služi kot model oz. predstavlja vzdušje dela z uporabniki.	pomen supervizije za delo z uporabniki
S3-13: univ. dipl. psihologinja, specialistka ZDT	psihologija in terapevtska smer
S3-14: globlje naslavljam vzdušje, dinamiko in vsebino v procesu supervizije,	skupinska, sistemska in odnosna dinamika
S3-15: Večje naslavljanje čustvenih vsebin, skupinske dinamike,	skupinska in odnosna dinamika
S3-16: upoštevanje sistemske dinamike in paralelnega procesa,	sistemska in odnosna dinamika
S3-17: osebna rast in razvoj, ki se paralelno prenese v odnosu z uporabnikom.	odnosna dinamika
S3-18: Izobraževanje	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
S3-19: strokovnost, povezovanje, obveščanje,	razvoj in prepoznavnost supervizije
S3-20: postavljanje standardov,	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije
S3-21: strokovna komunikacija z ministrstvom.	sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami
S4-1: zagotoviti pogoje za napredovanje članov v skupinah kjer ne obstaja enakovreden odnos.	medsebojni odnosi
S4-2: 60€	60 EUR
S4-9: Dodatna usposabljanja za supervizorje,	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje
S4-10: evidence, poročila...	administracija
S4-11: Ohraniti nadzor nad izvajanjem in ponudbo supervizije v SV s strani SZS.	vloga zbornice pri razvoju supervizije
S4-12: Supervizija bi za CSD morala biti brezplačna, na voljo po njihovih potrebah	večja dostopnost supervizije
S4-13: so težke situacije na CSD kjer je potreben suport strokovnim delavcem.	pomen supervizije za delo z uporabniki
S4-14: Univ. dipl. socialna delavka; instructor realitetne terapije in teorije izbire	socialno delo in terapevtska smer
S4-15: Dobro poznam sistem socialnega varstva,	razumevanje sistema socialnega varstva
S4-16: hkrati pa skozi TI in RT imam nekaj psihološkega znanja, ki mi omogoča, da razumem delovanje in vedenje ljudi.	razumevanje delovanja in vedenja ljudi
S4-17: razumevanje procesa učenja in profesionalne rasti strokovnih delavcev	osebni in strokovni razvoj
S4-18: Enako kot sedaj,	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila
S4-19: skrbijo za ohranjanje minimuma standardov in pogojev za izvajanje supervizije v SV.	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije
S5-1: Pogovori s socialnimi oskrbovalkami, ki pridejo oskrbovati umrlo stranko.	soočanje s smrtjo
S5-2: Pogovori s socialnimi delavkami, ki se srečujejo z slabimi odnosi z nadrejenimi	medsebojni odnosi
S5-3: 68 EUR	68 EUR
S5-5: Želje po vsebini izobraževanja	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode
S5-11: po preverjanju ustreznih metod in tehnik za vsebino, ki jo bom obravnavala.	izvajanje supervizije v posameznih primerih
S5-12: izboljševanje lastnih strokovnih kompetenc	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu
S5-13: suport strokovnim delavkam/cem, ter sodelavcem na področju socialnega varstva.	pomen supervizije za delo z uporabniki
S5-14: Magisterij iz organizacijskih znanosti	organizacijske vede
S5-15: v vsebinah, ki sem jih med študijem pridobila	minimalen pomen formalne izobrazbe
S5-16: Meni pomenijo močno strokovno in emocionalno podporo,	nudenje podpore supervizorjem
S5-17: zelo dobro pripravljenih brezplačnih usposabljanj,	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
S6-1: 7 - 8	7 - 8
S6-2: Nasilje med starostniki	nasilje in zlorabe
S6-3: Odločitev starostnika, da želi umreti in odklanja hrano	soočanje s smrtjo
S6-5: mnenje glede razvoja supervizije bolj s področja domskega varstva,	strokovni razvoj supervizije
S6-6: več izobraževanja	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje
S6-11: Skupaj razrešujemo težje dileme ob konkretnih primerih	izvajanje supervizije v posameznih primerih
S6-12: naj bi zbornica razvijala različne programe za supervizorje.	vloga zbornice pri razvoju supervizije
S6-13: Mag. znanosti, dipl. soc. del.	socialno delo
S6-14: Za supervizorja je pomembna ne le izobrazba ampak tudi konkretno delo	povezovanje znanj in izkušenj
S6-15: povezovanje teorije s prakso	povezovanje znanj in izkušenj
S6-16: Pričakujem od zbornice, da bo storila še več na promociji supervizije.	prepoznavnost supervizije
S6-17: Morda bi kdaj obiskala supervizanta v skupini, instituciji ... z namenom podore	nudenje podpore supervizorjem
S7-1: 4	4
S7-2: fizično čustveno ali spolno nasilje.	nasilje in zlorabe
S7-3: 40,00 €	40 EUR
S7-9: Supervizija, ki bi bila strokovnim delavcem v pomoč pri vsebinah, odnosih z uporabniki	pomen supervizije za delo z uporabniki
S7-10: razmejitvi čustvene dinamike,	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu
S7-11: bi strokovne delavce varovalo pred osebno vpletenostjo, pred izgorelostjo	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu
S7-12: bi jim omogočilo več strokovnosti pri delu.	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu
S7-13: Profesorica socialne pedagogike in specialistka zakonske in družinske terapije	pedagogika in terapevtska smer
S7-14: Pozornost na odnos strokovni delavec - uporabnik...	odnosna dinamika

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode
S7-15: Ne predstavljam si svojega supervizijskega dela (je specifično na področju terapevtskega dela v ustanovah, kjer delajo po relacijsko družinskem modelu) brez predhodno pridobljene izobrazbe	pomen terapevtskih znanj za supervizijo
S7-16: podeljuje licenco supervizorja,	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije
S7-17: ki bedi nad delom supervizorjev z licenco,	nudjenje podpore supervizorjem
S7-18: nudi potrebne informacije	nudjenje podpore supervizorjem
S7-19: omogoča strokovno rast supervizorjev.	spodbujanje strokovnega razvoja supervizorjev
S8-1: 9	9
S8-2: se strokovni delavec sreča z nasiljem ali zlorabami.	nasilje in zlorabe
S8-3: 67 €	67 EUR
S8-9: Supervizorji bi morali izobraževati strokovne delavce	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu
S8-10: jim predstavljati vsebine dela z ljudmi	pomen supervizije za delo z uporabniki
S8-11: ter pomen supervizije pri delu z ljudmi.	pomen supervizije za delo z uporabniki
S8-12: Ozaveščati delovno javnost o tem, kakšen so posledice za nekega delavca, ki celo življenje dela z ljudmi, pa nima supervizije.	pomen supervizije za delo z uporabniki
S8-13: Univ. dipl. socialna delavka, zakonska in družinska terapevtka	socialno delo in terapevtska smer
S8-14: Regulacija afekta, prepoznavanje čutenj, paralelni proces.	odnosna dinamika
S8-15: Več izobraževanj za supervizorje in več izobraževanj na temo dela z ljudmi	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
S9-1: 10	10
S9-2: Iskanje rešitev za ravnanje v primerih zlorab,	nasilje in zlorabe
S9-3: mobinga,	medsebojni odnosi
S9-4: nemoči strokovnih delavcev ob nedelovanju sistema	pomankanje strokovne moči
S9-5: 67 eur	67 EUR
S10-1: 5	5
S10-2: Izvajam pro-bono.	pro bono
S10-8: Kot jo ima sedaj.	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila
S11-1: 10	10
S11-2: primeri obravnave zlorab,	nasilje in zlorabe
S11-3: mobinga	medsebojni odnosi
S11-4: nemoči strokovnih delavcev ob nedelovanju sistema	pomankanje strokovne moči
S11-5: 67 eur	67 EUR
S11-7: poenotenje evalvacije dela skupin	izvajanje supervizije
S11-12: Ni namreč dovolj, če je supervizija obvezna v okviru standarda storitev ali programov, če izvajalcem financer teh sredstev ne priznava,	zagotovljena finančna sredstva

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode
S11-13: se za supervizijo ne odločajo, ali pa jo izvajajo v okviru finančnih možnosti in ne po potrebah strokovnih delavcev.	večja dostopnost supervizije
S11-14: Supervizijo vidim kot prostor vseživljenjskega učenja strokovnih delavcev in sodelavcev na področju socialnega varstva	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu
S11-15: visokošolska -socialno delo	socialno delo
S11-16: brez dodatnega izobraževanja in usposabljanja, ter delovnih in življenjskih izkušen je doprinos osnovne izobrazbe minimalen.	minimalen pomen formalne izobrazbe
S11-17: je v ospredju proces poklicne refleksije in učenje,	osebni in strokovni razvoj
S11-18: bi morala zbornica odigrati bolj aktivno vlogo pri afirmaciji supervizije,	uveljavitev supervizije
S11-19: zagotavljanju pogojev za njeno izvajanje	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije
S11-20: pri določanju vrednosti dela supervizorjev.	nudenje podpore supervizorjem
S12-1: 40-50eur	40 - 50 EUR
S12-7: morala bi podpirati supervizijo!	uveljavitev supervizije
S13-1: nedovoljene droge	zasvojenosti
S13-2: po tarifi soc. zbornice	priporočena cena
S14-1: 10-12	10 - 12
S14-2: paralelizem, ki se pojavi pri obravnavi primera	medsebojni odnosi
S14-3: u letu 2014 je bilo brezplačno,	pro bono
S14-9: Mag.soc. dela	socialno delo
S14-10: izobrazba in delovne in SU izkušnje, oboje je pomembno	povezovanje znanj in izkušenj
S14-11: Teoretično znanje potrebno za povezovanje s prakso	povezovanje znanj in izkušenj
S15-1: odnosi z uporabniki,	medsebojni odnosi
S15-2: izgorevanje	preobremenjenost in izgorevanje
S15-3: v skladu s priporočili SZS	priporočena cena
S15-9: sredstva naj zagotovi država,	zagotovljena finančna sredstva
S15-10: širitev ponudbe supervizorjev	vloga zbornice pri razvoju supervizije
S15-11: univ. dipl. soc.	sociologija
S15-12: objektivnost, razumevanje	razumevanje delovanja in vedenja ljudi
S15-13: kot organizatorja dodatnega izobraževanja	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
S16-1: fizično in čustveno nasilje,	nasilje in zlorabe
S16-2: medsebojni odnosi na delovnem mestu	medsebojni odnosi
S16-3: 67eur	67 EUR
S16-10: spec. zakonske in družinske terapije, dr.pedagoških znanosti	pedagogika in terapevtska smer
S16-11: predvsem pri obravnavi različnih oblik nasilja	razumevanje strokovnega dela na področju preprečevanja nasilja

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode
S16-12: dela z otroci	razumevanje strokovnega dela na področju varstva otrok
S16-13: preko dobre refleksija in ustvarjanja dobrega vzdušja v odnosu supervizor-supervizant	odnosna dinamika
S16-14: pri suporti supervizorjev	nuđenje podpore supervizorjem
S17-1: 9	9
S17-2: primeri nasiljav družini,	nasilje in zlorabe
S17-3: težave z duševnim zdravjem	duševno zdravje
S17-4: 55 evrov	55 EUR
S17-11: administracija	administracija
S17-12: psihoterapevtka	terapevtska smer
S17-13: pokrivam supervizije psihoterapevtov, ki delujejo na področju socialnega varstva, kjer gre za specifične dinamike, ki jih morda supervizor, ki ni terapevt, ne bi zmožgel nasloviti.	pomen terapevtskih znanj za supervizijo
S17-14: koordinacija, spremljanje in nadzor,	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila
S17-15: skrb za licence,	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije
S17-16: ponudba izobraževanja	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
S18-1: postavljanje meja,	medsebojni odnosi
S18-2: cena, ki jo je postavila SZ	priporočena cena
S18-9: upoštevanja strokovnih mnenj	razvoj supervizije
S19-1: 4	4
S19-2: 40,00 EUR-ov	40 EUR
S19-4: se nanašajo na samo izvedbo in ugotovitve...	izvajanje supervizije
S19-10: Takšno kot je bila dosedaj.	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila
S20-1: preobremenjenost in izgorevanje zaposlenih	preobremenjenost in izgorevanje
S20-2: priporočena cena socialne zbornice	priporočena cena
S21-1: nepripravljenost supervizantov za raziskovanje vzporednih procesov	nesodelovanje supervizantov
S21-7: da jo ima vsaka institucija s področja socialnega varstva	večja dostopnost supervizije
S22-1: v eni skupini je 14	14
S22-2: v drugi 4	4
S22-3: premalo zavedanja o lastnem delu	pomankanje strokovne kompetentnosti
S22-4: preobremenjenost soc. delavcev	preobremenjenost in izgorevanje
S22-5: Kot je določeno v merilih.	priporočena cena
S22-7: Mislim, da se supervizija strokovno dobro razvija	strokovni razvoj supervizije

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode
S22-11: Supervizija bi morala biti eno od izhodišč za oblikovanje sistema soc. varstva, saj prinaša področja, kjer so težave.	pomen supervizije za razvoj sistema socialnega varstva
S22-12: Če bi se zbornica odzivala na težave, bi jih lahko posredovala naprej do vzvodov moči.	vloga zbornice pri razvoju supervizije
S22-13: V soc. delu bi morala biti pogoj za dobro delo	pomen supervizije za delo z uporabniki
S22-14: lahko posameznik pri delu napreduje.	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu
S22-15: dr. psihologije in psihoterapevka za psihodramo	psihologija in terapevtska smer
S22-16: Ne samo izobrazba, ampak tudi dodatna znanja in izkušnje, ki jih imam.	povezovanje znanj in izkušenj
S22-17: Želim si večje odzivnosti;	nudjenje podpore supervizorjem
S23-1: od 4 - 10	4 - 10
S23-8: začetniki naj bi najprej delovali v paru z mentorjem.	mentorstvo supervizorjem - začetnikom
S24-1: 9	9
S24-2: ko je prisotna hujša psihiatrična motnja	duševno zdravje
S24-3: medgeneracijska sistemska zloraba	nasilje in zlorabe
S24-4: kot je priporočena s strani SZ	priporočena cena
S24-6: metasv,	podpora supervizorjem
S24-7: pomen procesov samorefleksije za supervizorja	podpora supervizorjem
S24-13: se ne, imam že redno metasv,	zagotovljena podpora v metasupervizijski skupini
S24-14: uni soc delavka, spec in dr znanosti ZDT	socialno delo in terapevtska smer
S24-15: poleg izkušenj iz prakse je zelo pomembna, ker pomeni nadgradnjo	povezovanje znanj in izkušenj
S24-16: pri spodbujanju razvoja in sodelovanja med supervizorji	spodbujanje strokovnega razvoja in sodelovanja supervizorjev
S25-1: reševanje odnosnih zadev	medsebojni odnosi
S25-2: skladno z določili socialne zbornice	priporočena cena
S25-4: enakopravnost zastopanosti supervizorjev,	podpora supervizorjem
S25-10: se ne obračam, vse rešujem v intervizijski skupini supervizorjev	zagotovljena podpora v intervizijski skupini supervizorjev
S25-11: več možnosti za opravljanje supervizije	večja dostopnost supervizije
S25-12: več možnosti supervizantom, da se vključijo,	večja dostopnost supervizije
S25-13: nekateri delodajalci še vedno ne zagotavljajo ali ne vidijo potrebe po izvajanju su za zaposlene	večja dostopnost supervizije
S25-14: univ.dipl.soc.del.	socialno delo
S25-15: moja izobrazba je osnova za izvajanje su,	minimalen pomen formalne izobrazbe
S25-16: opravlja vlogo evidence supervizorjev,	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije
S25-17: opravlja vse naloge v skladu s pravilnikom,	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila
S25-18: skrbi za izobraževanja,	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode
S25-19: podelitve in odvzem licence...	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije
S26-1: 8	8
S26-2: 80 eur	80 EUR
S26-9: univ. dipl. soc. del	socialno delo
S26-10: prepletanje znanj in izkušenj	povezovanje znanj in izkušenj
S26-11: adti večji pomen superviziji	uveljavitev supervizije
S27-1: slaba samopodoba,	pomankanje strokovne kompetentnosti
S27-2: problem postavljanja osebnih meja	medsebojni odnosi
S27-3: 50 evrov	50 EUR

8.5.2.2 Združevanje kod v kategorije

Tabela št. 8.7: Združevanje kod – anketni vprašalniki

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S1-1: 8	8	Število supervizantov	Koncept zbornice
S1-2: Odnosi med sodelavci,	medsebojni odnosi	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S1-3: sprejemanje smrti	soočanje s smrtjo		
S1-4: Dogovorjena cena SZS	priporočena cena	Cena supervizije	Koncept zbornice
S1-6: Predlog izobraževanj,	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S1-7: predlog spremembe zakonodaje za zagotavljanje supervizije vsem strokovnim delavcem in sodelavcem na področju SV	večja dostopnost supervizije		
S1-13: Zagotavljanja supervizije vsem strokovnim delavcem in sodelavcem,	večja dostopnost supervizije	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S1-14: morajo biti zagotovljena sredstva	zagotovljena finančna sredstva		
S1-15: Da načrtuje, spremlja in izvaja supervizijo na področju socialnega varstva,	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila	Vloga in pomen zbornice	
S1-16: skrbi za razvoj supervizije ter prepoznavnost v strokovnem prostoru.	razvoj in prepoznavnost supervizije		
S1-17: Predlaga zakonske spremembe glede izvajanja in zagotavljanja supervizije	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije		
S2-1: 9	9	Število supervizantov	
S2-2: Konflikti v timu, ki so dolgotrajni in o katerih ne govorijo	medsebojni odnosi	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S2-3: 65€	65 EUR	Cena supervizije	Koncept zbornice
S2-9: bi morala biti obvezna v vseh javnih zavodih oz. organizacijah v javnem interesu	večja dostopnost supervizije	Razvoj supervizije	
S2-10: Socialna delavka, pedagoginja in sociologinja	socialno delo, pedagogika in sociologija	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S2-11: razumevanje držbenih okoliščin in učinkov na življenje ljudi	razumevanje družbenega konteksta pri delu z uporabniki		
S2-12: zaradi prepleta znanja in izkušenj	povezovanje znanj in izkušenj		

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S2-13: Vloga je pomembna predvsem pri vzdrževanju standardov	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S2-14: pri organizaciji, vzdrževanju mreže	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije		
S3-1: najtežje izvajanje supervizije v Centrih za socialno delo.	izvajanje supervizije na centrih za socialno delo	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S3-2: 60 evrov	60 EUR	Cena supervizije	Koncept zbornice
S3-4: predlogi glede večje rednosti supervizije,	večja dostopnost supervizije	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S3-9: Izobraževanja in usposabljanja.	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje	Vloga in pomen zbornice pri nudenju podpore supervizorjem	
S3-10: Vzpostavljanje odprtosti in varnosti med strokovnimi delavci,	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S3-11: dobro vzpostavljeni odnosi med delavci ter odnos do samega sebe	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu		
S3-12: služi kot model oz. predstavlja vzdušje dela z uporabniki.	pomen supervizije za delo z uporabniki		
S3-13: univ. dipl. psihologinja, specialistka ZDT	psihologija in terapevtska smer	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S3-14: globlje naslavljam vzdušje, dinamiko in vsebino v procesu supervizije,	skupinska, sistemska in odnosna dinamika		
S3-15: Večje naslavljanje čustvenih vsebin, skupinske dinamike,	skupinska in odnosna dinamika		
S3-16: upoštevanje sistemske dinamike in paralelnega procesa,	sistemska in odnosna dinamika		
S3-17: osebna rast in razvoj, ki se paralelno prenese v odnosu z uporabnikom.	odnosna dinamika		
S3-18: Izobraževanje	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S3-19: strokovnost, povezovanje, obveščanje,	razvoj in prepoznavnost supervizije		
S3-20: postavljanje standardov,	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije		
S3-21: strokovna komunikacija z ministrstvom.	sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami		

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S4-1: zagotoviti pogoje za napredovanje članov v skupinah kjer ne obstaja enakovreden odnos.	medsebojni odnosi	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S4-2: 60€	60 EUR	Cena supervizije	Koncept zbornice
S4-9: Dodatna usposabljanja za supervizorje,	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje	Vloga in pomen zbornice pri nujenju podpore supervizorjem	Nudenje podpore supervizorjem
S4-10: evidence, poročila...	administracija		
S4-11: Ohraniti nadzor nad izvajanjem in ponudbo supervizije v SV s strani SZS.	vloga zbornice pri razvoju supervizije	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S4-12: Supervizija bi za CSD morala biti brezplačna, na voljo po njihovih potrebah	večja dostopnost supervizije		
S4-13: so težke situacije na CSD kjer je potreben suport strokovnim delavcem.	pomen supervizije za delo z uporabniki		
S4-14: Univ. dipl. socialna delavka; instructor realitetne terapije in teorije izbire	socialno delo in terapevtska smer	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S4-15: Dobro poznam sistem socialnega varstva,	razumevanje sistema socialnega varstva		
S4-16: hkrati pa skozi TI in RT imam nekaj psihološkega znanja, ki mi omogoča, da razumem delovanje in vedenje ljudi.	razumevanje delovanja in vedenja ljudi		
S4-17: razumevanje procesa učenja in profesionalne rasti strokovnih delavcev	osebni in strokovni razvoj		
S4-18: Enako kot sedaj,	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S4-19: skrbijo za ohranjanje minimuma standardov in pogojev za izvajanje supervizije v SV.	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije		
S5-1: Pogovori s socialnimi oskrbovalkami, ki pridejo oskrbovati umrlo stranko.	soočanje s smrtjo	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S5-2: Pogovori s socialnimi delavkami, ki se srečujejo z slabimi odnosi z nadrejenimi	medsebojni odnosi		
S5-3: 68 EUR	68 EUR	Cena supervizije	Koncept zbornice
S5-5: Želje po vsebini izobraževanja	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	Nudenje podpore supervizorjem

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S5-11: po preverjanju ustreznih metod in tehnik za vsebino, ki jo bom obravnavala.	izvajanje supervizije v posameznih primerih	Vloga in pomen zbornice pri nudenju podpore supervizorjem	Nudenje podpore supervizorjem
S5-12: izboljševanje lastnih strokovnih kompetenc	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S5-13: suport strokovnim delavkam/cem, ter sodelavcem na področju socialnega varstva.	pomen supervizije za delo z uporabniki		
S5-14: Magisterij iz organizacijskih znanosti	organizacijske vede	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S5-15: v vsebinah, ki sem jih med študijem pridobila	minimalen pomen formalne izobrazbe		
S5-16: Meni pomenijo močno strokovno in emocionalno podporo,	nudenje podpore supervizorjem	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S5-17: zelo dobro pripravljenih brezplačnih usposabljanj,	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja		
S6-1: 7 - 8	7 - 8	Število supervizantov	
S6-2: Nasilje med starostniki	nasilje in zlorabe	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S6-3: Odločitev starostnika, da želi umreti in odklanja hrano	soočanje s smrtjo		
S6-5: mnenje glede razvoja supervizije bolj s področja domskega varstva,	strokovni razvoj supervizije	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	
S6-6: več izobraževanja	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje		
S6-11: Skupaj razrešujemo težje dileme ob konkretnih primerih	izvajanje supervizije v posameznih primerih	Vloga in pomen zbornice pri nudenju podpore supervizorjem	
S6-12: naj bi zbornica razvijala različne programe za supervizorje.	vloga zbornice pri razvoju supervizije	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S6-13: Mag. znanosti, dipl. soc. del.	socialno delo	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S6-14: Za supervizorja je pomembna ne le izobrazba ampak tudi konkretno delo	povezovanje znanj in izkušenj		
S6-15: povezovanje teorije s prakso	povezovanje znanj in izkušenj		
S6-16: Pričakujem od zbornice, da bo storila še več na promociji supervizije.	prepoznavnost supervizije	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S6-17: Morda bi kdaj obiskala supervizanta v skupini, instituciji ... z namenom podore	nudenje podpore supervizorjem		
S7-1: 4	4	Število supervizantov	

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S7-2: fizično čustveno ali spolno nasilje.	nasilje in zlorabe	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S7-3: 40,00 €	40 EUR	Cena supervizije	Koncept zbornice
S7-9: Supervizija, ki bi bila strokovnim delavcem v pomoč pri vsebinah, odnosih z uporabniki	pomen supervizije za delo z uporabniki	Razvoj supervizije	
S7-10: razmejivti čustvene dinamike,	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu		
S7-11: bi strokovne delavce varovalo pred osebno vpletenostjo, pred izgorelostjo	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu		
S7-12: bi jim omogočilo več strokovnosti pri delu.	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu		
S7-13: Profesorica socialne pedagogike in specialistka zakonske in družinske terapije	pedagogika in terapevtska smer	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S7-14: Pozornost na odnos strokovni delavec - uporabnik...	odnosna dinamika		
S7-15: Ne predstavljam si svojega supervizijskega dela (je specifično na področju terapevtskega dela v ustanovah, kjer delajo po relacijsko družinskem modelu) brez predhodno pridobljene izobrazbe	pomen terapevtskih znanj za supervizijo		
S7-16: podeljuje licenco supervizorja,	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S7-17: ki bedi nad delom supervizorjev z licenco,	nudenje podpore supervizorjem		
S7-18: nudi potrebne informacije	nudenje podpore supervizorjem		
S7-19: omogoča strokovno rast supervizorjev.	spodbujanje strokovnega supervizorjev		
S8-1: 9	9	Število supervizantov	Nudenje podpore supervizorjem
S8-2: se strokovni delavec sreča z nasiljem ali zlorabami.	nasilje in zlorabe	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	
S8-3: 67 €	67 EUR	Cena supervizije	
S8-9: Supervizorji bi morali izobraževati strokovne delavce	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S8-10: jim predstavljati vsebine dela z ljudmi	pomen supervizije za delo z uporabniki		

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S8-11: ter pomen supervizije pri delu z ljudmi.	pomen supervizije za delo z uporabniki	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S8-12: Ozaveščati delovno javnost o tem, kakšen so posledice za nekega delavca, ki celo življenje dela z ljudmi, pa nima supervizije.	pomen supervizije za delo z uporabniki		
S8-13: Univ. dipl. socialna delavka, zakonska in družinska terapevtka	socialno delo in terapevtska smer	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S8-14: Regulacija afekta, prepoznavanje čutenj, paralelni proces.	odnosna dinamika		
S8-15: Več izobraževanj za supervizorje in več izobraževanj na temo dela z ljudmi	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S9-1: 10	10	Število supervizantov	
S9-2: Iskanje rešitev za ravnanje v primerih zlorab,	nasilje in zlorabe	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S9-3: mobinga,	medsebojni odnosi		
S9-4: nemoči strokovnih delavcev ob nedelovanju sistema	pomankanje strokovne moči		
S9-5: 67 eur	67 EUR	Cena supervizije	Koncept zbornice
S10-1: 5	5	Število supervizantov	
S10-2: Izvajam pro-bono.	pro bono	Cena supervizije	
S10-8: Kot jo ima sedaj.	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila	Vloga in pomen zbornice	
S11-1: 10	10	Število supervizantov	
S11-2: primeri obravnave zlorab,	nasilje in zlorabe	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S11-3: mobinga	medsebojni odnosi		
S11-4: nemoči strokovnih delavcev ob nedelovanju sistema	pomankanje strokovne moči		
S11-5: 67 eur	67 EUR	Cena supervizije	Koncept zbornice
S11-7: poenotenje evalvacije dela skupin	izvajanje supervizije	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S11-12: Ni namreč dovolj, če je supervizija obvezna v okviru standarda storitev ali programov, če izvajalcem financer teh sredstev ne priznava,	zagotovljena finančna sredstva	Razvoj supervizije	Koncept zbornice

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S11-13: se za supervizijo ne odločajo, ali pa jo izvajajo v okviru finančnih možnosti in ne po potrebah strokovnih delavcev.	večja dostopnost supervizije	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S11-14: Supervizijo vidim kot prostor vseživljenjskega učenja strokovnih delavcev in sodelavcev na področju socialnega varstva	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu		
S11-15: visokošolska -socialno delo	socialno delo	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S11-16: brez dodatnega izobraževanja in usposabljanja, ter delovnih in življenjskih izkušenj je doprinos osnovne izobrazbe minimalen.	minimalen pomen formalne izobrazbe		
S11-17: je v ospredju proces poklicne refleksije in učenje,	osebni in strokovni razvoj		
S11-18: bi morala zbornica odigrati bolj aktivno vlogo pri afirmaciji supervizije,	uveljavitev supervizije	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S11-19: zagotavljanju pogojev za njeno izvajanje	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije		
S11-20: pri določanju vrednosti dela supervizorjev.	nudjenje podpore supervizorjem		
S12-1: 40-50eur	40 - 50 EUR	Cena supervizije	
S12-7: morala bi podpirati supervizijo!	uveljavitev supervizije	Vloga in pomen zbornice	Nudjenje podpore supervizorjem
S13-1: nedovoljene droge	zasvojenosti	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	
S13-2: po tarifi soc. zbornice	priporočena cena	Cena supervizije	Koncept zbornice
S14-1: 10-12	10 - 12	Število supervizantov	
S14-2: paralelizem, ki se pojavi pri obravnavi primera	medsebojni odnosi	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudjenje podpore supervizorjem
S14-3: u letu 2014 je bilo brezplačno,	pro bono	Cena supervizije	Koncept zbornice
S14-9: Mag.soc. dela	socialno delo	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S14-10: izobrazba in delovne in SU izkušnje, oboje je pomembno	povezovanje znanj in izkušenj		
S14-11: Teoretično znanje potrebno za povezovanje s prakso	povezovanje znanj in izkušenj		
S15-1: odnosi z uporabniki,	medsebojni odnosi	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudjenje podpore supervizorjem
S15-2: izgorevanje	preobremenjenost in izgorevanje		

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S15-3: v skladu s priporočili SZS	priporočena cena	Cena supervizije	Koncept zbornice
S15-9: sredstva naj zagotovi država,	zagotovljena finančna sredstva	Razvoj supervizije	
S15-10: širitev ponudbe supervizorjev	vloga zbornice pri razvoju supervizije		
S15-11: univ. dipl. soc.	sociologija	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S15-12: objektivnost, razumevanje	razumevanje delovanja in vedenja ljudi		
S15-13: kot organizatorja dodatnega izobraževanja	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S16-1: fizično in čustveno nasilje,	nasilje in zlorabe	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S16-2: medsebojni odnosi na delovnem mestu	medsebojni odnosi		
S16-3: 67eur	67 EUR	Cena supervizije	Koncept zbornice
S16-10: spec. zakonske in družinske terapije, dr.pedagoških znanosti	pedagogika in terapevtska smer	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S16-11: predvsem pri obravnavi različnih oblik nasilja	razumevanje strokovnega dela na področju preprečevanja nasilja		
S16-12: dela z otroci	razumevanje strokovnega dela na področju varstva otrok		
S16-13: preko dobre refleksija in ustvarjanja dobrega vzdušja v odnosu supervizor-supervizant	odnosna dinamika		
S16-14: pri suporti supervizorjev	nudenje podpore supervizorjem	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S17-1: 9	9	Število supervizantov	
S17-2: primeri nasiljav družini,	nasilje in zlorabe	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S17-3: težave z duševnim zdravjem	duševno zdravje		
S17-4: 55 evrov	55 EUR	Cena supervizije	Koncept zbornice
S17-11: administracija	administracija	Vloga in pomen zbornice pri nujenju podpore supervizorjem	Nudenje podpore supervizorjem
S17-12: psihoterapevka	terapevtska smer	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S17-13: pokrivam supervizije psihoterapevtov, ki delujejo na področju socialnega varstva, kjer gre za specifične dinamike, ki jih morda supervizor, ki ni terapevt, ne bi zmoget nasloviti.	pomen terapevtskih znanj za supervizijo		
S17-14: koordinacija, spremljanje in nadzor,	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S17-15: skrb za licence,	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S17-16: ponudba izobraževanja	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja		
S18-1: postavljanje meja,	medsebojni odnosi	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S18-2: cena, ki jo je postavila SZ	priporočena cena	Cena supervizije	Koncept zbornice
S18-9: upoštevanja strokovnih mnenj	razvoj supervizije	Vloga in pomen zbornice	
S19-1: 4	4	Število supervizantov	
S19-2: 40,00 EUR-ov	40 EUR	Cena supervizije	
S19-4: se nanašajo na samo izvedbo in ugotovitve...	izvajanje supervizije	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S19-10: Takšno kot je bila dosedaj.	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S20-1: preobremenjenost in izgorevanje zaposlenih	preobremenjenost in izgorevanje	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S20-2: priporočena cena socialne zbornice	priporočena cena	Cena supervizije	Koncept zbornice
S21-1: nepripravljenost supervizantov za raziskovanje vzporednih procesov	nesodelovanje supervizantov	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S21-7: da jo ima vsaka intitucija s področja socialnega varstva	večja dostopnost supervizije	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S22-1: v eni skupini je 14	14	Število supervizantov	
S22-2: v drugi 4	4		
S22-3: premalo zavedanja o lastnem delu	pomankanje strokovne kompetentnosti	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S22-4: preobremenjenost soc. delavcev	preobremenjenost in izgorevanje		
S22-5: Kot je določeno v merilih.	priporočena cena	Cena supervizije	Koncept zbornice
S22-7: Mislim, da se supervizija strokovno dobro razvija	strokovni razvoj supervizije	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S22-11: Supervizija bi morala biti eno od izhodišč za oblikovanje sistema soc. varstva, saj prinaša področja, kjer so težave.	pomen supervizije za razvoj sistema socialnega varstva	Razvoj supervizije	Koncept zbornice

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S22-12: Če bi se zbornica odzivala na težave, bi jih lahko posredovala naprej do vzvodov moči.	vloga zbornice pri razvoju supervizije	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S22-13: V soc. delu bi morala biti pogoj za dobro delo	pomen supervizije za delo z uporabniki		
S22-14: lahko posameznik pri delu napreduje.	osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu		
S22-15: dr. psihologije in psihoterapevka za psihodramo	psihologija in terapevtska smer	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S22-16: Ne samo izobrazba, ampak tudi dodatna znanja in izkušnje, ki jih imam.	povezovanje znanj in izkušenj		
S22-17: Želim si večje odzivnosti;	nudenje podpore supervizorjem	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S23-1: od 4 - 10	4 - 10	Število supervizantov	
S23-8: začetniki naj bi najprej delovali v paru z mentorjem.	mentorstvo supervizorjem - začetnikom	Razvoj supervizije	
S24-1: 9	9	Število supervizantov	
S24-2: ko je prisotna hujša psihiatrična motnja	duševno zdravje	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S24-3: medgeneracijska sistemska zloraba	nasilje in zlorabe		
S24-4: kot je priporočena s strani SZ	priporočena cena	Cena supervizije	Koncept zbornice
S24-6: metasv,	podpora supervizorjem	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S24-7: pomen procesov samorefleksije za supervizorja	podpora supervizorjem		
S24-13: se ne, imam že redno metasv,	zagotovljena podpora v metasupervizijski skupini	Vloga in pomen zbornice pri nujenju podpore supervizorjem	
S24-14: uni soc delavka, spec in dr znanosti ZDT	socialno delo in terapevtska smer	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S24-15: poleg izkušenj iz prakse je zelo pomembna, ker pomeni nadgradnjo	povezovanje znanj in izkušenj		
S24-16: pri spodbujanju razvoja in sodelovanja med supervizorji	spodbujanje strokovnega razvoja in sodelovanja supervizorjev	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S25-1: reševanje odnosnih zadev	medsebojni odnosi	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S25-2: skladno z določili socialne zbornice	priporočena cena	Cena supervizije	Koncept zbornice
S25-4: enakopravnost zastopanosti supervizorjev,	podpora supervizorjem	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	Nudenje podpore supervizorjem

Številka izjave in relevantni del izjave	Kode	Podkategorija	Kategorija
S25-10: se ne obračam, vse rešujem v intervizijski skupini supervizorjev	zagotovljena podpora v intervizijski skupini supervizorjev	Vloga in pomen zbornice pri nudenju podpore supervizorjem	Nudenje podpore supervizorjem
S25-11: več možnosti za opravljanje supervizije	večja dostopnost supervizije	Razvoj supervizije	Koncept zbornice
S25-12: več možnosti supervizantom, da se vključijo,	večja dostopnost supervizije		
S25-13: nekateri delodajalci še vedno ne zagotavljajo ali ne vidijo potrebe po izvajanju su za zaposlene	večja dostopnost supervizije		
S25-14: univ.dipl.soc.del.	socialno delo	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S25-15: moja izobrazba je osnova za izvajanje su,	minimalen pomen formalne izobrazbe	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S25-16: opravlja vlogo evidence supervizorjev,	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije		
S25-17: opravlja vse naloge v skladu s pravilnikom,	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila		
S25-18: skrbi za izobraževanja,	organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja		
S25-19: podelitve in odvzem licence...	vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije		
S26-1: 8	8	Število supervizantov	
S26-2: 80 eur	80 EUR	Cena supervizije	
S26-9: univ. dipl. soc. del	socialno delo	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev
S26-10: prepletanje znanj in izkušenj	povezovanje znanj in izkušenj	Vloga in pomen zbornice	Koncept zbornice
S26-11: adti večji pomen superviziji	uveljavitev supervizije		
S27-1: slaba samopodoba,	pomankanje strokovne kompetentnosti	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	Nudenje podpore supervizorjem
S27-2: problem postavljanja osebnih meja	medsebojni odnosi		
S27-3: 50 evrov	50 EUR	Cena supervizije	Koncept zbornice

8.5.2.3 Postopek osnega kodiranja

Tabela št. 8.8: Osno kodiranje – anketni vprašalniki

Kategorija	Podkategorija	Kode	Številka izjave
Koncept zbornice	Število supervizantov	8	S1-1, S26-1
		9	S2-1, S8-1, S17-1, S24-1
		7 - 8	S6-1
		4	S7-1, S19-1, S22-2
		10	S9-1, S11-1
		5	S10-1
		10 - 12	S14-1
		14	S22-1
		4 - 10	S23-1
	Cena supervizije	priporočena cena	S1-4, S13-2, S15-3, S18-2, S20-2, S22-5, S24-4, S25-2
		65 EUR	S2-3
		60 EUR	S3-2, S4-2
		68 EUR	S5-3
		40 EUR	S7-3, S19-2
		67 EUR	S8-3, S9-5, S11-5, S16-3
		pro bono	S10-2, S14-3
		40 - 50 EUR	S12-1
		55 EUR	S17-4
		80 EUR	S26-2
		50 EUR	S27-3
	Razvoj supervizije	večja dostopnost supervizije	S1-13, S2-9, S4-12, S11-13, S21-7, S25-11, S25-12, S25-13
		zagotovljena finančna sredstva	S1-14, S11-12, S15-9
		osebni in strokovni razvoj delavcev v socialnem varstvu	S3-10, S3-11, S5-12, S7-10, S7-11, S7-12, S8-9, S11-14, S22-14

Kategorija	Podkategorija	Kode	Številka izjave
Koncept zbornice	Razvoj supervizije	pomen supervizije za delo z uporabniki	S3-12, S4-13, S5-13, S7-9, S8-10, S8-11, S8-12, S22-13
		vloga zbornice pri razvoju supervizije	S4-11, S6-12, S15-10, S22-12
		pomen supervizije za razvoj sistema socialnega varstva	S22-11
		mentorstvo supervizorjem - začetnikom	S23-8
	Vloga in pomen zbornice	nadaljnje izvajanje javnega pooblastila	S1-15, S4-18, S10-8, S17-14, S19-10, S25-17
		razvoj in prepoznavnost supervizije	S1-16, S3-19
		vzdrževanje standardov in pogojev za izvajanje supervizije	S1-17, S2-13, S2-14, S3-20, S4-19, S7-16, S11-19, S17-15, S25-16, S25-19
		organiziranje dodatnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja	S3-18, S5-17, S8-15, S15-13, S17-16, S25-18
		sodelovanje z drugimi strokovnimi organizacijami	S3-21
		nudenje podpore supervizorjem	S5-16, S6-17, S7-17, S7-18, S11-20, S16-14, S22-17
		prepoznavnost supervizije	S6-16
		spodbujanje strokovnega razvoja supervizorjev	S7-19
		spodbujanje strokovnega razvoja in sodelovanja supervizorjev	S24-16
		uveljavitev supervizije	S11-18, S12-7, S26-11
		razvoj supervizije	S18-9
Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	socialno delo, pedagogika in sociologija	S2-10
		razumevanje družbenega konteksta pri delu z uporabniki	S2-11
		povezovanje znanj in izkušenj	S2-12, S6-14, S6-15, S14-10, S14-11, S22-16, S24-15, S26-10
		psihologija in terapevtska smer	S3-13, S22-15
		skupinska, sistemska in odnosna dinamika	S3-14
		skupinska in odnosna dinamika	S3-15
		sistemska in odnosna dinamika	S3-16

Kategorija	Podkategorija	Kode	Številka izjave
Strokovno izobraževanje in usposabljanje supervizorjev	Pomen formalne strokovne izobrazbe supervizorjev	odnosna dinamika	S3-17, S7-14, S8-14, S16-13
		socialno delo in terapevtska smer	S4-14, S8-13, S24-14
		razumevanje sistema socialnega varstva	S4-15
		razumevanje delovanja in vedenja ljudi	S4-16, S15-12
		osebni in strokovni razvoj	S4-17, S11-17
		organizacijske vede	S5-14
		minimalen pomen formalne izobrazbe	S5-15, S11-16, S25-15
		socialno delo	S6-13, S11-15, S14-9, S25-14, S26-9
		pedagogika in terapevtska smer	S7-13, S16-10
		pomen terapevtskih znanj za supervizijo	S7-15, S17-13
		sociologija	S15-11
		razumevanje strokovnega dela na področju preprečevanja nasilja	S16-11
		razumevanje strokovnega dela na področju varstva otrok	S16-12
		terapevtska smer	S17-12
Nudenje podpore supervizorjem	Najtežji primeri pri izvajanju supervizije	medsebojni odnosi	S1-2, S2-2, S4-1, S5-2, S9-3, S11-3, S14-2, S15-1, S16-2, S18-1, S25-1, S27-2
		soočanje s smrtjo	S1-3, S5-1, S6-3
		izvajanje supervizije na centrih za socialno delo	S3-1
		nasilje in zlorabe	S6-2, S7-2, S8-2, S9-2, S11-2, S16-1, S17-2, S24-3
		pomankanje strokovne moči	S9-4, S11-4
		zasvojenosti	S13-1
		preobremenjenost in izgorevanje	S15-2, S20-1, S22-4
		duševno zdravje	S17-3, S24-2
		nesodelovanje supervizantov	S21-1
		pomankanje strokovne kompetentnosti	S22-3, S27-1
	Mnenja in predlogi supervizorjev za razvoj supervizije	dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje	S1-6, S5-5, S6-6
		večja dostopnost supervizije	S1-7, S3-4
		izvajanje supervizije	S11-7, S19-4
		strokovni razvoj supervizije	S6-5, S22-7

Kategorija	Podkategorija	Kode	Številka izjave
Nudenje podpore supervizorjem	Vloga in pomen zbornice pri nudenju podpore supervizorjem	podpora supervizorjem	S24-6, S24-7, S25-4
		dodatno strokovno izobraževanje in usposabljanje	S3-9, S4-9
		administracija	S4-10, S17-11
		izvajanje supervizije v posameznih primerih	S5-11, S6-11
		zagotovljena podpora v metasupervizijski skupini	S24-13
		zagotovljena podpora v intervizijski skupini supervizorjev	S25-10

8.6 Kvantitativna analiza

Odgovore zaprtega tipa sem preštela ter jih v rezultatih prikazala tabelarno in grafično pri poglavju 4 Rezultati in razprava (str. 42). Tabele so razvrščene po vrsti glede na zaporedno številko vprašanja (razen vprašanj glede metasupervizije).

Kako pogosto zbornici posredujete mnenja in predloge za razvoj supervizije na področju socialnega varstva? <i>(vprašanje št. 4)</i>	Št. odgovorov	%
letno	18	72,0
nikoli	7	28,0
Skupaj	25	100,0

Tabela št. 4.3: Pogostost posredovanja mnenj in predlogov (str. 48)

Graf št. 4.1: Pogostost posredovanja mnenj in predlogov (str. 49)

Ali so vaša mnenja in predlogi upoštevani s strani zbornice? <i>(vprašanje št. 5)</i>	Št. odgovorov	%
so v celoti upoštevana	2	18,2
so delno upoštevana	7	63,6
sploh niso upoštevana	2	18,2
Skupaj	11	100,0

Tabela št. 4.5: Upoštevanje mnenj in predlogov s strani zbornice (str. 51)

Graf št. 4.2: Upoštevanje mnenj in predlogov s strani zbornice (str. 51)

Ali bi po vašem mnenju vključitev v dodatno izobraževanje in usposabljanje v zvezi s supervizijo moral biti pogoj za ohranitev licence? <i>(vprašanje št. 6)</i>	Št. odgovorov	%
da	17	68,0
ne	8	32,0
Skupaj	25	100,0

Tabela št. 4.10: Vključitev v dodatno izobraževanje in usposabljanje (str. 62)

Graf št. 4.3: Vključitev v dodatno izobraževanje in usposabljanje (str. 63)

Kako pogosto se obračate na zbornico v primeru potrebe po podpori glede vašega dela kot supervizor? <i>(vprašanje št. 9)</i>	Št. odgovorov	%
mesečno	1	4,0
letno	5	20,0
nikoli	19	76,0
Skupaj	25	100,0

Tabela št. 4.11: Pogostost nujenja podpore supervizorjem (str. 69)

Graf št. 4.4: Pogostost nujenja podpore supervizorjem (str. 69)

Odgovori supervizorjev glede vključitve in samoplačništva za metasupervizijo sta združeni v eno **tabelo št. 4.14: Metasupervizija (str. 73).**

Ali bi se bili pripravljeni vključiti v metasupervizijo? <i>(vprašanje št. 7)</i>	Št. odgovorov	%
da	24	96,0
ne	1	4,0
Skupaj	25	100,0

Ali bi bili pripravljeni metasupervizijo sami plačati? <i>(vprašanje št. 8)</i>	Št. odgovorov	%
da	19	79,2
ne	5	20,8
Skupaj	24	100,0